

Eseménytár
a 2007. év zsidó vonatkozású krónikája

január hónap

január 4.

Jeruzsálemben, a Herzl hegyen temették el a Balaton-felvidéken született Teddy (Teodor) Kolleket, aki 2007. január 2-án 95 éves korában halt meg, és 28 éven át volt a város polgármestere. A temetésen jelen volt és búcsúztatót mondott Ehud Olmert miniszterelnök is. Az Erec 2007. januári számában Breuer Péter ismertette a polgármester életútját (5. p.). Szülővárosában, Nagyvázsönyben augusztus 2-án avatták fel emléktábláját. Az ünnepségen résztvett és beszédet mondott Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi, és Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója is. Zoltai beszéde az Új Élet 2007. szeptember 1-i számában olvasható (5. p.).

január 9.

A Duna Televízióban éjszaka levetítették Kőbányai János „Ámos Imre, az apokalipszis képköltője” című filmjét.

január 12.

A Somer Klub a József nádor tér 1-be költözött a Dohány utcából.

január 13-16.

1. Hiller István oktatási és kulturális miniszter Izraelbe látogatott. A minisztert Breuer Péter Közel-Kelet szakértő és Kállai Katalin roma kisebbségi miniszteri tanácsadó kísérte izraeli útján. A küldöttség egyebek mellett előkészítette Beér-Seva és Debrecen testvérvárosi kapcsolatfelvételét. Együttműködési megállapodás jött létre a Ben Gurion és a Kossuth Lajos Tudományegyetem között. A miniszter „Pro Cultura Hungariae” kitüntetésekkel adta át Simon Szegali idegengazdálkodó, Alon Gárbuz, a Cinematique igazgatójának, Roni Fried, a magyar egyetemek képviselőjének, Josef Lustig, a cfáti „Magyar Ajkú Zsidóság Emlékmúzeuma” igazgatójának, Dita Kohl, a „Metropolis” magazin főszerkesztőjének, Keller Tibor művésznek, Bodnár Éva filmproducernek, Edelényi János rendezőnek, Kiss Zsófia zenetanárnak és Jákov Barziláj költőnek. január 15.

2. Ágai Adolf (Porzó) emlékkiállítás nyílt a MUOSZ Székházban (Andrássy u. 101.). A Nagy Károly jogász által összeállított tárlatot bemutatták Nagykőrösön, és Ágai szülővárosában, Jánoshalmán is. Ez utóbbi helyen könyvtárat neveztek el róla. Nagy Károly korábban Kozma Sándor és Eötvös Károly munkásságának állított emléket a Magyar Sajtó Házában.

január 16.

A Raoul Wallenberg Egyesület elnöksége tiltakozott az ellen a hangnem ellen, amelyben Várkonyi Tibor a Népszava publicistája és Morvai Krisztina jogvédő a nyilvánosság előtt sértegették egymást. Várkonyi egy Népszava-publicisztikában „pulykamérgű jogásznőnek” titulálta Morvait, aki válaszában a világot „magunkfajtákra és maguk fajtára” osztotta. A közbeszéd hetekig foglalkozott a „Morvai - jelenséggel”, a Wallenberg Egyesület ezt megsokallva kölcsönös bocsánatkérésre szólította fel a feleket. Az ügyet Andrassew Iván foglalta össze a Népszava 2007. január 27-i számának Szép Szó mellékletében „Háborodási nyilatkozat” című írásában (6. p.). Gábor György vallásfilozófus a 168 Óra 2007. január 11-i számában „A két fajta” címmel közölt publicisztikát (14-15. p.).

január 17.

A világbéke érdekében XVI. Benedek pápa heti audenciáján a zsidók és keresztények együttműködéséért szállt síkra. Ugyanezen a napon Rómában Jonah Metzger, Izrael askenázi főrabbija a világszervezetet arra kérte egy ENSZ rendezvényen, hogy tegyen meg mindent Izrael, és népe elleni fenyegetések elhárítására.

január 18.

A budapesti gettó felszabadulásának évfordulóján a Dohány utcai zsinagógában rendezett ünnepség szónoka Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi volt. A szertartáson a zsidóság vezetőin kívül megjelent

David Admon izraeli nagykövet, Szili Katalin, az országgyűlés elnöke, Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Pertétei József igazságügy miniszter, Kóka János gazdasági miniszter, Demszky Gábor főpolgármester, Rogán Antal, V. kerületi polgármester, Habsburg György, a Vöröskereszt elnöke és Vizi E Szilveszter, az MTA elnöke is.

január 20.

A Bét Orim Közösség „Agóra Akadémia” című progresszív zsidó szabadegyetemének keretében Jakab Attila vallástörténész tartott előadást „Jézus korai követői: reformerek vagy vallásalapítók?” címmel.

január 21.

A Pannonia Klezmer Band bemutatta lemezét a Bálint Zsidó Közösségi Házban.

január 21-22.

Budapesten tartotta második konferenciáját a Közép-Kelet-Európai Rabbik Tanácsa. A Károly körúton a globalizáció korának identitáskereséséről cseréltek eszmét „A közép-európai zsidó közösségek és új lehetőségeik a bővülő EU-ban” című konferencián. A tanácskozássra Magyarországról, Romániából, Szlovákiából, Csehországból, Lengyelországból, Ausztriából, Bulgáriából, Horvátországból és Ukrajnából érkeztek rabbik és hitközségi vezetők. Vendégként megjelent Demszky Gábor főpolgármester, Kondorosi György államtitkár és Gottfried Péter EU nagykövet, valamint Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, aki a lelkiismereti és vallásszabadság aktuális kérdésiről tartott előadást. A konferencia „Globalizáció a zsidó jog és etika fényében” állásfoglalással ért véget. A rabbik állásfoglalásának szövege olvasható a www.zsido.com/globalizacio címen.

január 23.

A König és Wagner Építésszek Kft nyerte a Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga felújítási pályázatát. A Bzsh által kiírt pályázatra nyolc pályamű érkezett, a zsűriben a Magyar Építész Kamara által kijelölt szakemberek vettek részt. A tervek szerint az ország második legnagyobb zsinagógájában helyet kap a Kárpát-medencei Zsidó Néprajzi Múzeum is a munkálatok befejezése után.

január 24.

„Egy Közép-európai életút – Dr. Josef Polák (1886-1945)” címmel nyílt kiállítás a Közép-európai Kulturális Intézetben (Rákóczi u. 15.). A kiállítást Magda Veselská, a Prágai Zsidó Múzeum igazgatója, Robert Pollák, a kassai Kelet-szlovákiai Múzeum igazgatója, valamint Bogyay Katalin, az Oktatási és Kulturális Minisztérium szakállamtitkára nyitotta meg. A vendégeket Módos Péter igazgató köszöntötte.

január 24-25.

Budapesti Zsidó Színházi Napokat rendezett a Marom a Király u. 50-ben lévő Sirályban. Az első napon Amos Mokadi izraeli író, színész és rendező tartott workshop-ot angolul „Toward a New

Jewish Paradigm” címmel, majd Frigyesi Judit „Fleeting resonances” című performanszát adta elő szintén angolul, majd másnap „Eltűnő hangok” címmel magyarul.

január 27.

1. A Holocaust Nemzetközi Emléknapján a Duna Televízióban levetítették Sipos András „Megúsztuk!” című dokumentumfilmjét, amelyet Domándi Judit és családja történetéről forgatott. Bemutatták a „Perlasca – Egy igaz ember története” című olasz-magyar - francia játékfilmet is, amelynek rendezője Alberto Negrin. A Holocaust Emlékközpontban megemlékezést tartottak az Auschwitz-Birkenau-i koncentrációs tábor felszabadulásának 62 évfordulója alkalmából. A Páva utcai megemlékezésen megjelent Sólyom László köztársasági elnök és Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke is. A hivatalos vendégek közé tartozott a német, az amerikai, az izraeli és az orosz nagykövet, Fónagy János a Fidesz és Pettkó András az MDF politikusa. Az Élet Menete Alapítvány ünnepségén beszédet mondott Hiller István oktatási és kulturális miniszter, Zoltai Gusztáv Mazsihisz ügyvezető igazgató és Darvas István rabbi. Tóth Emil főkántor éneke után Balázsovits Lajos, TorDY Géza színművész, illetve Szulák Andrea és Gerendás Péter előadóművész műsora következett

2. A Budai Micve Klubban bemutatták Bálint András Radnóti estjét, amelyet a Thália Színház tartott műsorán.

január 29.

Balassagyarmat díszpolgárává avatták a város szülöttét Markó Iván balett művészt.

Januárban mutatták be a Spinoza Színházban Bálint Ágnes egyfelvonásosát „A piros bicikli” címmel. A Heyman Éva és Ecséri Lili Naplója nyomán készült feldolgozást Radó Gyula rendezte.

Egy hónapig „Klezmer a falon” címmel Köves Tamás grafikus kiállítása volt látható a Spinoza Házban.

Az ortodox hitközség Dob utcai Dísztermében öt Angliából érkezett chaszid zenész – Sáje Grosz, Sruli Ginsberg, Menachem Kraus és Shloime Gertner – muzsikált. Klezmer és a chaszid szalonzene volt műsoron, a nézőtéren résztvevő férfiak együtt énekeltek és táncoltak a zenészekkel.

Az Erec 2007/januári számában Miriam Ben-David és Talyigás Katalin beszámolója olvasható a „Párbeszéd a toleranciáért – Csoportmunka a Holocaust-túlélőkkel és zsidómentőkkel” című projekt 1999-2005 közötti tevékenységéről (10-11. p.). Ennyi idő alatt tíz, 2-3 napos szimpózium jellegű konferenciát rendeztek több témakörrel. Ötöt Budapesten, négyet vidéken, egyet Németországban.

A Zsidó Tudományok Szabadegyeteme „Klasszikus zsidó gondolkodók” címmel új, haladó szakot indított január-június között heti kétszer két alkalommal a Károly körút 20-ban. A sikeres záróvizsgát tevők 10 napos, ingyenes izraeli kirándulást kaptak jutalmul. A szemeszter tematikája: Rási – Tóra gyöngyszeme; Talmud – Zsidó bírák és tanúk törvénye; Maimonidesz; Zsidó filozófia – Kabbala; Zsidó etika és erkölcs – a huszadik század kérdései.

Január közepén 85 éves korában, Tel-Avivban meghalt Komoly Ottó egyetlen lánya, Fürst-Komoly Lea, aki a Tel-Aviv-i Könyvtárban volt könyvtáros.

A Szombat 2007/januári számában Karády Viktort 70-ik és Kovács András 60-ik születésnapján Nagy Péter Tibor köszöntötte „Párhuzamos életrajzok” című írásával (31-32. p.). Eperjes Ildikó „Elveszett és megvan – Indiai zsidó törzs” című riportja olvasható a Manassze fiai törzs alijájáról (14. p.). Gadó János a „Brand Israelról (Izrael, mint márka) készített összeállítást Neve, ha van, csak áruvédjegy?” címmel (5-9. p.).

február hónap

február 1.

Az Új Élet 2007. január elsejei száma közölte Sir Sigmund Sternberg beszédét, amely abból az alkalomból hangzott el, hogy Elie Wiesel Nobel-békedíjas professzort a Brit Külügyminisztérium „Tiszteletbeli Lovagrenddel” tüntette ki(4. p.).

február 2.

Az ÉS 2007. február 2-i számában Karsai László történész „Bosszúálló” vagy hazudozó?” címmel pontosító, illetve az írás hitelességét legalábbis kétségessé tevő kiegészítéseket fűzött Kovács (Kohn) Imre makói zsidó férfi franciául megjelent emlékirataihoz (10. p.). Az iratokat 2006-ban Kovács fia, Serge Kovács adatta ki Párizsban Imre Kovács „Le Vengeur. Á la poursuite des criminels nazis. A bosszúálló. Náci háborús bűnösök nyomában” címmel. A fiú, Serge Kovács állítása szerint 2006-ban Magyarországon is járt, de apja visszaemlékezéseinek szerkesztéséhez nem kapott engedélyt levéltári kutatásokra. Karsai László figyelmét az ÉS 2006. július 14-én Cserba Júlia által Serge Kovácsal készített interjú keltette fel a magyar-zsidó származású Kovács Imre iránt, aki magát a Waffen SS, az izraeli hadsereg és a francia idegenlégió katonájának mondta. Ugyancsak kalandos viszonyokra bukkant Gervai András családja történetének kutatása kapcsán. Kelet-Európa zsidóságának történetéből mutat be egy szeletet az ÉS 2007. február 2-i számában „Tarnow, Valparaiso – Kelet-európai történet” című írásában (17. p.).

február 3.

. A Népszabadság 2007. február 3-i számának Hétvége mellékletében Vági Zoltán és Kádár Gábor „Az utolsó szombat” című írása jelent meg (2-3. p.).

február 4.

Az Alexandra könyvesházban (VII. Károly krt. 3/C) rendezték meg a Macisz „Tagliot – Mindentudás körök” második körkapcsolásos rendezvényét. A programban szerepelt a Gólem Zsidó Színház előadása, Alon Friedman izraeli szociológus az izraeli társadalomról tartott előadást, Eli Netzer magyar származású író, történész személyes történetét mesélte el „Ultiparti nyilasokkal életre-halálra” címmel. Novák Attila és Eli Netzer az izraeli irodalomról beszélt.

február 5.

87 éves korában meghalt Felkai László, a neveléstudományok doktora. Temetésén Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi búcsúztatta. A Neveléstörténet című folyóirat 2007/1-2. számában Kelemen Elemér méltatta tevékenységét „Megemlékezés – Felkai László 1920-2007” című írásával.

február 7.

Az MTA Judaisztikai Kutatócsoport vendégeként Shlomo Spitzer, a Bar-Ilan University professzora tartott előadást az ELTE Tanári Klubjában „A zsidó közösség a középkorban: szervezete, tisztviselői, feladatai – részben magyar források alapján” címmel.

február 8.

A Bibó István Szellemi Műhely által szervezett Liberális Akadémia keretében Balog Iván: Antiszemita zsidóképek, zsidó önképek, zsidó identitásvariációk címmel tartott előadást a Közép-Európai Egyetem Hanák termében (V. Nádor u. 9.).

február 8-11.

A Brooklynban rendezett rebbecen világtalálkozón a mintegy 800 részt vevő között Magyarországot Dvora Lea Hurwitz képviselte..

február 10.

A Budai Micve Klub vendége volt Csomós Imre író, akinek műveiből Garai Róbert színművész olvasott fel.
(Tűzparancs Jeruzsálemben; Búvárkalandok bibliai vizeken; novellás kötet „Limanábai csata hiteles története” címmel)

február 11.

A Bálint Zsidó Közösségi Házban a Sipos András vezette „Zsidó filmek klubja” sorozatban levetítették Kremsier Edit és Ocsenás Tamás „A zsidónegyed – Pest zsidó arca” című dokumentumfilmjét.

február 13.

A lipótvárosi Raoul Wallenberg szobornál emlékezett az Szdsz a főváros felszabadulásának évfordulójára. Beszédet mondott Horn Gábor államtitkár, Kende Péter történész és Merker Dávid Új Lipótváros önkormányzati képviselője.

február 14.

„Izrael és az arab-izraeli konfliktusa magyar irodalomban” címmel tartott előadást Novák Attila a Sirály Klubban (Király u. 50.).

február 15.

1. Totha Péter Joel végzett, de egyelőre fel nem avatott rabbi portréját rajzolta meg az Új Élet 2007. február 15-i számában Szilágyi Péter Iván (4. p.).
2. A Szochnut „Izrael a tiéd lehet” címmel indított előadássorozatot. Az első vendéggel, Popper Péterrel folytatott beszélgetés olvasható az Erec 2007/áprilisi számában (10-12. p.)

február 17.

Fröhlich Ida „Mit rejtenek a Holt-tengeri tekercsek?” címmel tartott előadást a Bálint Zsidó Közösségi Házban a Bét Orim Közösség Agóra Akadémia című progresszív zsidó szabadegyetemének keretében

február 18.

1. A „Zsidó esküvő” címmel a Bécsi Zsidó Múzeum vendégkiállítását nyitottak meg a Budapesti Zsidó Múzeumban. A kiállításához kapcsolódva a Bálint Zsidó Közösségi Házban Verő Tamás rabbi bemutató esküvőt vezetett, zsidó esküvőket bemutató filmeket vetítettek, és esküvőszervező válaszolt az érdeklődőknek.
2. A Frankel Leó utcai körzetben négyévenkénti időszaki elöljárósági és elnökválasztást tartottak. Az előző ciklusban elvégzett munkáról a Budai Sófár 2007/januári számában számolt be Tordai Péter körzeti elnök. Ebben kiemelte, hogy a megélnékült hitélet jeleként az utóbbi években a zsidó házasságkötések majd fele a Frankel templomban történt. „Mezűze Klub” néven a templom alagsori helységeit felújítva ifjúsági klub is működik a körzetben a Mikve Klub mellett, „Heti Lap” címmel pedig vallásos periodika is indult.

február 11. és 18.

A budapesti zsidó templomkörzetekben kiválasztották a küldötteket a BZSH vezetőségválasztó közgyűlésére. A 13 körzetben megválasztott 84 küldött névsora olvasható az Új Élet 2007. március 15-i számában (2. p.). A Budai körzet 6 küldöttet, a Bethlen téri 7-et, a Dél-pesti 2-t, a Dohány 10-et, a Dózsa 4-et, a Hunyadi téri 5-öt, a Hegedűs Gyula utcai 10-et, a Lágymányosi 3-at, a Nagyfuvaros

utcai 9-et, a Páva utcai 3-at, a Szeretetkórház körzet 2-t, a Vasvári Pál utcai 5-öt és a Zuglói 5 küldöttet állított.

február 22.

1. A Bálint Zsidó Közösségi Házban mutatkozott be az izraeli „Atar” zongora, hegedű és cselló Trió Yeela Avital szoprán énekével.
2. A 23. Jeruzsálemi Nemzetközi Könyvvásáron köszöntötték Heller Ágnest.

február 23.

„Könyvek százai őrzik Engel Tevan István rajzművészetét – Életre kelt illusztráció” címmel Wagner István írása olvasható a Napi Gazdaság 2007. február 23-i számának „Pihenő” mellékletében (7. p.).

február 24.

1. A Bálint Zsidó Közösségi Ház „Nagyvilági zsidók” sorozatában Seres Rezsőről rendeztek kerekasztal-beszélgetés beszélgetést.
2. „Kulinária és irodalom – Francia zsidó ízek és hangulatok” címmel tartották a Mazsike és a Szombat vacsorával egybe kötött rendezvényét a Bródy u. 13-ban. A vegetariánus zsidó ízek és francia zenék mellé elhangzott Naim Kattaniraki származású, Kanadában élő zsidó francia nyelvű novellája, Szántó T. Gábor: Párizsi napló című írása. Sulyok Miklós a francia zsidó konyháról beszélt.
3. Az Alexandra Károly körúti könyvesházában műsoros délutánt rendezett a Macisz. A Gólem Zsidó Színház „Cseppek” címmel egy kortárs könyv részleteit adta elő, Alon Friedman, az izraeli, jórészt oroszok lakta Arad város főiskolájának igazgatója az izraeli társadalom szerkezetéről beszélt. A budapesti születésű Eli Netzer „Ultiparti nyilasokkal életre –halálra” című visszaemlékezését olvasta fel. Novák Attila Kardos G. Györgyről, és az Avram Bogatir hét napja című művéről tartott előadást.

február 25.

1. Szinte az összes Budapesten funkcionáló zsidó kántor, és kántor szakos hallgató részvételével tartottak kántor-koncertet a Frankel Leó utcai zsinagógában. Felléptek: Biczó Tamás, Doff Imre, Fekete László, Jakab Zoltán, Kálmán Tamás, Kardos László, Kerekes Béla, Klein Ervin, Pertovits Péter, Rosenfeld Dániel, Szerdócz József, Szilágyi Gábor, Timár Károly, Venczel György, Zucker Immánuel.
2. A Bálint Zsidó Közösségi Házban februártól minden hónap utolsó vasárnapján vidéki hitközségek mutatkoztak be. Először Békéscsaba és környéke, márciusban Debrecen és környéke, áprilisban Baja és környéke zsidó hitközségek voltak vendégek a Révay utcában.
3. „Ki a bűnbak és miért?” címmel rendeztek beszélgetést a Bálint Zsidó Közösségi Ház „Zsidó sors a XX. században” című sorozatában. Erős Ferenc szociálpszichológus, Pók Attila és Szita Szabolcs történészek voltak a meghívott előadók.
4. Az ortodox hitközség közgyűlésén elöljáróvá választották Róna Imrét, és úgy hosszabbították meg Herczog László elnök, valamint a vezetőség többi tagjának megbízását 2009-ig, hogy az alapszabály által előírt választásokra sor került volna. A szabálytalanságok elleni tiltakozásul lemondott Deblinger Eduárd alelnök. Az elnök és Flór Ferenc főkönnyelő beszámolójukban érintették, hogy évek óta nehézségek vannak az Alapítványi Iskola fenntartási költségeinek előteremtése körül. Az iskola multimilliomos floridai alapítója, Albert Reichmann már nem finanszírozza az intézményt, a működéshez szükséges forrásokat úgy kell összeszedni. A 180 millió forintos költségvetésű iskola a 60 millió forintos állami támogatás után fennmaradó összeg a hitközséget terheli. A Mazsók eseti támogatást ad. Foglalkoztak Kazinczy utcai templom felújításának hátralévő munkálataival, valamint a Teleki téri templom, és a mikve renoválásával. Az Alma utcai otthon fenntartása mellett szó esett a lakók gyógyszer-támogatásáról. A kóser húsellátás kapcsán beszámoltak a Visegrádi utcai húsüzlet bezárásáról és a Dob utcai húsbolt felújításáról, valamint a Hanna étterem árainak emeléséről. A Maoih közgyűlésen a Mazsihisz képviselőjében jelen volt Feldmájer Péter, Streit Sándor és Zoltai Gusztáv is.

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal műemléki védettség alá helyezte a szegedi új zsinagógát.

A Bnei Akiva Bécsben rendezett Eurovíziós Dalfesztiválját a magyar csapat nyerte. A szemináriummal egybekötött vetélkedőre hat országból 150 fiatal érkezett. A találkozó Jeruzsálem negyven évvel ezelőtti újraegyesítése jegyében fogant. Az öt fellépő magyar lány a témában írt saját szerzeményét adta elő.

A magyar kormány támogatásával elkészült a Dohány utcai zsinagóga közösségi terme is, a tóraszekrény mögött. Az avatáson a Dohány utcai hitközség és a Mazsihisz vezetőin kívül megjelent Veres János pénzügyminiszter, Pichler Ferenc kabinetfőnök és Bathó Ferenc főosztályvezető.

A Füst Milán Szellemi Páholy februári vendége Tamás Gáspár Miklós volt, akivel a politikai, gazdasági, kulturális válságról és az antiszemitizmusról beszélgetett Benedek István Gábor.

A Mazsike Hírlevél 2007/februári száma a zsinagógákat bemutató sorozatában a Dohány utcai zsinagógáról Rick Zsófi írt „Több mint templom” címmel (8-9. p.) A Magyar zsidó nagyjaink sorozatban a februári és a márciusi számban a 125 éve született Wahrman Mórt, Pest, Buda és Óbuda egyesítésének kezdeményezőjét, textilkereskedőt, képviselőt és hitközségi elnököt mutatta be Pári Mirella Mirjam és Szegő András.

A Budai Sófár 2007/februári számában Kronish Sari kalligrafikus és építésztervezőt mutatták be a Sikeres zsidó fiatalok sorozatban (6-7. p.). A három éve Magyarországon élő művésznő kiállítását a Sirályban rendezték meg, ketuba készítőként pedig egyre népszerűbb a házassulandók körében. Reisz Péter Az óbudai új temető (Bp. III. Bécsi út 369) címmel ugyanebben a lapszámban írt a valaha volt és a jelenleg is létező óbudai zsidó temetőkről (8. p.).

A Szombat 2007/februári számában Várnai Pál Hernádi Miklóst mutatta be Kétszer olyan jónak kell lenni című interjújában (29-31. p.) Korányi László, a Mazsökök kuratóriumának tagja „Elfogult döntések? – Néhány tény és gondolat a Mazsökök 2006. decemberi pályázati döntéseivel kapcsolatban” címmel (23-24. p.) arra hívta fel a figyelmet, hogy a Mazsihisz a 2007-es választásokra készülve „osztott pénzt.” Szegő Péter „Ifjúság, internet, radikalizmus” című írásában (16-18. p.) több előítéletesség vizsgálat eredményét foglalja össze. Az írás a Felsőoktatási Kutató Intézet 1997-98-ban győri középiskolások, illetve elsőéves jog- és közgazdász hallgatók körében végzett felvételek mellett a Hajógyári Szigeten 2001-ben, 2002-ben, 2003-ban és 2004-ben készített kérdőíves felmérésekre támaszkodik, valamint kitér azokra a rasszista fórumokra, amelyek például a www.iwiw.hu-n működnek, és jelzik az ifjúság radikalizálódását. Szekér Gitta „Mi az iszlámizmus” című cikke ugyancsak a lap 2007/februári számában jelent meg (7-8. p.).

A Kritika 2007/februári száma közölte Köves Slomo és Oberlander Baruch „Sterilizáció és fogamzásgátlás a zsidó jog és etika fényében” című tanulmányát.

március hónap

március 1.

1. A Centrális Galériában bemutatták a stockholmi Zsidó Múzeum „Raoul Wallenberg életeket mentett, világokat mentett” című vándorkiállítását. A két hónapig látható tárlat bemutatását a stockholmi Svéd Intézet, a budapesti Svéd Nagykövetség és az OSA Archívum szervezte. A kiállítás megnyitóján jelen volt Demszky Gábor főpolgármester, felolvasták Sólyom László köztársasági elnök üdvözlő levelét, beszédet mondott Louise von Darnel, Wallenberg unokahúga is. A Közép-

európai Egyetemen nemzetközi Wallenberg szemináriumot és pedagógiai konferenciát rendeztek. Ezen eladást tartott Paul A. Levine, az uppsalai egyetem szakértője „Raoul Wallenberg a modern világban” címmel. Pécsi Katalin „A holocaust oktatásának problémáiról és lehetőségeiről” beszélt, Miklósi László „A holocaust a középiskolás tankönyvekben és ahogyan azt tanítani kellene” címmel, Fitz Zsuzsanna „A holocaust oktatása interaktív fogmában az iskolákon kívül” címmel az ún. labirintus projektről tartott előadást. Mikael Enoksson „A holocaust oktatásának mai módszertana”, Kovács M. Mónika „A holocaust tanítása a magyar felsőoktatásban” címmel tartott előadást. Zádori Zsuzsanna „Wallenberg alakja a filmben” címmel, Jávor István - Szőnyi Andrea pedig „Filmek és tanúvallomások a diákok szemszögéből – A Lauder Gimnázium Judaisztikai Szakkörének munkájáról” számoltak be. Mérei Anna „Filmes tanúvallomások használata az oktatásban” címmel tartott előadást. Louise von Darnel „Nagybátyám Raoul Wallenberg: személyes példakép és példázat a jelennek” címmel, Büchler András „Az ellenállás mint választási lehetőség: szerepmellek a holocaust oktatásában” címmel, Forgács Gábor „Raoul Wallenberg mint erkölcsi példakép”, Szántó T. Gábor „Európai látkép zsidó” szemmel tartott előadást. Karsai László történész előadásának szövege megjelent a Népszabadság 2007. április 3-i számában „Az ismeretlen Raoul Wallenberg” címmel (13. p.). Az OSA Judaika gyűjteményét ettől a naptól kezdve „Wallenberg-gyűjteménynek” nevezik.

2. „Az Élet Menete Alapítvány” a Magyar Vasúttörténeti Parkban vándorkiállításon mutatta be a vészkorszak viszontagságait Novák Ilona múzeumpedagógus, és a Gordon Gábor, az Élet Menete Alapítvány elnökének forgatókönyve alapján. A kiállítás megnyitóján Radnóti „Töredékek” című versét Hegedűs D. Géza mondta el, Zoltai Gusztáv Mazsihisz ügyvezető igazgató, és Schőner Alfréd, az Or-Zse rektora mondott megnyitó beszédet. Az elsősorban szervezett középiskolai csoportok számára készített emlékkiállítást elvitték Nagykovácsra, Kecskemétre, Kiskunhalasra, Szegedre, Hódmezővásárhelyre, Békéscsabára, Szolnokra, Karcagra és Debrecenbe is.

3. Hajnal Gabriella műveinek kiállítását Komoróczy Géza nyitotta meg a Budapesti Zsidó Múzeumban. A megnyitó szövege megjelent az ÉS 2007. március 16-i számában „Kárpit, héber betűkkel” címmel (29. p.).

4. A Marom konzervatív zsidó vallási szervezet konferenciát rendezett a homoszexualitásról, és a zsidó hagyományról a Király utcai Sirályban. A téma aktualitását az adta, hogy az Amerikai Konzervatív Mozgalom rabbigyűlése 2006 decemberében olyan határozatot hozott, hogy a homoszexuális kapcsolatok „bizonyos formái” megengedhetők. A vitát - amelyben a felek eltérő álláspontokat fogalmaztak meg - Vári György vezette. A vitában Köves Slomo lubavicsi és Radnóti Zoltán neológ rabbik, valamint Hunyadi Zsombor és Sturovics Andrea judaisták érveltek az elutasító, illetve a toleráns álláspontok mellett. Schőner Alfréd a Szombat folyóirat megkeresésére úgy válaszolt, hogy „Nem tudom összeegyeztetni a rabbi hivatás gyakorlásával”. (Szombat, 2007/április 25. p.).

március 2.

A londoni The Times interjút közölt Gyurcsány Ferencsel, amelyet ismertettek a magyarországi napilapok is. (Népszabadság 2007. március 3. „Valami rettenetes történetik” – Gyurcsány Ferenc a londoni Timesnak az árpádsávos zászlóról, a Fidesz és a szélsőjobb érdekközösségéről 1,2. p.). Az interjú politikai vihart kavart a Parlamentben. A miniszterelnök szavait, amelyek a tavaly októberi zavargások után erősödő antiszemitizmusra utaltak, az ellenzék úgy értelmezte, hogy Gyurcsány Ferenc a Fideszt vádolja antiszemitizmussal. Az interjú miatt Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője felelősségre vonta a miniszterelnököt. Az interjú teljes szövegét a Népszava 2007. március 6-i száma közölte fordításban (9. p.). Gyurcsány Ferenc a Parlamentben azt mondta, hogy a Fidesz nem határolódik el a szélsőjobbtól, mentegeti a menthetetlent, és rendezvényeire is beengedi az árpádsávos zászlókat. Kertész Péter a Népszabadság 2007. október 6-i számában a kertesz.freeblog.hu című cikkében Gyurcsány mellett, az őt támadók ellen foglalt állást (14. p.).

március 4.

Az RTL Klub Tv csatornán elkezdődött a hatrészes angol dokumentumfilm sorozat vetítése „Auschwitz – A nácik végső megoldása” címmel.

március 6.

Az Oktatási és Kulturális Minisztériumban Arató Gergely államtitkár adta át a Scheiber Sándor díjakat Schmelczer Herman Imrének, és Deutsch Gábornak, illetve Szigeti Jenő adventista teológiai tanárnak. A kitüntetettek munkásságát a díjat odaítélő kuratórium tagjai méltatták. Schmelczer Herman Imre laudációját Schwitzer József főrabbi, Deutsch Gáborét Komoróczy Géza professzor, Szigeti Jenőét pedig Voigt Vilmos professzor mondta el.

március 8.

A 2007. március 15-i ünnep előtt szaporodó rasszista, antiszemita megnyilvánulások miatt Feldmájer Péter, a Mazsihisz elnöke március 8-án olyan nyilatkozatot adott ki, hogy a „régóta nem volt ilyen intenzitású antiszemitizmus Magyarországon”, ezért a hittestvérek maradjanak otthon, vagy hagyják el a fővárost. Az Új Élet 2007. március elsejei számában pedig egész oldalas összeállítást készítettek a környező országok zsidó vonatkozású látványosságairól „Töltse nemzeti ünnepünket külföldön – ha kedveli a nyugalmat, ha szereti a biztonságot, ha elege van a zsidózásból és a nyilasokból” címmel (3. p.). Mintegy félszáz zsidó értelmiségi, a Mazsike, a B,nai B,rith és a Társaság a Magyarországi Zsidó Kisebbségért elnöksége azonban „Zsidók vagyunk, és nem félünk” című nyilvános körlevélben március 15-e megünneplésére buzdították hittestvéreiket. Az aláírók között volt Heller Ágnes filozófus, Erős Ferenc szociálpszichológus, Gadó János szociológus és Szántó T. Gábor, a Szombat főszerkesztője. Az EMIH és a MACISZ is szerencsétlennek tartotta Feldmájer nyilatkozatát, amelyet a Reutershez, és más hírügynökségnek is eljuttatott. A Szombat 2007/áprilisi számában megjelentek a nyilatkozatok „Zsidó viták március idusán – Dokumentumok” címmel (4-5. p.).

március 9.

1. A Michaéli család két tekercest adományozott az EMIH közösségnek, ezzel a Keren Or imaház Tóra-tekerceinek száma ötre emelkedett. A tekercek ünnepélyes elhelyezésén a Tóra-szekrényben megjelent az izraeli Pinto rabbi is.

2. Az ÉS március 15-i számában Sebők János „A fehér ló túlsó oldala – A Horthy-évfordulóról” címmel közölt írást (4-5 p.) arról, hogy a néhai kormányzó halálának évfordulóján rendezett istentiszteleten zsúfolásig megtelt a Bazilika, a tüntetően ünneplők a politikai jobboldal teljes spektrumát képviselték.

március 10.

1. A Budai Micve Klubba meghívták a Magyarországon látogatóban tartózkodó csaknem száz izraeli katonát. A vendégek David Admon nagykövet és Tordai Péter hitközségi elnök köszöntése után Gerendás Péter estjét hallgatták meg.

2. Balázs Pál tanár urat 80. születésnapján az Or-Zse templomában köszöntötték a kile tagjai, valamint Schőner Alfréd rektor, Tóth Emil kántor és Borsányi Schmidt Ferenc könyvtárigazgató.

március 8-10.

„A Holocaust a filmművészetben” címmel az Örökmozgóban konferenciát rendezett a Magyar Nemzeti Filmarchívum, a Német Filmintézet és a Fritz Bauer Institut. A filmvetítésekhez nyilvános előadások és dokumentumfilmek is kapcsolódtak. Három évvel korábban Bécsben tartottak hasonló konferenciát.

március 11.

1 A Goldmark teremben együtt lépett fel a Fellegini Klezmer Gipsy és az Izraeli Hadsereg 80 fős küldöttségével érkezett zenekar.

2. A Bálint Zsidó Közösségi Házban „Keset - Újra ragyog a Szivárvány Budapest egén” címmel „Eszter napot” rendeztek. Az egymással párhuzamosan futó négy program nőkről szólt. A női naplók, memoárok blokkban Pécsi Katalin Balázs Ágnessel, „A piros bicikli” írójával beszélgetett. Az utóbbi években megjelent fontos női memoárokat - Kosztolányi Dezsőné, Losonczi Ágnes, Fahidi Éva és Szász Anna könyveit – Fenákel Judit, László Klári és Kádár Judit mutatta be. Az „Újabb elmeséletlen történetek zsidó nőkről” sorozatban Gonda Júlia és Vera Meisels olvasta fel írását. A „Nők a médiában” sorozatban Sturovics Andrea „Zsidó nők ábrázolásáról” beszélt. Toronyi Zsuzsanna Budapest zsidó női tipográfiájáról, Vincze Zsófia zsidó női megtérés történetekről adott elő „Az orgiától a jiddise máméig” címmel. Peresztegi Ágnes: „Eszter, Vasti és a feminista interpretáció”, Balázs Gábor pedig „Áldott, aki nem teremtett nőnek” címmel tartott előadást.

március 12.

1. Ifjabb Hegedűs Lóránt meghívására Budapestre érkezett a széles körben vitatott munkásságú, holocaust tagadó brit történész, David Irving a „Nürnberg – Az utolsó csata” címmel magyarul megjelent könyvének bemutatójára. A könyvet a Gede Kiadó jelentette meg magyarul. Irving nézetei miatt nem kívánatos személy Kanadában sem, kitiltották Olaszországból és Németországból is. Bécsben 2006. februárjában három év letöltendő szabadságvesztésre ítélték, majd 13 hónap után feltételesen szabadlábra helyezték, és kitiltották Ausztriából. Egy hetes magyarországi tartózkodása alatt több vidéki városban is közönségtalálkozót szerveztek számára, ahol dedikált, a MIÉP március 15-i rendezvényén a Hősök terén beszédet is mondott. Az ifj. Hegedűs Lóránt református lelkész által vezetett Budapest Szabadság téri Református Egyházközség Szabó Dezső Katakombaszínházában ugyancsak dedikálhatott, ugyanígy a Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Kollégiumában is. A Magyarországi Református Egyház Zsinatának vezetése vizsgálatot kért ifjabb Hegedűs Lóránt ellen, majd a zsinati elnökség „Nyilatkozatban” tett közzé, hogy nem volt tudomása ifj. Hegedűs Lóránt akciójáról. Az ifj. Hegedűs Lórántot „lelkészi minőségben sorai között jegyző Magyarországi Református Egyház” vezetőihez értelmiségiek 2007. november elején „Felhívást” tettek közzé média-szerte (pl. ÉS 2007. november 9. 14. p.) és az interneten is, amelyben a református egyház vezetőit egyértelmű, és nyilvános elhatárolódására szólították fel. „A hazájukért és a közéletért felelősséget érző hívők és nem hívők felhívása a Magyarországi Református Egyház vezetőihez” című dokumentumhoz a felhivas3@gmail.com vagy a theol.3@wjlf.hu honlapokon lehetett csatlakozni. Református hívők 13 főnyi csoportja tiltakozó „Nyílt levél a püspök Úrhoz” címmel levélben fordult ifjabb Hegedűs Lóránt tevékenysége miatt Bogárdi Szabó Istvánhoz, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspökéhez. Felhívásukhoz <http://szelidolajfa.blog.hu> címen lehetett csatlakozni. A Magyar Antifasiszta Liga pedig azt szerette volna elérni, hogy az egyház illetékesei távolítsák el a Szabadság téri templomból a 2007. október 23-án felavatott Horthy Miklós, Szabó Dezső és Wass Albert szobrokat. Bölcskei Gusztáv püspök a 2007 novemberének közepén tartott református zsinatot megnyitó beszédében jelentette be, hogy panaszt tett ifjabb Hegedűs Lóránt ellen. A lelkész ellen indított egyházi per első napján, 2007. december 14-én „palásvesztést” kértek ifj. Hegedűs Lóránt ellen. Az egyházi bíróság a pert 2008. január 10-én elnapolta, egy másik bíróságon új eljárás kezdődött.

2. A Népszabadság 2007. március 12-i számában Vári György „Merjünk gyávák lenni?” című cikkében a szabadságharcban harcoló zsidó honvédekre emlékeztetett (12. p.).

3. A Macisz Tiltakozást tett közzé az egyre erősödő antiszemita jelenségek ellen (Új Élet 2007. április 1. 1. p.), de túlzottnak tartották azt a figyelmeztetést a Mazsihisz vezetők részéről, amelyben a hittestvéreket otthon maradásra szólították fel március 15-én.

március 15.

1. Az ünnep előtt aktívabbakká váltak a szélsőjobboldali szervezetek annak ellenére, hogy a kormányfő az ünnep méltóságának megőrzése érdekében arra szólította fel a pártokat, hogy az ünnep idejére függeszék fel a politikai csatározásokat. Felhívása hatástalan maradt, az ünnep méltóságát minden helyszínen szégyenletesen szétzüllesztette a szélsőjobboldal randalírozása.

Gábor György „Márciusi összetartás” című írása a Népszava 2007. március 15-i számában (7. p.) jelent meg.

2. Az ünnep alkalmából Széchenyi-díjjal tüntették ki Komoróczy Géza professzort. Az egykori tanítvány, Gábor György a 168 óra 2007. március 28-i számában „Egyszemélyes intézmény” című írásával (35-36. p.) tisztelgett a professor előtt. Az Új Élet 2007. június 15-i számában Szilágyi Iván Péter „Egy nem zsidó, aki olyan, mintha zsidó lenne – Komoróczy Géza” című írásával köszöntötte a tudóst (4. p.).

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztje kitüntetésben részesült László Károly műgyűjtő, a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagrendje kitüntetését adományozta az államfő Ausch Sándornak, a marosvásárhelyi hitközség elnökének. Kossuth-díjjal tüntették ki Kern András és Szilágyi Tibor színművészeket, József Attila díjjal Berkovits György prózaíró. A Magyar Köztársaság érdemes művésze kitüntetését kapta Forgács Péter filmrendező, aki az amatőr filmekből készített „Privát Magyarország” sorozatával, különösen a Dunai Exodus-szal vált ismertté. Forgács Péternek ítelték oda a holland Erasmus-díjat is, amit 2007. november 29-én adtak át Hágában. Forgács Péter munkásságáról Gerlóczy Ferenc írt cikket a HVG 2007. március 24-i számában „Hozott anyag” címmel (66-67. p.) A CEU Auditóriumában 2007. december 4-én levetítették Forgács „A püspök kertje” című filmjét, a vetítésen megjelent Kristian Feigelson, a párizsi Sorbonne Nouvelle professzora, Földényi László, az ELTE docense, Rév István, a CEU professzora és Dragan Klaić, a Leideni Egyetem professzora.

3. Az Új Élet 2007. március 15-i számában Szilágyi Iván Péter Deutsch Gábor judaisztika tanárról készített riportot „Én vagyok a rendszerváltás egyetlen nyertese – állítja a hazai zsidóság egyik legszerényebb és legcsendesebb tagja” címmel (4. p.).

március 17.

A Bálint Zsidó Közösségi Házban Gleszer Norbert előadást tartott „Csodarabbi – szent pap – Cákik? – Cádik-tisztelet, zarándoklatok és közösségi stratégiák Magyarországon a 19-20 században” címmel.

március 20.

A Parlamentben Szili Katalin adta át a Measz által 2001-ben alapított Radnóti Miklós antirasszista díjat. Kitüntetését kapott Bitó László, Bödő László, Debreczeni József, Juszt László, Kosáry Domokos, Markó Iván, Nyers Rezső, Róbert László, Sándor József, Schweitzer József, Szikra Sándor.

március 21.

Mazsike Művészetet Kedvelők Köre vendége volt Béla György magángyűjtő.

március 24.

1. A Népszabadság 2007. március 24-i számának Hétvége mellékletében jelent meg Karsai László történész „Égő aggodalommal... - XII. Pius és a harmadik Birodalom” című tanulmánya (4-5. p.). Szász János filmrendezővel Csákvári Géza és Varsányi Gyula készített interjút „Nem felejtettem el biciklizni” címmel (9. p.). Szász beszámolt arról a csalódásról, amelyet Kertész Imre döntése okozott neki, amikor elvette tőle a „Sorstalanság” rendezését.

2. A Bálint Zsidó Közösségi Ház vendége Bogyai Katalin államtitkár volt, akivel a nemzetközi kulturális kapcsolatokról beszélgettek a résztvevők.

március 25.

A nagykovácsi zsinagógában tartotta esküvőjét Róna Tamás, Kecskemét, Nagykőrös és Közép-Magyarország rabbija, és az Or-Zse egykori hallgatója, Tari Yvett. Az esküvői szertartást Schöner Alfréd főrabbi vezette, vele együtt a hét áldást a vőlegény édesapja, Radnóti Zoltán, Verő Tamás, Markovics Zsolt, Darvas István rabbi, és Eliezer Shlomovits az Or-Zse haifai vendégprofesszora mondta. A vőlegény tanúja Domán István főrabbi volt. A kántori teendőket Petrovits Péter kántorjelölt, Fekete László főkántor, és Zucker Emmánuel kántor látták el. A Nagykőrösi Városháza

Dísztermében Löwy Tamás kórsági felügyelete mellett rendezték meg a kiddust. A rabbi esküvőn megjelentek a Mazsihisz és a Bzsh vezetőségi tagjai, az Or-Zse rektori tanácsa, a rabbikar, valamint a kecskeméti, nagykőrösi, szolnoki és a kiskunhalasi hitközségek elnökei.

március 26.

A Nemzetközi Bibliaverseny Magyarországi döntőjét a Szochnut Lovag utcai székházában (VI. Lovag u. 5.) tartották meg. A vetélkedőre a három magyarországi zsidó középiskolából 25 főnyi csapat jelentkezett, felkészülésüket Balázs Gábor, Radnóti Zoltán rabbi és Don Levy vallási igazgató segítette. A zsűri – melynek tagja volt Deutsch Gábor és Hegedűs Pál tanár, valamint Darvas István rabbi – döntése szerint az első három helyezést Kertész Zsanett, Fodor Milka és Fonó Róbert nyerte el. Ők hárman, mindannyian a Scheiber Iskola növendékei, vettek részt a jeruzsálemi döntőn.

március 28.

A budapesti „Ariadné csoport” tevékenységéről tudósított a 168 óra 2007. március 28-i számában Székely Ilona (31-33. p.). A csoport tagjai párban – egy holocaust túlélő és egy embermentő – látogatnak el iskolai történelemórákra és mondják el történetüket. Egyébként pedig havonta találkoznak a XIII. kerület Tátra utcai Klubjában. Az Ariadné asszonyok terápiás csoportjának terápiás vezetője László Klára szociológus és Kocsor Judit pszichológus.

március 28-30.

A két háború közötti zsidó sorsról tartott történész-vitafórumot a budapesti Holocaust Emlékközpont és a Friedrich Ebert Alapítvány a Páva utcai emlékközpontban. A tanácskozást Konrád György író nyitotta meg. A megnyitó szövege olvasható a Népszabadság 2007. március 31-i számának Hétvége mellékletében „Ballada – Kisvárosi történet” címmel (4. p.)

március 29.

Lisznayai Mária és Fekete László „Zsidó liturgikus dalok” című közös hangversenyét a Váci utcai Belvárosi Szent Mihály Templomban rendezték meg Lisznayai-Szabó Gábor emlékének ajánlva.

március 30.

Az ÉS 2007. március 30-án megjelent számában „Esterházy Péter mint tananyag - avagy hogyan birkóznak meg New York-i diákok a Harmonia caelestisszel” címmel Sanders Iván írása jelent meg (17, 22. p.)

március 31.

1. Winter Péter máramarosi haszid temetőben készített fotóiból nyílt kiállítás az Erzsébetvárosi Közösségi Házban (Wesselényi u.17.). A kilenc temetőben készült fotókat bemutató „Itt vártunk – rajongók árnyai” című időszaki kiállítást Deutsch Gábor, az Or-Zse tanára nyitotta meg.
2. Karinthy Márton író, rendező volt a Budai Micve Klub vendége.
3. A Klezmerész együttes kétéves születésnap koncertet adott a Bálint Zsidó Közösségi Házban.

Márciustól a Budai Mikve Klubban a pénteki kiddusokra meghívott vendégekkel beszélgethettek a kile tagjai. Márciusban Szakonyi Péter újságíró, Haraszi György történész, Sós László fotográfus, Szántó T. Gábor író, szerkesztő volt a klub vendége. Áprilisban Szita Szabolcs történészt és Bokor Péter építészt, valamint Fitz Zsuzsannát, a Bálint Zsidó Közösségi Ház igazgatóját hívták meg. Májusban Hrotkó Larissa egyetemi oktató, Réz Erzsébet, a Scheiber Sándor Iskola igazgatója, Szeszler Anna, a Lauder Iskola főigazgatója és Róna Artúrné, a Wesselényi Iskola igazgatója volt a klub vendége. Júniusban Horváth Csaba főpolgármester-helyettessel beszélgettek.

A Szombat 2007/ márciusi számában Koós Annával, a néhai Halász Péter feleségével, a hetvenes években, a Dohány utcában működött lakásszínház társalapítójával Csáki Márton készített interjút „A gyanakvás kora” címmel (24-25. p.). Koós Anna a rendszerváltozás után több mint egy évtizeddel

tudta meg, hogy szülei az ÁVH alkalmazottai voltak. Történetüket az Akadémiai Kiadónál 2006-ban megjelentetett „A nem kívánt örökség” című könyvében írta meg. Horn Gabriella „Őskutatás” című írásában a zsidó családfa-kutatással foglalkozó szakemberekkel beszélgetett (a Jewishroots céget működtető Koltai Andrással és Kinpán Judittal, valamint Kiss Józseffel, Bürg Judittal, továbbá a Magyar Országos Levéltár geneológusával, Berkes Józseffel). (19-22. p.). Gadó János az észt hitközségekről készített riportot az új EU tagországok zsidó közösségeit bemutató sorozat utolsó darabjaként a Szombat 2007/márciusi számában „Orosz ajkú skandinávok” címmel (15-17. p.). Novák Attila „Zsidó térfoglalás Münchenben” című írása (12-13. p.) az új zsinagóga történetét foglalja össze.

A Mazsike Hírlevél 2007/márciusi számában Polnauer Sándor, a Páva utcai zsinagóga (rövid idő után Bernben megválasztott, s ezért távozó) rabbija mutatta be a templomot és közösségét (8-9. p.). (A közösség később Tota Péter Joel frissen felavatott rabbit választotta vallási vezetőjének.) A Mazsike elnökségi tagjai közül Rajki Andrással beszélgetett Rick Zsófi „Segíteni az alkotások létrejöttét” (12-13. p.) címmel.

A Magyar Tudomány 2007/3 számában jelent meg Herskó Gyula – Molnár Gyula – Czeizel Endre „A Nobel-díjas Avram Hershko – Herskó Ferenc – családtörténete” című tanulmánya (368-378. p.).

Az Educatio című folyóirat 2007/tavaszi száma tematikus összeállítást készített az előítéletekről. In: Erős Ferenc „Írányok és tendenciák az előítélet kutatásban”; Kovács András „Lehet-e előítélet az előítélet?; Erős Gábor – Gárdos Judit „Az előítélet kutatásának bírálatához”; Murányi István – Szabó Ildikó „Középiskolások előítéletességének egy lehetséges magyarázata: az életforma”; Dencső Blanka – Sík Endre „Adalékok az előítéletesség mértékének és okainak megismeréséhez a mai Magyarországon”; Takács Judit „Előítélet és megkülönböztetés az iskolában”; Neményi Mária „Serdülő roma gyerekek identitás stratégiái”; Kovács Mónika „Nemi sztereotípiák, nemi ideológiák és karrier aspirációk”.

április hónap

április 1.

1. A Bálint Zsidó közösségi Házban „Családi délután” keretében ülték meg a szédert. Este a Sipos András által szerkesztett „Zsidó filmek klubja” keretében két dokumentumfilmet mutattak be az alkotók jelenlétében. A „Csendesfilm”-ben egy holocaust túlélő portréját rajzolta meg El Eini Sonia. A 150 éves kőszegi zsinagóga sorsát bemutató ironikus film, a „Zsinagógát vegyenek!” a zsidó vagyon elherdálását mutatja be Gellér-Varga Zsuzsanna és Wizner Balázs kameráján keresztül. (A 38. Magyar Filmszemlén a dokumentumfilmek kategóriájában bemutatták Gellér-Varga Zsuzsanna és Wizner Balázs a filmjét. Stóhr Lóránt „Hazatérők, hontalanok, emigránsok” című filmszemlés összefoglalójában (ÉS 2007. március 2. 17. p.) foglalkozott a dokumentumfilmmel, a Duna Televízió 2007. augusztus 27-én mutatta be.)

2. A Magyar Cionista Szövetség rendkívüli közgyűlésén Fischer Erzsébet könyvvizsgáló elmondta, hogy 2006-ról maradt ugyan tízmillió forint, de az elszámolást a korábbi vezetés meglehetősen lazán kezelte, és a beszámoló elkészítéséhez sem adta meg a kellő segítséget. A beszámolót a közgyűlés így is elfogadta, de a pénzmozgások nyomon követhetősége miatt pénzügyi szabályzat megalkotását és szakember foglalkoztatását határozták el. Megválasztották a Számvizsgáló Bizottság tagjait: elnök: Spitzer Mariann tagjai: Ádám Tibor (Oneg Sábbát) és Márkus Erzsébet (WIZO). Az etikai bizottság elnökévé Patakiné Kálmán Zsuzsát, tagjaivá Bányai Lászlót (Oneg Sabbat) és Lusztig Katát (Hasomér Hacair) választották. Felvételét kérte a MACISZ-be a 2005-ben újjáalakult, fiatalokkal foglalkozó Hasomér Hacioni, melynek tevékenységét Révész Gábor ismertette. A MACISZ elnöki tisztét 2006. decembere óta betöltő Novák Attila elmondta, hogy

Susán Eszter vezetésével megalakult a szervezet állandó irodája, a szervezet a www.cionista.hu és a www.hatikva.hu portálokon is elérhető

április 2.

1. Óbudai hitközség számára különleges volt az Erev Peszah. Az ország legnagyobb széderét a félévszázada nem zsinagógaként működő Óbudai nagyzsínagógában (III. Lajos u. 163.) rendezték meg. A mintegy 250 résztvevő ünnepét Verő Tamás rabbi vezette, az épület bérleti díját, valamint a tér berendezését a budai hitközség állta. Az eseményről „Rendhagyó széder este az óbudai nagyzsínagógában” címmel részletesen beszámolt a Budai Sófár 2007/májusi száma (4-6. p.). A széderen jelen volt David Admon nagykövet, aki felolvasott a Haggadából, Szili Katalin házelnök, Suchman Tamás Mazsihisz alelnök, Fónagy János képviselő, Radó Ákos, a B,nai B,rith elnöke és Magyar György ügyvéd. Az Óbudai hitközség évek óta eredménytelenül próbálkozott a TV stúdióként funkcionáló épület visszaszerzésével, az év végére azonban a hányatott sorsú templom visszakérül a Mazsihisz tulajdonába. Az Újpesti hitközség széder vacsoráján Derce Tamás polgármester és felesége, Hajdú László, a XV. Kerület polgármestere és felesége, Kovács Sándor önkormányzati képviselő és Gulyás Kálmán, a Munkaügyi Minisztérium képviselője is megjelent. A Hegedűs Gyula utcai körzet széder estjén Löwy Tamás főrabbi fia, az Egyesült Államokban judaisztikát tanuló Gábor és felesége is közreműködött. A Pesti Jesiva a Grand Hotel Hungária Dísztermében tartotta a szédert Köves Slomo vezetésével, a Chabad Központban (Károly crt. 20.) Oberlander Baruch magyarázatait hallgatták a résztvevők.

2. Tamás Pál „Húsvéti történet” című írásában a vérvád tovább örökítéséről számolt be egy varsói filmélménye kapcsán. Zmijewski rendező filmjében azt vizsgálja, hogy bár évek óta készülnek rá, miért nem távolítják el Sandomierzben, a dómból, s egy másik templomból a szentképként kint lógó két – egy akkori városbeli antiszemita vérvád perhez kapcsolódó - 18. századbeli festményt.

április 2-3.

„Bence György Emlékkonferenciát” rendezett a Budapesti Corvinus Egyetem Társadalomelméleti Kollégiuma. Az első napon Ludassy Mária, Fodor Géza, Heller Ágnes, Tamás Gáspár Miklós, Gedeon Péter, Szalai Miklós és Juhász János tartott előadást, a másodikon Balogh István, Tanyi Attila, Weiss István, Szilágyi Ákos, Láncki András és Miklósi Zoltán.

április 10.

A Bálint Zsidó Közösségi Ház vendége Tamás Gáspár Miklós filozófus, közíró volt, aki „Merre halad (?) Magyarország? Politika és (vagy) lelkiismeret” címmel tartott előadást aktuális kérdésekről.

április 12.

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény két történésze, Botos János és Szita Szabolcs Raoul Wallenberg embermentő tevékenységéről tartott előadást az Open Society Archives központjában. Botos János Wallenberg magyarországi kapcsolatrendszeréről, Szita Szabolcs közeli munkatársáról, Langfelder Vilmosról beszélt.

április 13-15.

„Bevezetés a Kabbalába” címmel először tartott szemináriumot Z,ev ben Simon Halevi (Warren Kenton), a Londonban élő kabbalista a Bálint Házban a Mazsike szervezésében és vendégeként. A Mazsike 2007/márciusi és áprilisi hírlevelében ismertető jelent meg „Bevezetés a Kabbalába Z,ev ben Shimon Halevi-vel” címmel (6-7. p.).

április 14.

A magyarországi holocaust közlégő emléknapi alkalmából egész napos konferenciára került sor a Páva utcai Holocaust Emlékközpontban. Délelőtt a holocaust oktatásával kapcsolatos módszertani előadások hangzottak el, délután fotókiállítások, illetve dokumentumfilmek vetítését szervezte meg

Pécsi Katalin oktatási igazgató. Este Pusztai Varga Ildikó képzőművész Goldstein Imre költő verseire komponált installációit avatták fel, majd gyertyagyújtással emlékeztek a holocaust áldozataira.

április 15.

1. Gyurcsány Ferenc kormányfő a holocaust nemzetközi emléknapján, valamint a magyarországi holocaust emléknapjának előestéjén közleményben emlékeztetett arra, hogy a holocaust egyetemes emberi és nemzeti tragédia is.

2. A „Cipők a Duna-parton” emlékműnél Iványi Gábor methodista lelkész és Vitányi Iván MSZP-s országgyűlési képviselő mondott emlékbeszédet.

3. Az Élet menete a Páva utcából induló fáklyás felvonulással emlékezett. A Verő Tamás rabbi által szervezett, a Dohány utcaig tartó több ezer fős menet élén politikusok és vallási vezetők haladtak, mindannyian sárga kabátot viselve. A menetben vonult Gyurcsány Ferenc miniszterelnök és felesége, Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Szili Katalin házelnök, több állam - köztük Izrael, az Amerikai Egyesült Államok és az Orosz Föderáció - nagykövete, Zoltai Gusztáv a Mazsihisz ügyvezető igazgatója, Kardos Péter főrabbi, Efraim Zuroff, a Simon Wiesenthal Központ igazgatója. A parlamenti pártokat vezetőik képviselték a menetben. A Fideszt Navracsics Tibor frakcióvezető és Fónagy János képviselő, a Magyar Szocialista pártot Lendvai Ildikó frakcióvezető és Kiss Péter miniszter képviselte. Az SzDSz képviselőjében Kóka János miniszter, az MDF-et Herényi Károly frakcióvezető jelent meg. A Dohány utcai zsinagóga kertjében beszédet mondott Szili Katalin, az országgyűlés elnöke. Emlékeztetett arra, hogy a Magyarországról deportált, még időben felszabadult fiatal emberek közül hárman is Nobel díjasok – Kertész Imre, Avram Hershko és Elie Wiesel. Balog Zoltán Fideszes országgyűlési képviselő beszéde után felszólat Vámos Miklós író, Zoltai Gusztáv, Efraim Zuroff is. Warren L. Miller, az Egyesült Államok elnökének különmegbízottja felavatta a zsidó életet mentő XXIII. János pápa emléktábláját. Udvardi György püspök Erdő Péter bíboros érsek levelét olvasta fel, Gerendás Péter, Hernádi Judit, Heilig Gábor és Somló Tamás zsidó dallamokat játszott. A Terror Háza előtt Szili Katalin Házelnök és Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum igazgatója mondott beszédet. A kormánypártok vezetői együtt emlékeztek a gyászünnepen, megjelent Orbán Viktor és Dávid Ibolya is.

5. A Bzsh tisztújító közgyűlésén az elnöki és ügyvezető igazgatói tisztségre csak egy-egy jelölt volt. Újraválasztották Streit Sándort elnöknek, ügyvezető igazgatónak pedig Zoltai Gusztávot. A leadott 77-77 érvényes szavazatból 67-et kapott Streit Sándor, 61-et Zoltai Gusztáv. Az előjáróság 15 jelöltjéből 11-et választottak, majd megválasztották azt az 58 képviselőt is, amik a Bzsh-t a Mazsihisz tisztújító közgyűlésén képviselik. Küldött lett többek között Egri Oszkár, Engländer Tibor, Kunos Péter, Streit Sándor és Zoltai Gusztáv. Küldöttnek sem választották meg a Mazsihisz közgyűlésére Breuer Pétert, Tordai Péter és Heisler András (az utóbbi két jelölt korábban a Mazsihisz elnöki tisztét is betöltötte). Az első kettő a Bzsh előjáróságába sem került be.

április 16.

1. Sólyom László köztársasági elnök a holocaust magyarországi emléknapján ellátogatott a Páva utcai Holocaust Emlékhelyre, ahol Martinkovits Judit igazgató fogadta. Az államfő megtekintette a „Jogfosztástól a népirtásig” című kiállítást. Az intézményben „A holocaust emlékhét” rendezvényei keretében felavatták az „Eltűnt Közösségek Tornyát”, amely annak az 1441 településnek a nevét sorolja fel, ahol a holocaust után már nem él zsidó közösség. A „Visszatérés – újrakezdés” címmel 2006. november 23-án rendezett konferenciáról készült könyvet Ormos Mária akadémikus mutatta be.

2. A parlamentben rendezett holocaust emlékülésen a kaddis elhangzása után Gyurcsány Ferenc miniszterelnök a gyűlöletkeltéssel, a kirekesztéssel szembeni zéró toleranciát hirdető kiáltvány aláírására kérte fel e törvényhozókat. A kiáltvány szerint az aláírók nem vállalnak felelősséget a szélsőséges egyénekekkel és csoportokkal, elhatárolódnak az antiszemita, rasszista megnyilvánulások minden formájától. (A kiáltvány megjelent a Népszabadság 2007. május 9-i számában az addig aláíró mintegy 250 személy névsorával (9. p.) A tiltakozáshoz magánszemélyek is csatlakozhattak a www.miniszterelnok.hu/zerotolerancia honlapon.) A miniszterelnök beszédében a „csendben

maradók" felelősségét is felvetette. Az ellenzék 2006. október 9-e óta először nem vonult ki a miniszterelnök beszéde alatt, s a Fidesz és a KDNP frakcióvezetője kijelentette, hogy aláírják a kiáltványt. Az emlékülésen minden parlamenti párt frakcióvezetője felszólalt, beszédet mondott Szili Katalin házelnök, Pokorni Zoltán korábbi, és Hiller István jelenlegi oktatási miniszter. Az ülésre meghívták a közjogi méltóságokat, valamint a történelmi egyházak és zsidó szervezetek képviselőit.

3. A Muzsikás együttes „Zsidó - magyar népzene” címmel adott koncertet a Fővárosi Művelődési Házban (XI. Fehérvári u. 47.). Az együttesrel fellépett Bob Cohen klezmer zenész, Yale és Elisabeth Storm amerikai zenész házaspár.

3. Auschwitz-Birkenauban mintegy 250 főnyi magyar csoport érkezett az Élet Menete Alapítvány szervezésében. A három napos útra különvonattal érkeztek a résztvevők, a MÁV támogatásával 30 ezer forint volt a részvételi díj.

4. A Szim Salom Közösség a Bálint Zsidó Közösségi Házban tartotta Holocaust megemlékezését.

április 16-18.

Először rendezték meg Jeruzsálemben a Nemzetközi Zsidó Írókonferenciát „Kisufim – Sóvárgások” címmel. A rendezvényre meghívták Heller Ágnes filozófust is. Heller Ágnes a konferencia második napján a zsidó értelmiség társadalmi szerepéről beszélgetett A. B. Jehosuával és Natan Saranszkival. A tanácskozásról Shiri Zsuzsa tudósított a Szombat 2007. júniusi számában „Sóvárgások” címmel (11-13. p.).

április 17.

„Művészet a Lauder Iskolában” címmel diákok munkáiból nyílt kiállítás az Oktatási és Kulturális Minisztériumban.

április 18.

1. Egerben az Eszterházy Károly Főiskola Politológia Tanszéke (Egészségház u. 4.) és a budapesti Holocaust Dokumentációs Központ konferenciát rendezett „Emlékezet és emlékezés – Tények és gondolatok a magyarországi holocaustról” címmel. Az előadók Kende Péter történész, Vajda Mihály filozófus, Székely Gábor, a HDKE elnöke és Botos János történész voltak. A kerekasztal-beszélgetés részvevője volt Pécsi Katalin, Mózes Mihály, Kiss László, Birinyi Aranka és Simkóné Kiss Ágnes. Az egri Régi Zsinagógában (Hibay Károly u. 9.) kiállítást rendeztek „Auschwitz Album – rólunk, nekünk, nélkülünk ...” címmel.

2. Karcagon a holocaust megemlékezés rendezésében közreműködött Sommer László, az Mazsihisz oktatási vezetője, valamint Szabó Eszter és Keserű Petra végzős judaisztika szakos hallgatók

3. Kőszegen Lazarovits Ernő és Suchman Tamás országgyűlési képviselő emlékezett a téglagyárban egy napig működött egykori gázkamra helyén.

4. Angyalföldön a Károlyi Mihály közgazdasági Gimnázium színháztermében rendezett Holocaust emléknapon a mauthauseni koncentrációs tábor túlélőjeként Lazarovits Ernő mondta el személyes emlékeit.

április 19.

1. Konferenciával emlékeztek Esterházy János szlovákiai magyar politikusra halálának 50. évfordulóján a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetében. Sólyom László köztársasági elnök a kisebbségek jogait védő gróf erkölcsi rehabilitációja mellett a jogi rehabilitációt is sürgette. Esterházy Jánost 1947-ben előbb halálra, majd életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélték. A halál morvaországi börtönében érte. A konferencián előadást tartott Csáky Pál, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke, és Duray Miklós alelnök is, akik szerint lehetőség van arra, hogy a szlovák parlament jogi elégtételt szolgáltatson a grófnak. A konferencián jelen volt Esterházy János lánya, Esterházy-Malfatti Alice, valamint Németh Zsolt, a parlament külügyi bizottságának elnöke is. 2007. május 9-én a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogi Kara Szentkirályi utcai Dísztermében is megemlékeztek Esterházy János halálának évfordulójáról. A

kerekasztal-beszélgetés résztvevője volt a Rákóczi Szövetség elnöke, Halzl József, Kilényi Géza és Kovács Péter alkotmánybírók, Molnár Imre történész valamint Varga Csaba egyetemi tanár. A V. Szép utca 4. számú, egykori lakóhelye falán az Esterházy János Emlékbizottság és a Rákóczi Szövetség helyezte el emléktáblát. Beszédet mondott Jeszenszky Géza egykori külügyminiszter, a Mazsike nevében Róbert Péter, a Mazsichisz képviselője pedig Lazarovits Ernő, aki évek óta szorgalmazza, hogy az izraeli Yad Vaseem Intézet posztumusz kitüntetésben részesítse.

2. A Bibó István Szellemi Műhely által szervezett Liberális Akadémia keretében Erős Ferenc tartott előadást „Lelki traumák, identitás, emlékezés” címmel a Közép-Európai Egyetem Hanák termében.

április 19-június 21.

„Izraeli Kulturális Tavasz” címmel a szentendrei Művészetalomban rendezvénysorozatot tartottak. Vácon, Nyíregyházán, Zalaegerszegen, Győrben és Szegeden is bekapcsolódtak az izraeli kulturális rendezvénysorozatba. Szentendrén Ofra Zimalista szobrászművésznő műveiből nyílt kiállítás.

Április 23-24-én a fővárosi Katona József Színházban vendégszerepelt a Tel Aviv-i Habima Színház Lars Noren „Háború” című darabjával. Jeruzsálem újraegyesítésének 40. évfordulóján, 2007. május 12-13-án Jeruzsálem napokat szerveztek a Gödörben, az Örökmozgóban május 24-31. között tartottak izraeli filmhetet. A levetített négy játékfilm és négy dokumentumfilm korábban már díjat nyert nemzetközi fesztiválon. Játékfilmek: Az otthonhoz közel; Milyen csodálatos hely; Joy; Három anya. Dokumentumfilmek: A filmesztálya; A test; Naf; Kedves Edmond.

április 20.

1. Soros György „A gyarlóság kora a terror elleni háború következményei” című könyvét a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban (VIII. Szabó Ervin tér 1.) mutatták be a szerző részvételével. Soros Györggyel Váradi Júlia és Erdős Gábor televíziós riporterek beszélgettek.

2. Karsai László „A Wannsee-konferencia jegyzőkönyve – újraolvasva” című cikke jelent meg az ÉS 2007. április 20-i számában (6. p.).

április 21.

Konferenciát rendezett a holocaust pszichológiai feldolgozásáról a B, nai B, rith Budapest Páholy, az Emberi Jogi kommunikációs Alapítvány, és a Szociális Innováció Alapítvány. A „Párbeszéd a toleranciáért” sorozatban megrendezett összejövetelen előadást tartott Ormos Mária történész, Vitányi Iván MSZP-s országgyűlési képviselő, Mirjam ben David izraeli szakpszichológus. A tanácskozást Lévai Katalin szocialista EU parlamenti képviselő nyitotta meg.

április 22.

1. A Mazsichisz tisztújító közgyűlésén újráválasztották az elnöki tisztségre Feldmájer Pétert, az ügyvezető igazgatói tisztségre pedig Zoltai Gusztávot. A várakozásokkal ellentétben Suchman Tamás MSZP-s parlamenti képviselő egyik tisztségért sem szállt ringbe. Feldmájer a leadott érvényes 104 szavazatból 87, Zoltai a 101-ből 84 szavazatot kapott. Az előjáróság tagjai a kétfordulós választás után: Engländer Tibor, Fekete Miklós, Freund Jenő, Gádor György (Pécs), Grosz Andor, László Miklós, Ledniczky András, Róna László, Streit Sándor. Az alelnöki funkcióra Herczog László és Krausz István kapott megbízást. A választást megelőzően a Szombat 2007/áprilisi számában Gadó János és Szegő Péter készített összeállítást „Változásra várva – A Bzsh és a Mazsichisz közgyűlése elé” címmel (17-20. p.). Táblázatba foglalták a négy zsidó felekezet – a Mazsichisz, az EMIH, az Autonóm Ortodox Izraelita, illetve a Szim Salom Progresszív Zsidó Hitközség – támogatottságát az adózók felajánlásai alapján. Az adatokból kitűnik, hogy olvadóban a Mazsichisz hegemoniája a zsidó szervezetek felett.

2. Kóser kiállítást és vásárt rendeztek a Bálint Zsidó Közösségi Házban a gyártó és forgalmazó cégek, valamint a vásárlók részvételével. A rendezvényen kóstolókat és ismeretterjesztő előadásokat is tartottak.

április 21-22.

A Budai Micve Klubban „Bölcs Náthán a XXI. században - Vallások közti és társadalmi párbeszéd a toleranciáról” címmel rendezett konferenciát az MTA-Or-Zse Zsidó Kultúratudományi Kutatócsoport, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszéke, a Goldziher Intézet és a Debreceni Egyetem Német Irodalmi Tanszéke. Az elnöki tisztelet Lichtmann Tamás töltötte be. A Gotthold Ephraim Lessing „Bölcs Náthán” című drámájának aktualitásáról rendezett szemináriumon Kiss Endre professzor Lessing szerepét méltatta az európai felvilágosodásban. Karl Katschthaler (Debrecen) a tolerancia és a türelmetlenség kérdéséről, Staller Tamás Lessing és Mendessohn barátságáról, Hima Gabriella (Pázmány Péter Katolikus Egyetem) a Lessing-darab gyűű paraboláját elemezte. Rácz Gabriella (Veszprémi Pannon Egyetem) Arnold Zweig, a „porosz zsidó” demokrácia felfogását ismertette, Kiséry Eszter (Debreceni Egyetem) a Náthán feldolgozásokról, Tatár György filozófus (ELTE) a gyűű példázatban Náthán humanizmusát méltatta. Jutta Haussmann (Evangélikus Egyetem) a vallások együttélésének határait vizsgálta, Finta Szilvia Jehuda Halévi „Kuzári” című művét hasonlította össze Lessing munkájával. Szécsi József teológus (Or-Zse) az ókori zsidó filozófus, Philo gondolatait kapcsolta össze Lessing munkásságával, Vajda Károly (Győri Főiskola) az előítéletességről, Schweitzer Gábor a magyar reformkor vallási toleranciájáról beszélt. Borsányi Schmidt Ferenc (Or-Zse) a zsidó felvilágosodás hatását vizsgálta Lessing művének keletkezésére. Kósáné Oláh Julianna (Nyíregyházi Tanárképző Főiskola) a gyűű meséjét kutatta más művekben. Lichtmann Tamás professzor Heller Bernát Lessing tanulmányát ismertette, Rathmann János filozófus a zsidó-keresztény párbeszédéről szölt a német felvilágosodás korában. Rizsovannij Mihály a jelenlegi német keresztény-zsidó párbeszéd helyzetét elemezte, Szentiványi Ilona (Wesley Főiskola) az iszlámmal való párbeszéd lehetőségeit kutatta, Kozma György (Or-Zse) a misztikus tanok továbbélését mutatta be, Vári György az emberszeretet és a tolerancia kapcsolatát elemezte.

április 23.

Az elesett izraeli katonák emléknapiját (Jom Hazikáron) a Goldmark Teremben rendezték meg. Az ünnepségen felolvasták Gabi Askenázi, az izraeli vezérkari erők vezérkari főnökének napiparancsát. Az eseményen megjelent David Admon izraeli nagykövet, a Mazsihisz és a Bzsh vezetői. Beszédet mondott Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi, közreműködött Fekete László főkántor.

április 24.

Izrael függetlenségi napja, a Jom Háácmaut 59. évfordulójának megünneplésére a Magyar – Izraeli Baráti Társaság rendezvényén a Mazsihisz Dísztermében került sor. Beszédet mondott David Admon nagykövet, Bölcskei Gusztáv református lelkész, Hídvégi György, a baráti társaság főtitkára, Feldmájer Péter Mazsihisz elnök. Mezei András költő verseit olvasta fel, Tóth Emil és Fekete László a kántori teendőket látta el.

április 25.

1. A Bálint Zsidó Közösségi Házban Az Abigail Galéria tulajdonosával, Viktor Györggyel beszélgetett „Prófétákról a festészetben” témakörben Haas Mária.
2. A Bálint Zsidó Közösségi Házban beszélgetést rendeztek a március 15-i ünnep kapcsán a zsidó szervezetek és magánszemélyek között kirobbant vita tisztázására.

április 25-26.

Az m2 közszolgálati TV csatorna levetítette a „Hitler és a holocaust” című kétrészes német dokumentumfilmet.

április 26.

1. A Bibó István Szellemi Műhely által szervezett Liberális Akadémia kerekasztal-beszélgetést rendezett „Hogyan látta Szabó Miklós a 20. századi politikai kultúrát Magyarországon és hogyan látjuk mi?” címmel tartott előadást a Közép-Európai Egyetem Hanák termében.

2. A Fészek Klubban színpadra állították Sárdi Mária „Kislány a pokolban” című könyvének feldolgozását. A monodráma főszereplője Budai Tünde színésznő, rendezte Kriszt László.

3. Síremléket avattak Szenes Hanna magyar cionista hős emlékére a Kozma utcai zsidótemetőben. Az avatáson jelen volt David Admon izraeli nagykövet, Petrétai József igazságügyi és rendészeti miniszter, valamint Szenes Hanna unokaöccse, Eitan Szenes is. Szenes Hanna apja, Szenes Béla színműíró tiszteletére és hagyatékából pedig emlékkiállítás nyílt a Bajor Gizi Színészmúzeumban.

4. A Duna TV-ben levetítették a „Jeruzsálemi juharfa” című dokumentumfilmet, műsorra tűzték a Sabbathsong Klezmer Band jubileumi koncertjét megörökítő, „Több mint klezmer - hetedik év” című filmet. Bemutatták Kőbányai János Ámos Imréről készült, „Az Apokalipszis költője” című dokumentumfilmjét is.

április 27.

Budapesten is felavatták az első „botlatóköveket (macskaköveket)” Gunter Demning kölni művész ötlete nyomán. A botlatókövekkel a vézskorszak hatmillió üldözött áldozatának kísérel meg emléket állítani a művész. Az akcióról először Léderer Pál tudósított a Népszabadság 2007. január 27-i számában megjelent „Emlékezni és meghajolni a holocaust áldozatai előtt” című cikkével. Az első köveket Roskó Gábor avatta fel, a köszöntő szövegét közölte a Szombat 2007/júniusi száma 20 oldalán. Az első köveket a Ráday utca három háza (5, 25, 31.) előtt helyezték el Rónai Béla, Vidor (Weiss) Oszkár és Pollák Imre emlékére. A "Botlatókövek" a járda kockaköveire illesztett réztáblácskákon örökítik meg az elhurcoltak nevét, lakhelyét és foglalkozását, esetenként a deportáltak meggyilkolásának helyszínét is. A Kölnből indult kezdeményezés nyomán Németország 250 helységében 11 ezer követ helyeztek el. Az akció Ausztriában és Magyarországon folytatódott. A projekt, amelynek megvalósításához egy német és egy magyar intézmény - 2B Galéria és a kölni NS-Dokumentationszentrum - is bekapcsolódott, júniusban az Alföldön, augusztusban Magyarország nyugati részében folytatódott. A projekt ügyeit a www.macskako.net honlapon lehetett követni, a program magyarországi vezetője Berger Ágnes volt. A Dunántúlon először Balatonfüreden avattak macskaköveket kora ősszel a Kossuth Lajos utca 19 számú ház előtt Singer Zsigmond és Pápai Lujza, valamint a Dózsa György utca 9 számú ház előtt Groszmann Jolán és kislánya, Oblatt Judit emlékére.

április 27-május 1.

A Holocaust Dokumentációs és Emlékközpont Közalapítvány továbbképzés keretében látogatást szervezett Drezdába a „Halálos orvosság” című kiállításra és tanári szemináriumra. A részt vevők meglátogatták a náci eutanázia-központként működő kastélyt Hartheimben, illetve Pirna-Sonnensteinben. Hartheimben a magyar áldozatok emlékére a Holocaust Közalapítvány emléktábláját Szita Szabolcs avatta fel. A tanulmány úton orvosi egyetemeken és egészségügyi főiskolákon tanító oktatók (ketten a Semmelweis Egyetemről, egy Zalagerszegről, a Pécsi Egyetem főiskolai karáról), tizenhárom középiskolai tanár (az ország számos városából, Eger, Sopron, Miskolc, Tokaj, Nagykanizsa, Szolnok, Debrecen, Budapest), öt kutató és egy újságíró vett részt. A tanárok többségének ez volt az első holocausttal kapcsolatos továbbképzése. A szeminárium előadója, Wolfgang Kaiser, a berlini Haus der Wannsee Konferenz oktatási vezetője a kiállításához kapcsolódóan a náciizmus ideológiájában megjelenő rasszizmus, antiszemitizmus összefoglalására törekedett. A második a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetének két oktatója, Hegedűs Katalin és Tóthné Zana Ágnes a bioetika, az antropológia világáról, és a mai orvosi erkölcsi kérdésekről tartottak előadást. Szita Szabolcs az oktatás fontosságára, a résztvevők esetleges jövőbeni együttműködésére tért ki. Berger-Nagy Zsuzsanna, a Stiftung Gedenkstätten Buchenwald und Mittelbau-Dora munkatársa szólt Buchenwald történetéről, Botos János a Holocaust Emlékközpont tudományos titkára a zsidó származású magyar orvosok sorsának alakulásáról, a második világháború és a holocaust idejének zsidókkal kapcsolatos orvosi és egészségügyi kérdéseiről beszélt.

április 29.

A Budai Micve Klub vendége volt Komoróczy Géza professzor.

április 30.

69 éves korában meghalt Székely Magda (1936-2007) költő. Az ÉS 2007. május 11-i számában Báthori Csaba búcsúztatta „A helyzetek végső világossága” című írásával (11 p.), a Szombat 2007/júniusi számában Vári György emlékezett a költőnőre (30-31, p.); a Budai Sófár 2007/júniusi számában Csillag Ferenc „Emlékezés Székely Magdára” című írása jelent meg (8. p.)

Áprilisban a Holocaust Dokumentációs Központban emlékülést rendeztek a Raoul Wallenberg kutatás új irányjai címmel.

Linzben Szita Szabolcs történész tartott előadást a mauthausen-gunskirsheni táborok felszabadulása alkalmából rendezett konferencián, az egyetemen.

Lőwy Tamás főrabbi, a Hegedűs Gyula utcai körzet vezetője „Budapest Főváros XIII. Kerületéért” Kitüntetést kapott Tóth József polgármestertől.

Fonyó Gergely rendező dokumentumfilmet forgatott Ocskay László századosról, a 101/359 ruhagyűjtő század parancsnoka, a Yad Vasem Intézet kitüntetettjétől, 2500 ember megmentőjéről. A film a Magyar Mozgóképfelügyelet és az Artisjus támogatásával készült.

A Fészek Klubban a Kávéházi Művészeti Esték sorozatban monodrámá keretében bemutatták a Sárdi Mária „Kislány a pokolban” című könyvéből készült adaptációt. A monodramát Budai Tünde adta elő, az előadást Kriszt László rendezte.

A Mazsike Hírlevél 2007/áprilisi számában Korányi Lászlóval, a Mazsike vezetőségi tagjával beszélgetett Rick Zsófi (12-13. p.). A Magyar Zsidó Nagyjaink sorozatban Grósz Ábris, a bőkezű bányatulajdonos címmel Csoma István, a szászvári Bányászati Gyűjtemények vezetője emlékezett az Esztergom-Szászvári Kőszénbánya egykori főmérnökére (13. p.). A budapesti zsinagógák közül a lágymányosi Károli Gáspár téri zsinagógát és körzetét mutatta be Radnóti Zoltán rabbi „Keresd a kőtáblát!” címmel (8-9.p.).

A Budai Sófár 2007/áprilisi számában Hrotkó Larissza a holocaust alatt mártírhálált halt Vidor Pálra emlékezett „A budai rabbi” című írásával (8-9. p.).

A Szombat 2007/áprilisi számában Izrael – EU szemüveggel Gadó János készített összeállítást. Ebben négy magyar EU képviselőt – Szent-Iványi Istvánt (SzDSz – Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért)), Schöpflin Györgyöt (Fidesz – Európai Néppárt), Tabajdi Csabát (MSzP – Európai Szocialisták) és Olajos Pétert (MDF) – kérdezett. Az MDF képviselője nem válaszolt a kérdésekre (7-12. p.). Ugyancsak az áprilisi Szombatban jelent meg Réz Anna Szipál Márton fotóművésszel készített interjúja „Világéletemben mázlista voltam” címmel (32-34. p.) Várnai Pál Németh Gábor íróval beszélgetett „Zsidó vagy? Fogalmam sincs” című írásában (26-28. p.).

A Századvég 2007/2 számában Standeisky Éva „A kommunisták politikai antiszemitizmusa, 1945-1957” című tanulmánya jelent meg (3-29. p.).

A Debreceni Szemle 2007/2 számában Jóna György jelentetett meg tanulmányt „A debreceni zsidó ifjúság csoportazonosságáról – egy empirikus vizsgálat metszetében” címmel (223-234. p.).

A Szociológiai Szemle 2007/1-2 számában Nagy Péter Tibor tanulmánya jelent meg „Az antiszemita előítéletekről a mai Magyarországon” címmel (132-141. p.).

A Századvég 2007/46 számában jelent meg Liska Márton „Forradalom és rendszerváltás – ahogyan a zsidók megélték” címmel (71-107. p.).

Konrád Miklós „Zsidók és kitért zsidók a dualizmus Korában. A kitérés okai zsidó szemmel” című tanulmánya jelent meg a Történelmi Szemle 2007/3. számában (373-402. p.)

Az Iskolakultúra című folyóirat 2007/2 számában jelent meg Schweitzer Gábor „Adalékok az Országos Rabbiképző Intézet 1914 előtti történetéhez” című tanulmánya (103-123. p.).

május hónap

május 5.

Csoóri Sándor „forradalmi” hevületű „Márciusi levél – Nyílt levél a magyar értelmiséghez” című kiáltványában a jelenlegi kormányzattal való leszámolásra szólította fel a „szellemi és morális felsőház” tagjait. A kezdeményezését „Márciusi Charta” néven jobboldali értelmiségi mozgalommá szélesítették az aláírók Csoóri kezdeményezését. (Az aláírók névsora megjelent a Magyar Hírlap 2007. május 5-i számában.) Révész Sándor „Néplópók” című, 2007. augusztus 13-án a Népszabadságban (3. p.) közölt cikkében összegezte, hová vezet mindez. Debrecenben 2007. augusztus 21-én a Márciusi Charta a kulturális élet és az oktatási rendszer jelenlegi helyzetéről rendezett tanácskozást. A házigazdák nevében Derencsényi István esperes köszöntötte a „magyar szellemi front képviselőit, az értelmiség színe-javát.” Gereben István „Csoóri kurjantása” címmel a Népszava 2007. május 21-i számában, „Üzenet a Csoóri-kiáltványt aláírt katolikus püspököknek” című írása a Népszava 2007. június 8-i számában jelent meg. Az ÉS 2007. november 9-i számában „Még egyszer a klérus politizálásra hajlamos magatartásáról” című (16. p.) Gereben írás jelent meg. Erre a Svájcban élő Sándor András reagált „A Márciusi chartáról” címmel az ÉS 2008. január 4-i számában (16. p.).

május 7.

Az Óbudai Városháza falán emléktáblát avattak a csaknem 20 ezer Óbudáról elhurcolt mártír emlékére. Emlékbeszédet mondott Reisz Péter, a tábla előtt kaddist mondott Verő Tamás, a Budai körzet rabbija, elnöke és kántora.

május 9.

Fáklyás „Békeláncot” szervezett az MSZP budapesti szervezete a rasszizmus és az antiszemitizmus minden formája elleni tiltakozásul a rakpart Lánchíd és a Magit-híd közti szakaszán. Kéttucatnyi tüntető árpádsávós zászlókkal és tojásokkal már a Kossuth téren várta a „Békeláncra” érkezőket. Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt a rakparton tojászapor fogadta. Három randalírozót előállított a rendőrség, mivel a Jobbik nevű szélsőjobboldali szervezet ugyancsak a Kossuth téren tartotta bejelentés nélküli, hungarista tüntetését.

május 11.

. Az ÉS 2007. május 11-i számában Ungvári Tamás „Parancsmegtagadás” című írásával emlékezett unokatestvérére, Elbert Jánosra (6. p.).

május 12.

A Radnóti Színházban mutatta be harmadik albumát a Vodku v Glotku klezmer zenekar. A „Más” című lemezen a zenekar saját szerzeményein kívül haszid, moldvai, galíciai táncok, valamint albán, jiddis és görög népdalfeldolgozások is hallhatók.

május 10-13.

A Szochnut ünnepek sorával emlékezett Jeruzsálem egyesítésének 40. évfordulójára. A „Jeruzsálem szerelmesei” képzőművészeti pályázat nyertese Kósa Gergő „És őrizték meg...” című munkája lett.

május 14.

1. Emléktáblát avattak Királyhegyi Pál (1901-1981) humorista, színműíró egykori lakóházának falán. A VII. Hársfa u. 40 számú ház előtt rendezett ünnepségen Hunvald György polgármester, és Szinetár Miklós egykori pályatárs méltatta Királyhegyi humorát.

2. Meghalt Thury Levente keramikusművész, gólemkészítő. A Farkasréti temetőben Wehner Tibor mondott gyászbeszédet június 5-én, amely a Szombat 2007/szeptemberi számában olvasható (27. p.).

május 15.

1. Spiró György volt a Noé Bárkája irodalmi szalon vendége. Az íróval Raj Tamás beszélgetett.

2. Az Új Élet 2007. május 15-i számában a Hunyadi téri Generációk Klubjának vezetőjét, László Miklóst mutatta be Gál Juli „Megéremlik, hogy odafigyeljünk” című írásával (4. p.).

május 17.

1. A Bzsh közgyűlésén - az előzetesen írásban megküldött - 2006. évi zárszámadást, és a 2007. évi költségvetési tervet Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató és Pintér Istvánné főkönyvelő terjesztette elő. A 2006-os év 56,7 millió forint többlettel zárult, ebből 40,8 milliót 2007-ben felhasználnak. A közgyűlés mindkét napirendi pontot elfogadta, és elvi hozzájárulást adott a XI. Zámori u. 7 számú ingatlan értékesítéshez.

2. A Bálint Zsidó Közösségi Házban Bálványos Huba grafikus, főiskola tanár Marc Chagallról (1899-1985) tartott előadást „Vityebszktől Párizsig” címmel.

május 18.

A Kossuth Klubban antiszemita és cionista kiadványok aukcióját rendezték meg. Az aukciót a Múzeum Antikvárium szervezte egy kiadó hagyatékára alapozva. Az aukció katalógusának előszavát Raj Tamás főrabbi írta.

május 19.

A Népszabadság 2007. május 19-i számának Hétvége mellékletében Bächer Iván rajzolt portrét a Kolozsvár zsidó lakosságának történetét Amerikában, Braham professzor támogatásával feldolgozó Lőwy Dánielről (11. p.).

május 20.

1. A Mazsihizs közgyűlésén a 2006. évi zárszámadást és a 2007. évi költségvetési tervet Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató és Sessler György a Mazsihizs Számvizsgáló Bizottságának elnöke terjesztette elő. Sessler elmondta, hogy munkatársaival 30 hitközséget látogattak meg, a vizsgálatokról videofelvétel készült. (Az Új Élet 2007. április 15-i számában összefoglaló jelent meg a látogatásokról „Szám-Adás magunkról magunknak” címmel (2. p.). A miskolci hitközség képviselői nem jelentek meg a közgyűlésen, mivel a megígért 9 millió forint helyett csak 1,5 millió forint támogatást kaptak. A közgyűlés mindkét napirendi pontot elfogadta. Zoltai Gusztáv és Egri Oszkár előterjesztésére elvi hozzájárulást adott a XI. Zámori u. 7. ingatlan értékesítéshez. Szóba került a Debreceni Hitközség korábbi ügyvezető igazgatójának, Halmos Sándornak a Kossuth Rádió szélsőjobboldali műsorában, a Vasárnapi Újságban való rendszeres szereplése is. Suchman Tamás országgyűlési képviselő az árpádsávos zászló témakörében tartott tájékoztatást.

2. Pest történelmi zsidó negyedében Szegő Dóra vezette a tavaszi sétát a Bálint Ház és a Mazsike szervezésében.

május 21.

A Párbeszéd Házában (VIII. Horánszky u. 20.) Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi, Nemeshegyi Péter jezsuita szerzetes tanár és Häfenscher Károly evangélikus teológus tanár közös bibliaolvasáson értelmezték az ószövetségi Szentírást.

május 22.

1. A Sávuot éjszakáját tanulással és kötetlen beszélgetéssel töltötték a Pesti Jesiva hallgatói és vezetői a Vasvári Pál utcai templomban.

2. Ámos Ungár Imre születésének 100 évfordulója alkalmából „Csodavárók” címmel emlékkiállítás nyílt a Magyar Zsidó Múzeumban. Dávid Katalin megnyitón elmondott beszéde olvasható az Új Élet 2007. július 15-i számában (5. p.). Rózsa Gyula a Népszabadság 2007. május 23-i számában „Időmérték nélkül” címmel közölt kritikát a tárlatról (11. p.). A Népszava 2007. június 12-i számában Ferch Magda írása jelent meg „Csodavárók és a gyerekeknek mesélő öreg templomszolga” című írásával (16. p.).

május 24.

A Mazsike Festészetet Kedvelők Köre számára Bodonyi Emőke művészettörténész tartott virtuális tárlatvezetést Korniss Dezső életművében.

május 25.

Az ÉS 2007. május 25-i számában Szenczi Tóth Károly „Dachau” című írása a városban tett látogatásáról számol be (12 p.).

május 30.

1. Az ausztráliai Perth fellebbviteli bírósága elutasította a háborús bűnökkel vádolt Charles Zentai elleni kiadatási kérelem felfüggesztésért. Zentainak többször meg kellett jelennie a perthi bíróság előtt a Simon Wiesenthal Központ kiadatási kérelmének megfelelően, amelyet a szervezet „Az Utolsó Esély” akció keretében adott ki. Október elején azonban 2008. februárig elnapolták a döntést a kiadatási kérelemről, mivel Charles Zentai fia olyan dokumentumot talált, amellyel apja ártatlanságát kívánta bizonyítani.

2. Heller Ágnes filozófus mutatta be az „Új antiszemitizmus” című kötetet a Spinoza kávéházban. A könyv a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület Szombat című folyóirata által 2006-ban rendezett konferencia előadásait tartalmazza.

3. A svéd Raoul Wallenberg Intézet és a magyar OSA Archívum a Second Life-ban (SL) (Második Élet) "nyitott irodát" Raoul Wallenbergnek. A játék segítségével az irodába "belépve" egy interaktív, multimédiás kiállítást tekinthet meg a látogató, meghallgathatja egyebek mellett Wallenberg utolsó diplomáciai jelentését, megtekintheti és lemásolhatja a svéd diplomatához kötődő dokumentumokat, de akár Wallenberg íróasztalához is leülhet. A kiállítás az OSA Archívum website-járól is elérhető a www.archivum.ws címen.

4. I. János Károly spanyol király magyarországi látogatása alkalmából a Parlamentben mondott beszédet. Megemlékezett arról, hogy 1944-ben egy spanyol diplomata, Don Ángel Sanz Briz számos zsidó magyar állampolgár életét mentette meg Magyarországon.

5. A Bálint Zsidó Közösségi Házban a Zsidó Színház „Átváltozások” című összeállítását adták elő. Színpadra állították Isaac Bashevid Singer „A bolond Gimpel”, és Mrozek „Rókvadászat” című művét.

május 31.

A gyöngyösi zsidótemetőben rendezett mártír istentiszteletet Róna Tamás rabbi és Zucker Immánuel kántor vezette. A megemlékezésen beszédet mondott Fodor Gábor környezetvédelmi miniszter, Feldmájer Péter és Zoltai Gusztáv Mazsihisz vezetők. A gyöngyösi temető volt az első, amelyet amerikai-magyar kormányközi rekonstrukciós megállapodás alapján végeztek el. A több mint háromezer hazai temető rekonstrukciójának közös elvégzéséről állapodott meg a Mazsihisz és

az Amerikai Kulturális Világörökség Bizottság. Ronald H. Bloom, az amerikai emlékbizottság tagja, maga is hozzájárult a temető rekonstrukciós költségeihez.

A Mazsike Hírlevél 2007/májusi számában Benedek István Gáborral készített interjút Rick Zsófi Egy eltűnt, meghitt világ címmel (8-9. p.). Magyar zsidó nagyjaink sorozatban Wechselmann Ignácról, a Vakok Intézetének alapítójáról, építésvezetőről készített portrét Pári Mirella Mijám és Ábrahám Tamás (13. p.).

A Szombat 2007/májusi számában olyan fiatal írókkal indított új sorozatot, akiknek egy-egy fontosabb alkotása erősen kapcsolódik a zsidósághoz. Elsőnek Kőrösi Zoltánnal a „Milyen egy női mell?” című kötet szerzőjével beszélgetett Csáki Márton (27-30. p.). Ungváry Rudolfot Várnai Pál mutatta be (31-33. p.)

A 2007/májusi és a júniusi számban jelent meg Pütkösti Árpád „Apám, kézen fogva Szálasival” című kétrészes múltfeltáró írása. Gadó János „Soros kontra Rosenfeld – ki az igazi zsidó?” című írásában az Izrael ellenes retorika zsidó képviselőit veszi számba (4-6. p.).

A Kritika 2007/májusi száma közölte Glatz Ferenc, a 2006. november 13-án eltávozott történészt búcsúztató „Halotti beszéd – Búcsú Litván Györgytől” című írását. Molnár Gál Péter ugyanitt „Egy emléktáblára - Bárdos Artúr (1882-1974)” címmel készített tanulmányt abból az alkalomból, hogy a Katona József Színházban Bárdos emléktáblát avattak.

június hónap

június 1.

1. Szabó István Oscar díjas filmrendezőt kérték el a több ezer német zsidót kimenekítő brit kém-diplomata, Frank Foley történetét feldolgozó film megrendezésére. Foley a harmincas években a berlini brit nagykövetségen dolgozott, valójában azonban a brit külső felderítés, az MI6 rezidense volt. Diplomáciai beosztását kihasználva a náci Németországban akkor már üldöztetésnek kitett, távozni kívánó zsidók ezreit látta el úti okmányokkal.

2. Az olasz nemzeti ünnep alkalmából a budapesti Olasz Intézetben mellszobrot avattak Giorgio Perlasca emlékére. Az ünnepségen részt vett Franco Perlasca, a zsidómentő fia is.

2. 80 éves korában elhunyt Sarlós Zsuzsa, a Világgazdaság című újság alapító tagja.

3. Az ÉS 2007. június elsején megjelent számában Henry Kissinger korábbi amerikai külügyminiszternek, és Elie Wiesel Nobel-békedíjas írónak 2004-ben adományozott magyar állami kitüntetésekéről, valamint Wass Albert háborús bűnös életművének vitatott megítéléséről közölt eszmefuttatást Ungvári Tamás Vaskereszt, Nobel-díj címmel (4. p.). Az október elején rendezett Frankfurti Könyvvásáron a Kráter Kiadó „jóvoltából, a szakma surranópályáján” Wass Albert munkái is szerepeltek. Erről Papp Sándor Zsigmond a Népszabadság 2007. október 10-i számában „Egy mondat a giccsről” című esszéjében (3. p.) fejtette ki véleményét.

június 3.

1. „A 40 évvel ezelőtti, hatnapos közel-keleti háború társadalmi hatásai Izrael és a magyar zsidóság életére” címmel rendezett a Mazsichisz, az Or-Zse és a Macisz. A konferencián megjelent David Admon Izrael magyarországi nagykövete is, aki mint a háború egykori katonája idézte fel személyes emlékeit. Schöner Alfréd rektor felolvasta Mordechai Piron, az izraeli hadsereg főrabbijának üdvözlő levelét. Eladást tartott Novák Attila, a Macisz elnöke, Tatár György filozófus, Joszi Weisz Magyarországon végzett rabbi, Beer Iván cionista, és Balázs Gábor filozófiatörténész, a Pesti Súl Egyesület oktatási igazgatója. Az Új Élet 2007. június 1-i számában Deutsch Gábor Negyvenéves történet című cikke jelent meg a Jom Kippuri háborúról (5. p.).

2. Egész napos családi rendezvényt szervezett a Maccabi sportklub az ELTE Sporttelepén (Bp. XI. Mérnök u. 35.).

3. A Balázs Pál vallásverseny pályázati témái: Magyarországi zsidó történelem; 20. századi magyar irodalom és a zsidóság; Zsidó identitás a mai Magyarországon. A döntőt az Amerikai Alapítványi Iskolában tartották. A versenyben három zsidó iskolából 24 diákja vett részt.

4. A Budai Micve Klub vendége volt Medgyessy Péter korábbi miniszterelnök, akivel Dési János beszélgetett.

június 4.

A Petőfi Irodalmi Múzeumban konferenciával emlékeztek meg Tábor Béla születésének centenáriumán.

június 5.

1. Egy lengyel asszony, Stanislaw Sapinska 60 évig őrizte gyermekkori barátnője, Rutka Laskier naplóját, amelyet a barátnő rábízott, mielőtt a nácik 1943. augusztusában Auschwitzba hurcolták volna. A kézzel írt feljegyzéseket az asszony a jeruzsálemi Yad Vasem Intézetnek ajándékozta. A lengyelül írt 60 oldalas feljegyzések eredeti szövege az idén jelent meg nyomtatásban, és elkészült az angol és a héber fordítás is.

2. Jávori Ferencsel (Fegyva) és Bíró Eszterrel Raj Tamás beszélgetett a Noé Bárkája zenés irodalmi szalonban.

június 7.

A Szochnut Tagliot Körök sorozatban Balázs Gábor „Vallás és politika Izraelben – Lehet-e zsidó demokrácia?” címmel tartott előadást.

június 8.

Egerben rendezett emlékező gyásznapon megjelent a város polgármestere és alpolgármestere is. Az elhurcoltakat az „Egri temetőért” Alapítvány szervezésében a Zsidó Temető emlékművénél gyásztáltak. Zalaegerszegen koszorúzási ünnepséggel emlékeztek a holokauszt 63. évfordulójára Garai Sándor emléktáblájánál (Arany János u.) és a gettó emléktáblánál (Tompá u.). Az ünnepségen beszédet mondott Siklósi Vilmos, a zalaegerszegi zsidó hitközség elnöke, Manninger Jenő megyei közgyűlési elnök, David Admon, Izrael Állam budapesti nagykövete és Schönberger András főrabbi.

június 8-10.

Révkomáromban a szlovákiai és a magyarországi kis települések zsidósága számára szervezett hosszú hétvége keretében köszöntötték a szombatot. A Paszternák testvérpár, Tamás és András szervezte találkozón a szombat bejövetelét Tota Péter Joel rabbi és Várnai Gábor kántor köszöntötte, majd a résztvevők bemutatkozása következett. A vendégek megismerkedtek Révkomárom zsidóságának történetével, a hely nevezetességeivel. A találkozó Nyitra megye önkormányzata, a Joint pozsonyi képviselője, a Jewish Childs Day valamint a Joods Humanitair Funds támogatásával jöhetett létre.

június 9. és 10.

A Javne Színház Simon Tamás „Don Juan” című darabját tűzte műsorára a Kolibri Színházban (VI. Jókai tér 10.)

június 10.

A Budai Micve Klubban Popper Péterrel a zsidó ezotériáról beszélgetett Garai Péter.

június 11.

A Zsidó Világkongresszus elnökévé választották Ronald Laudert, aki Edgar Bronfmant követte. A tisztségről lemondott Bronfman nem közölte lemondásának indítékait, de az általa 2007. március

14-én menesztett Israel Singer alelnök a New York-i főügyész 2006-os vizsgálata szerint egyesületi pénzeket használt saját célra. A Szombat 2007. májusi számában cikk jelent meg a Jerusalem Post tudósítása nyomán „Botrány a Zsidó Világkongresszusban – Miért kellett lemondania Israel Singernek?” címmel (11. p.).

június 12.

A Measz gyűjtést indított Ságvári Endre, az egykori kommunista ellenálló emléktáblájának újbóli felállítására, mivel az előző táblát márciusban összetörték. Az új emléktáblát 2007. július 27-én avatták fel a Remiz étteremnél, amelynek helyén korábban cukrászda állt, 1944-ben tűzharcban itt sebesítették halálra Ságvárit. Az emléktábla avatásán felszólalt Hanti Miklós, a Measz elnöke, Donáth Ferenc, a Nagy Imre Társaság budapesti szervezetének elnöke, és dr. Kende Péter újságíró. A közadakozásból újra felállított emléktábla költségeihez mintegy száz magánszemély járult hozzá, köztük Kósáné Kovács Magda EP képviselő, ifj. Nyers Rezső, Ilcsik Sándor, Gács János, Lackó Mária, Szabó Vilmos, valamint a TEVA Magyarország Kft.

június 13.

1. A 83 éves Simon Pereszt választotta Izrael államfőjévé a Kneszet. Ebből az alkalomból az Erec 2007/augusztusi számában Novák Attila írt cikket „Egy hosszútávfutó magányossága és sikere, azaz Simon Peresz útja az elnökségig” címmel (12-13. p.).
2. A Szochnut Tagliot Körök sorozatban Büchler András, az izraeli nagykövetség sajtótitkára „Brand Israel” címmel tartott előadást.

június 14.

88 éves korában meghalt Kurt Waldheim, aki két cikluson keresztül lehetett az ENSZ főtitkára, anélkül, hogy kiderült volna náci múltja. Az 1986-os osztrák elnökválasztást megnyerte ugyan annak ellenére, hogy akkor már kiderült szerepe a görögországi zsidók deportálásában, de 1987-től az amerikaiak tiltólistára helyezték, és egyetlen nyugat-európai kormány sem tekintette szalonképesnek az osztrák államfőt. A Népszabadság 2007. június 23-i számának Hétvége mellékletében Szászi Júlia írt cikket „Kurt Waldheim” öröksége címmel (4-5. p.).

június 14-17.

A Sirályban tartották évadzárójukat a városvédők. A rendezvényen bemutatták az „Óvás! Egyesület” „A bűvös város”; „Az utolsó lakó”, a „Zsidó negyed” című filmjeit. A „Zsidónegyed létezik?” című kerekasztal-beszélgetésen, Gergely András és Vincze Kata Zsófia város-, és kulturanropológusok, valamint Arató Gergely, az OKM munkatársa vettek részt.

június 16.

A Fonó Budai Zeneházban (XI. Sztregova u 3.) rendezett klezmer esten fellépett a Lauder Iskola diákjaiból álló Z, mirim klezmer zenekar, a Klezmerész, a Pannónia Klezmer Band, a Chagall Klezmer Band. A cigány-zsidó zene fúziója a Jud-Rom, valamint a máramarosi népcsoportok zenéjét hagyomány hű előadásban megszólaltató Técsői Banda. Libazsíros kenyér, kóser töpörtyű, borok, pálinkák várták az érdeklődőket, volt haszid táncház is.

június 20.

A gyűlöletbeszéddel kapcsolatos jogi szabályozásra június elején közösen elkészített javaslatokat nyújtott át Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és a Mazsihisz vezérkara (Zoltai Gusztáv és Feldmájer Péter) az Országgyűlés alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság két tagjának. A Polgári Törvénykönyv módosítását szorgalmazó javaslatuk lényege, hogy a szabályozás nemcsak egy kisebbség, hanem több embercsoport, más vallási, etnikai és nemzeti közösségek védelmét is biztosítaná Magyarországon. A Büntető Törvénykönyv módosításával pedig törvénnyel kívánják büntethetővé tenni a gyalázkodást (ez a gyűlöletbeszéd hivatalos elnevezése). A közös kezdeményezés mellett a Mazsihisz egy külön beadványt is eljuttatott az alkotmányügyi

bizottsághoz, hogy büntetőügyekben a sértett mellett a bejegyzett egyház országos szerve is jogosult legyen magánindítvány benyújtására.

június 21.

1. Fehér László festőművész műveinek retrospektív kiállítása nyílt meg Ludwig Múzeumban. A Mazsike Festészetet Kedvelők Körének tagjai is részt vettek a megnyitón. P. Szűcs Julianna a Népszabadság 2007. július 14-i Hétvége mellékletében közölt kritikát a kiállításról „Akinek majdnem minden sikerül: Fehér László” címmel (10. p.). A Szombat 2007/szeptemberi számában Réz Anna „A magány variációi” címmel írt az életmű kiállításról (18-20. p.).

2. Az egykori pesti zsidónegyedet is bemutatták városrendezési szakembereknek a Budapesten rendezett háromnapos VII. Európai Urbanisztikai Biennálén. A több mint 200 regisztrált résztvevő egyharmada külföldi vendég volt, többen érkeztek Amerikából, Kanadából, de Kínából is. A konferencia délelőttönként szakmai előadásokkal, délután helyszíni terepszemlékkel telt.

3. Felmentette igazgató-helyettesi beosztásából az intézmény igazgatója a budakeszi Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium igazgatóhelyettesét, aki az interneten SS-egyenruhában volt látható. A felmentéssel párhuzamosan a székesfehérvári egyházmegye megkezdte az ügy vizsgálatát. Kosaras Péter Ákos korábban újságoknak azt mondta, egy történelmi játék kedvéért, egy hagyományörző táborban viselte az egyenruhát.

4. A Budapesti Zsidó Színház a Sirályban mutatta be „Hunkurunk, avagy a szemérmes sosem tanul” című szatírát. Rendező: Dömötör András. Az előadásról Szántó T. Gábor közölt kritikát a Szombat 2007/szeptemberi számában (25-26. p.).

június 24.

A Hódmezővásárhelyen rendezett holocaust emlékünnepeken megjelent és beszédet mondott Mandur László, az Országgyűlés alelnöke is, aki egy követ is vitt magával, emlékezve a holocaust valamennyi hódmezővásárhelyi mártírjára. A Mazsihisz nevében Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató emlékezett a deportálás évfordulójára.

június 24-29.

Ráckeveén a Savoyai Kastélyban tartotta zenei táborát a Lauder Javne Zeneiskola.

június 5- július 9.

A holocaust magyarországi áldozataira emlékező rendezvénysorozatot indított az EMIH. Július 9-ig a magyarországi zsidóság deportálása beszüntetésének napjáig, a héber Álef-Bét sorrendjében haladva, minden nap - péntek és szombat kivételével - egy zsidó közösség és egy a holocaustban elhurcolt áldozatára emlékeztet az EMIH imaházában. A megemlékezés-sorozat első napján Ács falvának áldozataira emlékeztek, a rendezvény vendége volt Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke is.

június 24-július 3.

Tíz napos oktatási továbbképzést tartott Jeruzsálemben a Mazsihisz Oktatási Osztálya és a jeruzsálemi Yad Vasem Intézet. A szemináriumon részt vettek a zsidó intézményekben oktatók az óvodás kortól az egyetemen előadókig, valamint az informális oktatásban tevékenykedők, és a nem zsidó intézményekben zsidó ismereteket átadók is. A jeruzsálemi intézet munkatársai elsősorban a holocaust oktatásával foglalkozó előadásokat tartottak: Sulamit Imber pedagógiai igazgató, Ráfi Vágó a Tel-Aviv-i Egyetem tanszékvezetője, valamint Rob Rozett, Frojimovics Kinga, David Silberklan osztályvezetők. Az izraeli politikáról és irodalomról Ráchel Korázim és Jákov Bázsilái beszélt. Az Or-Zse képviselőjében Haraszi György, a Mazsihisz részéről Kármán György és Sommer László tartottak előadásokat.

Júniusban választották az EMIH világi vezetőivé Sarkadi Sándort és Mucsi Évát. Szász Eszter velük készített interjút az Egység 2007/áprilisi számában „Zsidónak lenni jó...” címmel (4-5. p.).

A Mazsike Hírlevél 2007/júniusi számában interjú olvasható a szervezet elnöki tisztét egy éve betöltő Sági Györggyel „Az együttműködés egy éve” címmel (6-7. p.). A zsinagógákat bemutató sorozatban a Bethlen téri zsinagógát és a körzet hitéletét mutatta be Deutsch Róbert főrabbi (8-9. p.) A magyar zsidó nagyjaink sorozatban „Horn Ede – A rabbi, a politikus a nemzetgazdász” címmel olvasható Pári Mirella Mirjam és Szegő András írása.

A Szombat 2007/júniusi számában a fiatal írók sorozatban Grecsó Krisztiánt mutatta be, akinek „Isten hozott” címmel 2005-ben a Magvetőnél megjelent regényének központi témája a háború utáni szegvári vérvád. Csáki Márton „A múltgeneráló” címmel készített interjút Grecsó Krisztiánnal (27-29. p.). S. Nagy Katalin művészettörténész egyetemi tanárt Várnai Pál mutatta be Sok mindennel adósak vagyunk című interjújában (23-26. p.) Szegő Péter jobboldali vezető értelmiségieket - Szabad Györgyöt, Láncki Andrást, Solymosi Frigyeszt és Granasztói Györgyöt – kérdezte az árpádsávos zászlóról (14-15. p.). Novák Attila az árpádsávos zászló mögé bújtatott neonáci eszmékről írt ugyanebben a lapszámban Ellentmondásos kommunikáció – elhazudott történelem címmel (4-5.p.). Szekér Gitta „Az iszlám értelmiség és a Nyugat – avagy szükségszerű-e a civilizációk harca?” című tanulmánya a Szombat 2007/júniusi számában a 8-10. oldalon jelent meg.

2007. július hónap

július 1.

1. A Magyar Emmánuel Alapítvány az évente szokásos mártír istentiszteletét a Dohány utcai emlékfánál Darvas István, a Nagyfuvas utcai rabbi tartotta, Kálmán Emil főkantor énekétől kísérvé. Az eseményen jelent volt és beszédet mondott Lazarovits Ernő és Zoltai Gusztáv. Megjelent David Admon izraeli nagykövet, Streit Sándor a Bzsh elnöke, Herczog László az ortodox hitközség elnöke, Gordon Gábor, az Élet Menete Alapítvány elnöke, és a Hunvald György Erzsébetváros polgármestere.

2. Az Új Élet 2007. július elsejei számában Eliezer Slomovits rabbit, az Or-Zsén nyolc éve tanító izraeli vendégprofesszorát mutatta Gál Juli (3. p.).

3. A Mazsihisz pályázatot írt ki a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár igazgatói állásának betöltésére. (Új Élet 7. p.).

július 2-6.

A Holocaust Emlékközpont „A 437 ezer nyomában” címmel nem zsidó tanárok és diákok számára csillagtúrát szervezett a magyarországi vidéki zsidóság múltjának megismerésére. Szita Szabolcs és Molnár Judit történészek mellett a helyi hitközségek vezetői kalauzolták a túra résztvevőit Miskolc, Mád, Szeged, Pécs, Bonyhád, Komárom és a nyugat magyarországi erődrendszer zsidó emlékeinek meglátogatásakor.

július 3.

86 éves korában meghalt Scheiber Sándorné Bernáth Lívia. A Kozma utcai temetőben Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi és Tóth Emil főkantor búcsúztatták. Az Új Élet 2007. augusztus 1-i számában Hídvégi Máté „Scheiber Lili halálára” című írásával (6. p.). búcsúzott, az ÉS 2007. augusztus 3-i számában Kőbányai János „Scheiber Lili (1921-2007)” című írásában emlékezett az elhunyra (10. p.).

július 14.

A felszaporodott antiszemita rasszista jelenségekre, illetve azok politikai kezelésére reagált Gábor György és Buda Péter a Népszabadság 2007. július 14-i számában Egy furcsa nyilatkozat című írásukban (11. p.). Vámos György, a Bzsh sajtóreferense korábban az Echo TV-ben megengedhetetlennek és veszélyesnek minősítette Gyurcsány Ferenc politikai manőverét,

„amellyel antiszemitizmussal vádolja a legnagyobb ellenzéki pártot, a Fideszt, és annak elnökét, Orbán Viktort”. A szerzők Feldmájer Péter Mazsihisz elnök nyilatkozatát idézik, aki szerint „Magyarországon nem lehet még egy olyan zsidó embert találni” aki Vámos véleményével egyetért. A Fidesz magatartásának veszélyre hívja fel a figyelmet Kiss Viktor az ÉS 2007. június 1-jei számában „Senki földjén – A „fasiszta veszély” politikai anatómiája” című cikkében (6. p.). Nádas Péter ugyancsak az ÉS-ben jelentette meg „A magyar államhatalom esztétikája – Prókátorok és fiskálisok áfiuma ellen való orvosságról” címmel. (3-4. p.) Tamás Pál „Számmisszika” című írásával a neonáci eszmék „fogyasztónak” nagyságát kutatja a Népszava 2007. augusztus 8-i számában (7. p.).

július 15.

A Mazsihisz az Új Élet 2007. július 15-i számában közzétette 2007. évi pályázati felhívásait. Az augusztus 31-ig benyújtható pályázatokra hitközségek, hitközségi szervezetek összesen 7 millió forintot, a nem zsidó szervezetek, illetve magánszemélyek 8 millió forintot vehettek igénybe. A pályázatokat 10 tagú kuratórium bírálta el. Ifjúsági szervezetek kétféle pályázatot nyújthattak be. Az egyik a legalább négy éve működő szervezetek fenntartási költségeinek mérséklését, a második a legalább három éve működő szervezetek vallási tevékenységét támogatta.

július 16.

1. Szegeden a Theater International és Alternatív Színházi Szemle fesztiválon bemutatták a szegedi zsidóság történetét feldolgozó „Deszkák, pallók...” című produkciót. A szegedi „Metanoia Színház” Perovics Zoltán rendező irányításával a zsidók betelepülésétől a régi zsinagógák tervezésén át az imaház felszenteléséig mutatta be a város zsidóságának történetét levéltári dokumentumok felhasználásával.

2. A Duna TV a zsidó vallási műsor keretében mutatta be Eichner András „A csodarabbik nyomában” című dokumentumfilmjének első részét. Máramarosziget - Vizsnyic nevezetes rabbijait ismerhették meg ebből a részből.

július 17.

A Viasat3 tévécsatorna Raoul Wallenberg halálának 60. évfordulóján bemutatta a „Wallenberg-akta – Megmentő és áldozat” című német dokumentumfilmet, amelyet Klaus Dexel rendezett.

július 18-31.

A Chabad Lubavics izraeli zarándokutast szervezett a Chábád rabbijai vezetésével.

július 20.

Az ÉS 2007. július 20-i számában jelent meg Tatár György „Archeologizmus” című tanulmánya (8-9.) p. az izraeli társadalom és az izraeli régészet viszonyáról.

július 22.

Debrecenben többhónapos előkészítés után vezetőség választó közgyűlést tartottak, mivel a Fehér Tamás kezdeményezésére megalakult Debreceni Zsidó Fórum januárban beszüntette Halmos Sándor ügyvezető igazgatói alkalmazását. Ezt követően 2007. június 11-én alapszabály módosító, és tisztségviselő-választást előkészítő közgyűlést tartottak. A leköszönő elnökség gazdálkodásáról készült beszámolóját a közgyűlés nem fogadta el, csak a független számvizsgáló bizottsági jelentést. A hitközség elnökévé Horovitz Tamást, helyettesekké Hunyadi Lászlót és Somogyi Lászlót választották. Az elöljáróság további tagjai: Fohn György, Kreislerné Grósz Zsuzsa, Réti Béla és Solymosi Imre. A vezetőség választó közgyűlésen a Mazsihiszt Feldmájer Péter elnök és Zoltai Gusztáv igazgató képviselte.

július 24.

Berlinben 93 éves korában meghalt Tábori György író, színházi rendező, világpolgár. Esterházy Péter az ÉS 2007. augusztus 3-i számában írt róla nekrológot „Nem tudom, miért” címmel (3. p.).

július 1- augusztus 24.

A Szarvasi Nyári Tábor témája 2007-ben: Hogyan maradt fenn a zsidóság, hogyan kell folytatni? A tábor egy 14 lakó- és két közösségi faházból álló blokkal bővült a 20. születésnapját ünneplő Ronald S. Lauder Alapítvány jóvoltából. Az avatáson Bán György, az alapítvány igazgatója elmondta, hogy 17 éve működő Szarvasi Táborban folyamatos volt a fejlesztés: zsinagógát, uszodát, sportcsarnokot építettek, konyhát renováltak és számítógép központot létesítettek. A jelenlegi bővítés átadásán jelen volt Babák Mihály polgármester, Jorge Diener, a Joint Magyarországi igazgatója, Fitz Zsuzsa programigazgató, Verő Tamás rabbi és Smuel Navon vallási felügyelő.

Nagykőrösön az éves rendes közgyűlésen két tartózkodással elfogadták a 2006. évi beszámolót, Feldmájer Sándor elnök pedig bejelentette, hogy 2007-ban a rabbisági hivatal szobájának kialakításával, és az internetes rendszer kiépítésével folytatódik a korszerűsítés. A közgyűlésen jelen volt Feldmájer Péter, a Mazsihisz elnöke, Berman Dávid a szolnoki, és Grósz Andor, a kecskeméti hitközség elnöke, valamint Róna Tamás, a körzet rabbija.

Az Or-Zse tanévzáró ünnepségén 27 friss diplomást avattak, köztük a művelődéstörténet szakot végzett Bériné Bíró Bertát, aki a nyugállományba vonult Borsányi Schmidt Ferencet követte a könyvtár élén. Rabbihelyettes szakon végzett Petrovits Péter és Szerdócz József Ervin.

A Dimenzió Egészségpénztárral kötött együttműködési megállapodás keretében 58 ágyas, magas színvonalú részleget avattak a Szeretetkórházban. Az avatáson jelen volt a Dimenzió Egészségpénztár ügyvezetője, Kricsfalvi Péter, Deutsch Zsuzsanna igazgató főorvos, Streit Sándor, Zoltai Gusztáv és Löwy Tamás a Mazsihisz vezetői közül.

Május közepétől július közepéig mintegy hatvanegy mártír megemlékezést tartottak az országban. A legtöbb településen már sok éves hagyománya van a deportálások kezdetére való emlékezésnek. Törökbálint, Tótkomlós, Szécsény, Nagymeny, Sümeg és Mosonmagyaróvár azonban először emlékezik a zsidó áldozatokra. Sümegen a zsidótemetőben tartott emlékező istentiszteletet Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi vezette. Beszédet mondott Rédei Zsolt sümegi polgármester, Kovács Árpád, az Állami Számvevőszék elnöke, Suchman Tamás, a Mazsók felügyelő bizottságának elnöke, és Fónagy János Fideszes, valamint Csallóközi Zoltán KDNP-s országgyűlési képviselő. Az egykori püspöki palotában kiállítás nyílt Sümeg, Pápa és Veszprém zsidó emlékeiből. Győrben az Auschwitzban elpusztított 381 győri zsidó gyermek emlékére gránit emlékoszlopot állítottak a helyi zsinagóga szomszédságában, a hajdani zsidó elemi iskola udvarán. Az elpusztított gyermekek névsorát Lónyai Sándor könyve alapján vették fel. Emlékbeszédében Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi elmondta, hogy Ellenbogen Ignác rabbi közösségével együtt vállalta a halált. A megemlékezésen jelen volt Feldmájer Péter, a Mazsihisz elnöke és Egri Oszkár, a Jogi osztály vezetője, valamint Villányi Tibor, a győri hitközség elnöke is. Szekeres Tamás, a győri Széchenyi István Egyetem rektora a gyermekek elhurcolásának tragédiáját idézte fel. Az újpesti Mártírok útján a deportálás évfordulóján emléktáblát avattak. Az eseményen jelen volt és beszédet mondott David Admon izraeli nagykövet, Derce Tamás polgármester és Deutsch László főrabbi is.

A Holocaust Dokumentációs és Emlékközpont nyári honismereti táborát elsősorban középiskolás diákoknak szervezte. A budapesti zsidóság történelmének megismerését 2006-ban a mai XIII. kerület déli részének, az Újlipótváros zsidó emlékeinek látogatásával kezdték. 2007-ben a VI. kerületet (Terézvárost), és a VIII. kerületet, (Józsefvárost) járták be a résztvevők szakavatott kísérettel.

Zsidó kulturális magazint indított a Centropa Magyarország (Bp. XIV. Stefánia út 63/b.) Centrópa Magazin címmel. Az évente kétszer megjelenő magazin főszerkesztője Lakner Judit.

augusztus hónap

augusztus 1.

1. Efraim Zuroff, a Simon Wiesenthal Központ vezetője kétnapos budapesti látogatásán vizsgálódott az „Utolsó Esély Akció” során képbe került Zentai Károly, és Képíró Sándor ügyében.

2. Az augusztus 2007-ben szélsőjobb eseményekkel volt tele. A Népszava 2007. augusztus elsejéi számában Várkonyi Tibor a közszolgálati Duna TV elnökét, Cselényi Lászlót vonta felelősségre azért a műsorblokkért, amelyet előző nap az erősen vitatott politikai meggyőződésű és munkásságú Wass Albertnek állított emléket – költségvetési forrásból („A nap embere” rovat, 16. p.). A Népszabadság 2007. augusztus 2-i számában Tamás Gáspár Miklós ugyancsak elmarasztaló véleményt fogalmazott meg a már másodszor sugárzott Wass Albert emléknap miatt a „Trianon folytatódik! – Újabb települést veszített a Magyar Köztársaság” című cikkében (12. p.). (Először 2006. február 17-én, Wass Albert születésnapján tűzték műsorra az összeállítást.) Egy füst alatt kikelt az árpádsávós zászlók elszaporodása ellen, ami egyértelműen és sorozatosan a Szálasi-fasizmus újabb megnyilvánulása. A cikk megírásához az adta a közvetlen okot, hogy 2007. július 29-én, Budakeszin a honfoglalás kori Keszi törzs nevét viselő települések találkozáján id. és ifj. Hegedűs Lóránt református lelkészek, és Hegedűsné Kovács Enikő MIÉP-es alpolgármester felhúzták az árpádsávós zászlót. A néhány óra alatt közfelháborodást kiváltó esemény ellen először a helybeliek nyújtottak be tiltakozó petíciót Tagai István polgármesternek, majd Szekeres Imre honvédelmi miniszter „Nyílt levélben” tiltakozott a polgármesternél. A tiltakozások hatására augusztus elsején Budakeszin eltávolították az árpádsávós lobogót. A kisvárosban bő egy hónapon belül ez volt a második közfelháborodást kiváltó neonáci jelenség. A helyi Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium igazgatóhelyettesét, Kosaras Péter Ákos az interneten SS egyenruhában pózolt, ezért felmentették beosztásából. A szélsőjobboldal augusztus 1-4-ig először rendezte meg „Magyar Sziget” elnevezésű találkozóját, ezt követően évente ugyanekkor, ugyanitt jött össze a szélsőjobb. A Jobbik szélsőjobboldali szervezet „Magyar Gárda Egyesület” néven új félkatonai formációt hozott létre Vona Gábor „a magyarság fizikai, lelki és szellemi önvédelme” céljából. A szervezet tagjainak fekete színű egyenruháján árpádsávós címer látható, köszöntése az egykori nyilasokéval megegyező „Szebb jövőt!”. A gárda 56 alapító tagja 2007. augusztus 25-én a Budai Várban, a köztársasági elnöki palotához közel tervezte az eskütételt Für Lajos, az Antall-kormány honvédelmi minisztere előtt. Solymosi Frigyes akadémikus, a jobboldali „Nemzeti Kör” tagja a Népszabadság 2007. augusztus 11-i számában megjelent „Kell-e félnünk a feketeingesektől? (12. p.)” című cikkében úgy emlékezett, hogy lövészegyletek szükségességét pár héttel korábban Für Lajos vetette fel. A szerző Vona Gáborral együtt tagja volt Orbán Viktor „Szövetség a Nemzetért Polgári Körének”, de Vonával ellentétben nem tartotta szerencsésnek, hogy a „Jobbik Magyarországért Mozgalom” 2003-ban párttá alakult. Solymosi úgy vélte, hogy van esély arra, hogy a Gárdához csapódik az a skinhead csapat, amely a 2006. őszi zavargásokat okozta. Révész Sándor „Vakulj, magyar!” címmel, a Népszabadságban megjelent írásában úgy fogalmazott, hogy „olyan borzasztóan kevesen vannak, hogy nevetséges félni tőlük.” Megyesi Gusztáv az ÉS 2007. augusztus 10-i számában „Indul a szezon” című vezércikkében (1. p.) a focimeccseken szokásos antiszemita, rasszista őrjöngések mellett megemlítette a Magyar Gárda megalakulását is. A szerző rámutatott, hogy a szervezet létrejöttét ugyanaz az egyesülési jog tette lehetővé, amely például a Measz-ét is. A Fradi-szurkolók pedig a vélemény-nyilvánítási szabadságjogra hivatkozva a Legfelsőbb Bírósághoz fordultak, amiért a Magyar Labdarúgó Szövetség az új idényben korlátozni kívánja őket vélemény-nyilvánítási szabadságukban: a magyar lelátókon is tilos lesz bármely népcsoport szidalmazása. A nemzetközi futballszövetség az Európában elharapódzó rasszizmus megfékezésére szólította fel a nemzeti szövetségeket. Nyerges András ugyancsak az ÉS 2007. augusztus 10-i számában „Színrebotás – a

húszas évek szívós naivsága” című cikkében a német szélsőjobb térnyerésének körülményeire emlékeztetett a Magyar Gárda megalakulása kapcsán (10. p.). 2007. augusztus 16-án Szekeres Imre honvédelmi miniszter arra kérte Für Lajost, hogy ne asszisztáljon a Magyar Gárda megalapításához, Tom Lantos, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke pedig háborodottnak nevezte a Magyar Gárda megalapítását tervezőket. Szekeres Imre honvédelmi miniszter 2007. augusztus 20-i ünnepi beszédében úgy fogalmazott, hogy hazánknak nincs szüksége sem a hadseregen belül, sem azon kívül gárdák szervezésére. Papp László Tamás a Népszabadság 2007. augusztus 17-i számában „Az antifasiszta ágyú és a nyilas veréb” című írásában a rasszizmus és előítéletesség mélyebb gyökereire, és szélesebb elterjedtségére mutat rá (12. p.).

A ZsvK és az Európai Zsidó kongresszus nevében Ronald S. Lauder és Mose Kantor levélben fordult Gyurcsány Ferenc miniszterelnökhöz, hogy akadályozzon meg minden faji erőszakra ösztönző fegyveres vagy fegyvertelen cselekedetet. A miniszterelnök levelet írt Kovács Tamás legfőbb ügyésznek, amelyben arra szólította fel, hogy az ügyészség részletekbe menően kövesse figyelemmel a Magyar Gárda működését. Orbán Viktor Fidesz elnök, és Navracsics Tibor frakcióvezető is igyekezett megnyugtatni a zsidó szervezeteket arról, hogy nem túrik a szabadságjogok sérelmét, noha a zsidó szervezetek levele nem hozzájuk szólt. Lázár János hódmezővásárhelyi Fideszes polgármester a Heti Válasz 2007. augusztus 23-i számában elhatárolódott a Magyar Gárdát szervezőktől. 2007. augusztus 24-én Gyurcsány Ferenc miniszterelnök levelet írt Orbán Viktornak, amelyben felszólította, hogy vessen véget a kettős beszédnek, egyértelműen határolódjon el a szélsőjobboldali szervezetektől, fejeződjön be a homályos retorika.

3. Az Új Élet 2007. augusztus elsejei számában Egri Oszkár „A rabbi hat feladata – Beszélgetés hatvan év magasságairól és mélységeiről Schweitzer József professzorral, nyugalmazott országos főrabbiával, az Or-Zse örökös rektorával, akit hatvan éve avattak rabbivá” címmel készített interjút (4-5. p.)

augusztus 4.

A Holocaust Emlékközpontban megnyílt az amszterdami Anne Frank Ház „Anne Frank – Történelem a mának” című vándorkiállítás. A vándorkiállítást 1997 óta negyven országban mutatták be. A budapesti kiállítást Arató Gergely államtitkár, és Jan Kennis, a Holland Királyság Budapesten akkreditált sajtóattaséja nyitotta meg.

augusztus 6.

81 éves korában, Párizsban meghalt Jean-Paul Lustiger, a francia főváros lengyel-zsidó bevándorló családból származó érseke.

augusztus 11.

A Népszabadság 2007. augusztus 11-i számának Hétvége mellékletében Miklós Gábor írt cikket az 1967-68-as lengyelországi anticionista kormány kampányról „A pogromprogram” címmel (7. p.)

augusztus 12.

1. Jeruzsálemben a rendőrség szóvivője jelentette be, hogy vizsgálatot indítottak David Admon budapesti nagykövet ellen csúszópénzek elfogadásának vádjával. A vád szerint Admon pozícióját arra használta, hogy saját, valamint fia és baráti üzletemberek vállalkozásainak útját egyengesse. A nagykövet napokkal korábban Jeruzsálemben utazott, de sajtótitkársága cáfolta, hogy visszarendelték volna. Mivel hároméves megbízatása 2007. szeptember 15-én úgyis lejárt, az izraeli külügyminiszter helyette Aliza Bin-Nun asszonyt nevezte ki Budapestre nagykövetnek.

2. A Fidesz a hadseregen belül önkéntesekből álló Honi Gárda szervezésének gondolatával állt elő – válaszul a Jobbik által szervezett fegyveres náci Magyar Gárda alapítására.

augusztus 17.

Az ÉS 2007. augusztus 17-i számában Szilágyi János György professzor köszöntötte Komoróczy Géza professzort hetvenedik születésnapja alkalmából „Légy, mint a Hetven Éves” című írásával (10. p.).

augusztus 19-31.

A Zsidó Tudományok Szabadegyeteme kéthetes nyári szemesztert tartott. A kurzus a zsidó kegytárgyak témakörével foglalkozott.

augusztus 20.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje a csillaggal kitüntetésben részesült Markó Iván balett művész. A Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjével tüntették ki Forgács Péter és Szász János filmrendezőket, Tamás Pál szociológust, az MTA Szociológiai Intézetének igazgatóját, valamint Hernádi Judit színésznőt.

augusztus 20-26.

A Macisz hagyományos, önköltséges nyári szemináriumának vezető témája az 1967-es hatnapos háború, és Jeruzsálem felszabadulása volt. A Mazsihisz balatonfüredi üdülőjében tartott rendezvényt Kardi Judit alelnök és Susán Eszter irodavezető szervezte. Előadást tartott Balázs Gábor vallásfilozófus, Bányai László jogász, Darvas Iván rabbi, Eran El-Bar, a Szochnut Magyarországi Irodájának vezetője, Engländer Tibor, a Macisz örökös tiszteletbeli elnöke, Polgár László sportpedagógus, Novák Attila Macisz elnök és Vári György irodalomtörténész.

augusztus 24.

Az ÉS 2007. augusztus 24-i számában megjelent Kőbányai János „Egy író elindul – Forgatókönyv Pap Károly novellái alapján” készített forgatókönyvének második része (20-21. p.). Az első részt egy héttel korábban közölte a lap.

augusztus 25.

1. Civil szervezetek két békés antifasiszta demonstrációt szerveztek a Magyar Gárda alapítóinak ünnepi eskütétele, és a gárda működése ellen. Az egyiket a Nagy Imre Társaság, a Bibó István Közéleti Társaság, a Magyar Antifasiszta Liga valamint a Measz 14 órára a Dózsa György térre hívta össze, a másikat „meleg” szervezetek a Margit-híd Pesti hídfőjénél, a Magyar Képviselőház a Magyar Gárda 15 órás eskütételével egy időben. Az ellentüntetéshez csatlakoztak zsidó és cigány szervezetek is. A Soha többé fasizmust! Jelmondatú tüntetésen több száz ember vett részt, a vezérszónokok Tamás Gáspár Miklós, Donáth Ferenc és Daróczi Ágnes voltak, akik a kormány és a jogalkotás hathatósabb intézkedését sürgették az újfasiszta szervezetek működése ellen. A szervezők kérésére a pártok távol maradtak a tüntetésektől. Az eseményről Gadó János: „Hol az antifasizmus mostanában?” címmel közölt publicisztikát a Szombat 2007/októberi számában (4-5. p.).

2. A Magyar Gárda várbeli eskütétele mintegy 2-3 ezer résztvevő előtt zajlott a Budai Várban, a köztársasági elnök ablaka alatt. A hoppmesteri teendőket Pörzse Sándor látta el, a vezérszónokok Wittner Mária, a Fidesz országgyűlési képviselője, Vona Gábor, a Jobbik elnöke, Für Lajos korábbi honvédelmi miniszter voltak. A gárda megbízott parancsnoka Usztics Mátyás színész. A gárda árpádsávós lobogóit megáldotta Csuka Tamás egykori református táborigazgató, Dévényi Ferenc, a császárfürdői Szent-István kápolna papja, a Vitézi Rend és a Szent Korona Lovagrend tagja, valamint Bálintné Varsányi Vilma az Óbudai Evangélikus egyházközség lelkésze. (Mindhárom egyház az események után azt közölte, hogy nem volt tudomásuk a kötelékükben működő lelkészek közreműködéséről, mentegetőzésük azonban meglehetősen lagymatagra sikeredett. Ezért értelmiségiek egy csoportja – köztük Bitó László, a New York-i Columbia Egyetem nyugalmazott tanára, Szöllösi Ágnes művészettörténész, Tillmann József filozófus, Világhy Ernő, a Kölni Egyetem közgazdász professzora - nyílt levélben fordult az egyházakhoz, amiért azok nem ítélték el papjaik közreműködését a Magyar Gárda eskütételében.) Az eskütételre Szabolcsból a

fővárosba utazott a második világháborús, barna egyenruhát, árpádsávós karszalagot viselő „Nemzeti Őrsereg”. A júniusban nyilvánosság elé lépett, ugyancsak szélsőjobboldali őrseregnek mintegy 30 bejegyzett tagja van. A Fidesz nevében csak augusztus 28-án közölte Pokorni Zoltán alelnök, hogy pártja nem vállalja Wittner Mária beszédének tartalmát, és egyértelműen károsnak tartotta a gárda tevékenységét. Értelmiségiek egy csoportja - köztük Bauer Tamás, Bodor Pál, Donáth Ferenc, Eörsi László, Kenedi János, Vágó István – az egykori Ellenzéki Kerekasztal-beszélgetés cselekvő résztvevőjeként színvallásra szólították fel Sólyom László köztársasági elnököt. Az MSZP elnöksége ugyanerre kérte a köztársaság elnökét, a levelet Lendvai Ildikó frakcióvezető adata át. Takács Albert igazságügyi és rendészeti miniszter úgy nyilatkozott, hogy a magyar jogszabályokból hiányzik a magyar demokrácia egészséges önvédelme. Az iWiW internetes közösségi portálról a T-Mobile a több száz beérkezett panasz miatt törölte a Magyar Gárdát, amelynek tagságát csalással (valószínűleg más profilok átnevezésével) mintegy 14 ezer főre sikerült növelni. A széles nemzetközi nyilvánosságot, és negatív visszhangot kiváltó neonáci jelenség elítélésére Dávid Ibolya MDF elnök öt párti nemzetközi sajtótájékoztató összehívását javasolta 2007. augusztus 31-re.

augusztus 25-szeptember 9.

A tizedik Nyári Zsidó Fesztivál a korábbiaknál hosszabb ideig, két hétig tartó rendezvénysorozatból állt. A fesztiválba több vidéki város is bekapcsolódott. A nyitóesten a Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában lépett fel az először Magyarországra látogató, oslói születésű Bente Kahan énekes-előadóművész, a Wroclawi White Storch zsinagóga igazgatója, a város zsidó hitközségének gyermekkórusával. A Budapest Kiállítóteremben /Szabadsajtó u. 5./ Gráber Margit és Perlrott Csaba Vilmos magángyűjteményekben őrzött munkáiból rendezett kiállítást Glatz Ferenc akadémikus, a Zsidó Nyári Fesztivál fővédnöke nyitotta meg augusztus 26-án. A 100 tagú Cigányzenekar Szentpéteri Csilla zongoraművész vendégszereplésével a Dohány utcai Zsinagógában adott koncertet augusztus 27-én. A nemzetközi kántorkoncertnek ugyancsak a Dohány utcai templom adott otthont, fellépett Itzhak Meir Helfgot és Pinchas Zukerman is. Augusztus 26-án egész napos ifjúsági programot szerveztek, ezen fellépett Shlomo Artzi, Izrael egyik legnépszerűbb könnyűzenei előadója. A Néprajzi Múzeumban óra-táncbemutatót, és különféle ifjúsági programokat tartottak, bemutatkozott Keren Hanan zongoraművész, a Gólem Színház, valamint a Hagesher együttes. Szeptember 9-én Izrael napját ünnepelték a Néprajzi Múzeumban. A Budapest Klezmer Band és a Balogh Kálmán Gypsy Cimbalom Band koncertjét szeptember 2-án a Dohány utcában tartották. A 125 éve született Kálmán Imrere az Uránia Filmszínházban emlékeztek műveiből készült összeállítással. Az ugyancsak 125 éves született Kodály Zoltánra a Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában Kodály Zoltán - Gruber Emma emlékkoncerttel, a Bálint Zsidó Községi Házban pedig Kodály konferenciával emlékeztek. A koncerten fellépett Kodályné Péczely Sarolta, Prunyi Ilona, Perényi Miklós, Cserna Ildikó és Fekete László. A 100 éves magyar kabaré tiszteletére Márkus Alfréd, Gábor Andor, Karinthy Frigyes és Tabi László műveiből készült összeállítást mutattak be „Nevet a Róth” címmel a Cotton Club Orfeumban. Az Örökmozgó Filmmúzeumban két rövid dokumentumfilmet, egy játékfilmet és egy dokumentumfilmet vetítettek. Kiskunhalason rendhagyó divatbemutatót tartottak a Csipkeházban, s a Gólem Színház előadta a „Dávid pennája” című produkcióját. Veszprémben Horgas Eszter, Szakcsi Lakatos Béla és Vukán György Gershwin-estjét mutatták be. Nagykőrösön és Nyíregyházán fellépett Bente Kahan és a Wroclawi Hitközség Gyermekkórusa. A tízesik Nyári Zsidó Fesztiválról részletes kritikák olvashatók a Szombat 2007/októberi számában

augusztus 29.

1. Az auschwitz haláltábor előtt, rózsaszín háromszöggel a mellén ábrázolták Szetey Gábort, a kormány személyügyi államtitkárát a Lánchíd Rádió internetes honlapján. Az államtitkár július elején, azt követően vállalta nyíltan másságát, hogy rasszista a „meleg büszkeség napján” a sötét, nyílt utcán a hazafelé tartó homoszexuálisok közül többeket megverték. A kormány tagjai mindannyian megjelentek azon a sajtótájékoztatón, amelyen közösen, és külön-külön is elítélték

jobboldali nézeteiről ismert Széles Gábor érdekkörébe tartozó Lánchíd Rádió akcióját. Az ebből az alkalomból kiadott „Kormányközlemény a szélsőségekről” című dokumentumot másnap a vezető napilapok közölték. (Népszabadság, 2007. augusztus 30. 2. p.). A közlemény úgy fogalmaz, hogy az egyértelmű szavakon túl „szükséges a szélsőjobboldallal folytatott mindennemű politikai együttműködés azonnali és teljes megszakítása, legyen szó egyes frakciótagokon keresztül, vagy helyi önkormányzati szinten megvalósuló politikai szövetségről”. A Lánchíd Rádió tulajdonosai és vezetői bocsánatot kértek Szetey Gábortól, és azonnali hatállyal elbocsátották Veress Gabriella ügyeletes szerkesztőt és Pásztor Zoltánt, a portál főszerkesztőjét. Veress Gabriella a XX kerületben listáról került be az önkormányzati képviselő testületbe. Még aznap lemondott képviselői mandátumáról, kilépett a Fidesz frakcióból és a Fidelitásból is. A montázs azonban „Szetey Háromszög” címmel továbbra is hozzáférhető maradt a neten – eredeti „alkotójának”, a magát közgazdasági hallgatónak nevező, szélsőséges nézeteket valló Kiss Endre Farkas blogján. Kizárták a Fideszből Cs Kovács Gabriella Leányfaluban működő önkormányzati képviselőt, aki Csontolú néven terjesztette eszméit gyűlölködő az interneten.

2. A Legfőbb Ügyészhez fordult a Mazsihisz a TV2 Mokka című műsor 2007. augusztus 28-i műsora miatt, amelyben a „Tomcat” néven neonáci nézeteiről elhíresült Polgár Tamás a Talmudra hivatkozva olyan kijelentéseket tett, amelyek alkalmasak a magyarországi zsidóság elleni gyűlölet keltésére. A műsorvezető Csiszár Jenő, főszerkesztője Szörényi Péter. Az ÉS 2007. augusztus 31-i számában Kovács Zoltán „Rossz válaszok” című írása (9. p.) foglalkozott a Talmud híres félrefordítását idéző műsorról. Az Új Élet 2007. október 1-i számában Oberlander Baruch és Köves Slomó rabbik azt követelték a TV2 csatornától, hogy vezeklésül adjanak lehetőséget a Talmud valódi tartalmának és szépségének bemutatására (3. p.).

3. A Magyarországi Református Egyház egyházellenes politikai és kommunikációs hadjáratnak nevezte a kormány állásfoglalást a Magyar Gárda eskütételén az árpádsávós zászlót megáldó papok ellen. A Dunamelléki Református Egyház Egyházkerület viszont vizsgálatot indított Csuka Tamás tábori lelkész, nyugalmazott dandártábornok ellen – ehhez csatlakozott Szekeres Imre honvédelmi miniszter is. (Október elején a Szabó István Dunamelléki püspök közleményben tudatta, hogy Csuka Tamás a „református egyház jó rendjét mellőzve” vett részt az eseményen. Für Lajos egykori honvédelmi miniszter szerepvállalásáról pedig egykori pártja, az MDF mondott elítélő véleményt. A Fővárosi Közgyűlés MSZP, SzDSz és MDF frakciója a Magyar Gárdáról fogadott el elutasító felhívást. A KDNP és a Fidesz frakció kivonult az ülésről. Az ÉS 2007. szeptember 7-i számában „Budapesti szalámi-taktika – A Magyar Gárda a Fővárosi Közgyűlés napirendjén” címmel rövidített jegyzőkönyv olvasható a testület üléséről (8-9. p.).

4. Pálfalvi Attila és Kállai Ernő ombudsmanok a hivatalukhoz érkezett bejelentések alapján közös közleményben ítélték el az interneten hozzáférhető, megfélemlítésre és kirekesztésre alkalmas honlapokat.

augusztus 30.

1. A Népszabadság 2007. augusztus 30-i számában Orosz István esztéta „J,acuse” című írásában úgy vélekedett, hogy „A polgári köröknek kellene tüntetéseket szervezniük a Magyar Gárda ellen, ahol Orbán Viktor mond beszédet.” (13. p.). Nehéz-Posony Márton „A gárda és közönsége” című írásában arra hívta fel a figyelmet, hogy amikor eskütétel cinikus szpikere /Pörzse Sándor/ azt mondta, hogy már az első akciójukon vér fog folyni - a közönség eljenzett. Csak aztán nevetett, hogy az első akció véradás lesz (egyenruhában?) (13. p.).

2. Az ezen a napon megjelenő 168 Óra „Jelmezball” címmel összeállítást közölt a szélsőjobb legújabb kori viseleteiről - különös tekintettel a Magyar Gárdára (1-21. p.) Ebben Buják Attila „Fordulat”; Popper Péter „Vigyázz, Magyarország!”; Szöllőssy Ágnes „Áldásuk rá!”; Krug Emilia: Antigárdisták; Buják Attila „Vérfarkasok”; E. Fehér Pál „Közép-európai karlendítők – kik menetelnek és hová?”; Mészáros Tamás „Minden erővel” című írása olvasható.

3. Az ezen a napon megjelent HVG megrendelésére a „Medián” közvélemény kutatást végzett a Magyar Gárdáról, s szerint a megkérdezettek 60 százaléka veszélyesnek tartja megalakulásukat.

augusztus 31.

1. Az öt párt ötféle véleményt fogalmazott meg a szélsőjobboldali veszélyről, a találkozó az MSZP és Fidesz marakodásának jegyében telt, végül is nem született közös közlemény. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány ismét napirendre tűzi a gyűlöletbeszéd büntethetőségének kérdését – különös tekintettel az interneten burjánzó uszítások megfékezésére. Az ötpárti sajtótájékoztatón az MSZP-t Gyurcsány Ferenc elnök, az SzDSz-t Eörsi Máttyás frakcióvezető, a Fideszt Navracsics Tibor frakcióvezető, az MDF-t Dávid Ibolya elnök, a KDNP-t Harrach Péter frakcióvezető képviselte. Az ötpárti sajtótájékoztató után a Parlament Caféban Vona Gábor, a Jobbik Magyarországért mozgalom vezetője tartott sajtótájékoztatót, és bejelentette, hogy rágalmozásért beperlik a kormányt. Az MSZP, az SzDSz és az MDF elnökét vitára hívta, a Fideszt nem, „mert ők nem álnok hazugok. A Zalaegerszegi Zsidó Hitközség tiltakozott a Magyar Gárda tevékenysége ellen, tiltakozásukat az Új Élet 2007. szeptember 1-i számában tették közzé (2. p.).

2. Az ÉS 2007. augusztus 31-i számában Megyesi Gusztáv „Ez is operett...” (1. p.) című írása foglalkozott a Magyar Gárdával. Halmai Gábor alkotmányjogász pedig „Nyílt levelet” írt Sólyom László úrnak, a Magyar Köztársaság elnökének (6. p.). Ebben arra kéri a köztársaság első emberét, határozottan foglaljon állást, szólaljon meg ebben az ügyben, és vizsgálja meg a Magyar Gárdával szembeni fellépés alkotmányos lehetőségét. Az elnöki szóvivő 2007. augusztus 31-én bejelentette, hogy Sólyom László felszólal a parlament őszi ülészakának nyitó ülésén 2007. szeptember 10-én. Iványi György „Gyenge törvény, erős állam” (8. p.) című írása szerint „A náciizmus üldözöttje minden ember. Még hívei is.” A lap közölte Nadas Péter „Élete nevezetes napján – Utószó Füst Milán: „A feleségem története” című regényének új német kiadásához” című tanulmányát (3-4, 10. p.). Niedermüller Péter „A primitívitás ideológiája: a radikális jobboldal” című elemzése az ÉS 2007. szeptember 14-i számában jelent meg (3-4. p.). Megyesi Gusztáv „Zsidó BUÉK” című írása ugyanitt a 4. oldalon olvasható.

Augusztus végén észak izraeli gyerekeket üdültetésen látott vendégül a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, a Wesley János Lelkészképző Főiskola és az Oltalom Alapítvány. A 21 főnyi csoport a Hezbollah libanoni síta terrorcsoportjait és a Hamasz rakétatámadásait elszenvedő Szdérot városából érkezett. Előző évben ugyanennyien érkeztek Slomiból magyarországi üdülésre.

Augusztus közepén 92 éves korában meghalt Spéter Erzsébet, aki mecénásként az Erzsébet-díj alapításával 200 ezer dollárt fordított a művészet támogatására. A Kozma utcai temetőben Radnóti Zoltán rabbi és Fekete László főkántor, valamint az Erzsébet-díj kitüntetettjei búcsúztatták.

Augusztus folyamán Csepelen, Soroksáron és Pesterzsébeten a hitközség helyreállította a zsidótemetőt.

A szegedi és a kaposvári hitközségek találkozója Kőröshegyen és Szántódon került sor, ahol a Siófok - Natanja Magyar – Izraeli Barátság által szervezett program keretében meglátogatták a zsidó emlékeket, köztük a 2006-ben helyreállították a kőröshegyi zsidótemetőt is.

A Gádorosi füzetek 8 kötetében jelent meg Balogh István tanulmánya „A gádorosi zsidók története” címmel (39-50. p.).

szeptember hónap

szeptember 1.

1. A második világháború kitörésének évfordulóján a Deák téren, a Bajcsy-Zsilinszky szobornál rendezett tüntetést a Measz kirekesztés, a fajgyűlölet, a náci eszmék és a háborúk ellen. A

rendezvény kezdetén megjelent jobboldali radikálisok egy csoportja (a 2006 októberében alakult Rendszerváltó Fórumból), és mécesst gyűjtött a fasiszmus és a kommunizmus áldozatainak emlékére.

2. Szabó Zoltán és Török Zsolt MSZP-s országgyűlési képviselők bejelentették, hogy kezdeményezik az egyesülési törvény kiegészítését az 1947-es párizsi békeszerződés azon pontjával, amely megtiltja fasiszta, katonai jellegű szervezetek megalakulását.

3. A Mazsihisz Szertartási Osztályának tevékenységéről jelent meg cikk az Új Élet 2007. szeptember elsejei számában „Bemutatkozik a Szertartási Osztály” címmel (2. p.). Az amerikai zsidó szervezet, az Anti-Defamation League (ADL) jelentését ismertette az Új Élet (7. p.). A jelentés megállapítja, hogy nyugtalanítóak a magyarországi antiszemita jelenségek. A vizsgált hat állam – Anglia, Ausztria, Belgium, Hollandia, Svájc, Magyarország - közül Magyarországon a legvirulensebb az antiszemitizmus.

szeptember 2.

1. Az Európai Zsidó Kultúra Napján a Dohány utcai templom kertjében a Dohány utcai Zsidó hitközség, és a tábori rabbinátus kerti partyt szervezett.

2. A Bálint Zsidó Közösségi Ház sétát szervezett a Józsefvárosban és Pest történelmi zsidónegyedben. Vácon a Madách Imre Művelődési Központban Zsidó Kulturális Fesztivált rendeztek. Ennek keretében bemutatták a Bécsi Zsidó Múzeum zsidó esküvőről készült kiállítását, amit a Bécsi Múzeum igazgatója, Georg Háber nyitott meg. Zsidó sütemények, étkek, könyvek, Holt-tengeri kozmetikumok, ásványok vásárát rendezték meg. Este a Színházteremben a Gálaműsort Bóth János polgármester, országgyűlési képviselő nyitotta meg. „Zsidó lélek” címmel az Anavim Klezmer Band önálló estét adott.

3. Révkomáromban a Mazsikével közösen szervezett programban a Soproni Zsidó Hitközség és Wesselényi utcai Alapítványi Iskola, valamint a Klezmerész együttes mutatkozott be.

4. Az IPA nemzetközi rendőrszervezet magyar tagozatának meghívására magas rangú izraeli rendőrtisztek érkeztek Vácre tapasztalatszerzés céljából. Brooklynból Vácre látogatott Yaacov Behrman rabbi, akinek ősei a váci Oberlander téglagyáros famíliából kerültek ki.

5. Baján az egykori zsinagóga épületében működő Ady Endre Városi Könyvtárban helytörténeti kiállítás nyílt a zsidók letelepedéstől az elhurcolásukig címmel. Este a Klezmer R,s zenekar adott ingyenes koncertet.

6. Pápán a város és környékének zsidóságáról tartott előadást Zima András egyetemi tanár, a Budapesti Zsidó Színház Molnár Ferenc „Játék a kastélyban” című darabját.

szeptember 3.

1. Navracsics Tibor Fidesz frakcióvezető bejelentette, hogy a Fidesz levette a napirendről a neonáci veszélynek még meghallgatását is. Egyben felszólították az MSZP-t, hogy a soraikban megbúvó neonáiktól szabaduljon meg (Zuschlag János politikai pályája például nem tört ketté azután sem, hogy 2004-ben Terror Háza előtt rendezett gyászünnepségen az üldözöttek rovására viccelődött. 2007-ben a párt kiskunhalasi szervezetének elnökeként a Bács-Kiskun Megyei Ügyészség különösen nagy kárt okozó csalással gyanúsította, majd előzetes letartóztatásba helyezte Zuschlagot. Erről, és hasonló ügyekről készítette az ÉS 2007. szeptember 14-i számának vezércikkét Kovács Zoltán „Közéleti vastüdő” címmel. (1. p.).

2. Majtényi László és Miklósi Zoltán elemzése „A Magyar Gárda – A Népszabadság által felkért lapombudsmanok értékelése a lapban megjelent írásokról” címmel jelent meg (5. p.). Tamás Ervin „Árulók” című írásában pedig úgy fogalmaz, hogy „A gárda nem más, mint az őszi Kossuth tér folytatása más eszközökkel”. (3. p.).

szeptember 5.

A Népszava 2007. szeptember 5-i számában Tamás Pál „Provokációs dizajn” című írásában arra hívja fel a figyelmet, hogy vidéken a cigányellenesség, városokban a „nemzeti kultúrharc” „népi-urbánus” kódjai dívnak (7. p.). Ormos Máriával N. Sándor László készített interjút „Nincs ok

aggodalomra, bár sokan a múltat idézik. – Az Európai Unió kereteiben nem kedvez a légkör a revizionista vagy fasiszta puccoknak” címmel (10. p.).

szeptember 6.

Orbán Viktor nagykövetek előtt mondta azt, hogy a Magyar Gárda rossz válasz a problémákra. Kövér László a Fidesz választmányi elnöke pedig a Magyar Gárda alapítójáról, és a kormányról úgy nyilatkozott, hogy „nehezére esik az embernek ostobák és gazemberek vitájába belebonyolódni”. Bauer Tamás a Népszabadság 2007. szeptember 12-i számában „Orbán gárdája” címmel közölt cikket (12. p.).

szeptember 7.

XVI. Benedek pápa imádkozott a Judenplatzon a holocaust emlékműnél bécsi látogatása során. Az eseményen jelen volt Chaim Eisenberg főrabbi és Ariel Musicant hitközségi elnök is.

szeptember 8.

Tamás Pál a Népszabadság 2007. szeptember 8-i Hétvége mellékletében egy 1977-78-as neofasiszta tüntetés kontra jogvédő szervezetek harcát, és következményeit elevenítette fel „Skokie, Illionis” című írásában (3. p.) A Chichago egyik bolygóvárosában, Skokie-ban a hetvenes évek végén az American Civil Liberties Union (ACLU) akkori igazgatója, Aryah Neier elérte a neonáci szervezet számára a tüntetés lehetőségét. Az ügy publicitásának hatására azonban a civil szervezetek elementáris elutasítása szinte lesöpörte a tüntetőket a térképről. A nácik vezére, Frank Collin már nem neonáci, Neier pedig otthagya az ACLU-t, most a Nyitott Társadalom Intézet New York-i elnöke, gyakran fordul meg Pesten is. Tamás Pál az amerikai eset és utóélete kapcsán von le következtetéseket a Magyar Gárda megalakulása, tevékenysége és a radikálisok – antifasiszták médiahasználatára vonatkozóan.

szeptember 7-9.

A Római Parti Holiday Beach Hotelben másodszor megrendezett „Keset – Szivárvány fesztivál” vendége volt Heller Ágnes, akivel a Szombat munkatársai, Szántó T. Gábor főszerkesztő, és Gadó János beszélgettek az új antiszemitizmusról. A „Ki mitől kap frászt?” novella pályázatra Békés Pál, Dallos György, Hazai Attila, Háy János és Lugosi Viktória küldött pályamunkát.

szeptember 10.

1. A Parlament őszi ülészakának megkezdése előtt a hosszú unszolás után felszólalt Sólyom László köztársasági elnök a szélsőségek ellen. A beszéd fontosabb elemeit a Népszabadság 2007. szeptember 11-i száma közölte szöveghűen „A Sándor-palotából messzebbre látni” címmel (2. p.) Az elnök többek között azt mondta a szélső jobboldali szervezetek elszaporodásáról: „Amit jogilag nem lehet szankcionálni, azt politikai és erkölcsi téren nem kell elviselni”. Székely János az ÉS 2007. szeptember 14-i számában a köztársasági elnök beszéde által közvetített értékrend kapcsán „Természetszerűen elválaszthatatlanul” címmel (30. p.), Gereben István pedig „Demokrácia vagy káosz?” (16. p.) címmel közölt írást. Heiszler Vilmos történész „A kétfrontos harc szépségei” címmel mondott véleményt a köztársasági elnök parlamenti beszédéről a Népszabadság 2007. szeptember 12-i számában (12. p.). Bitó László „A félelem jogán” című írása a Népszabadság 2007. szeptember 21-i számában (12. p.) jelent meg. Semjén Zsolt, a KDNP elnöke 2007. szeptember 10-én a parlamentben közfelháborodást kiváltó, alig kódoltan „zsidózó” beszédet mondott. Kóka János a helyszínen azonnal a „rendszerváltás utáni időszak egyik legundorítóbb” felszólalásának nevezte. Szakonyi Péter, a Népszava újságírója egy reggeli TV műsorban is antiszemita beszédként határozta meg Semjén felszólalását, mire a pártelnök perrel fenyegette meg az újságírót. A Klubrádió „Megbeszéljük” műsorában Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója úgy nyilatkozott, hogy „kereszténydemokrata politikusnak... ilyen tisztességtelen mondatokat elmondania nem szabad”. Róna Péter, az ELTE tanára a Népszava 2007. szeptember 15-i számában „Közleményben” tudatta, hogy egy esetleges per esetén tanúként Szakonyi mellé áll. Róna kezdeményezéséhez egyre több

értelmiségi csatlakozott – a támogatók listáját a Népszava folyamatosan közölte. 2007. szeptember 19-én a KDNP sajtóosztálya közölte, hogy Semjén Zsolt nem perel. A Népszava 2007. szeptember 26-i számában Fazekas Csaba – Gábor György „A borotva éle”; Szabó Zoltán MSZP-s országgyűlési képviselő pedig „Nem antiszemita – rosszabb” című írásában fejtette ki véleményét a kialakult vitáról (6. p.). A Szombat 2007/10 novemberi számában Novák Attila „Zsidózás” a magyar politikában címmel foglalkozott a Semjén-jelenséggel (4-5. p.)

2. A köztársasági elnök parlamenti beszéde előtt a XII. kerület polgármestere, a Fideszes Pokorni Zoltán emléktáblát avatott a Városmajori Bíró Dániel ortodox Zsidó Szeretet Kórházban 1945. január 14-én a nyilasok által megölt 150-200 menekült emlékére. Az avatáson megjelent közéleti személyiségek között volt Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Kovács Árpád, a Számvevőszék elnöke, Zoltai Gusztáv Mazsihisz ügyvezető igazgató és Boross Péter korábbi miniszterelnök beszédet is mondott. Pokorni Zoltán beszédében a Magyar Gárda megalakulásával kapcsolatban utalt arra, hogy nem tudni pontosan, kik és milyen megfontolásból, politikai feszültségek szítására cinikusan felhasználják fel zsidó emberek rettenetes emlékeit. Az ÉS 2007. december 7-i számában Perényi Endre „Álságos megemlékezés” címmel az emléktábla avatás hevenyészettségeről írt (12. p.).

szeptember 12.

1. Ros Hasana alkalmából Gyurcsány Ferenc miniszterelnök, Orbán Viktor Fidesz-MPP elnök, Hiller István, Kiss Péter, miniszterek, Vajnai Attila a Munkáspárt elnökhelyettese, Gémesi György Gödöllő polgármestere, Pintér Sándor egykori belügyminiszter, Medgyessy Péter egykori miniszterelnök és Pierre Besnainou az EZSK egykor elnöke küldött jókívánságokat a Mazsihiszen keresztül a magyarországi zsidóságnak. Az Erec 2007/októberi számában olvasható Simon Peresz, Izrael Állam elnökének üzenete a zsidó közösségekhez Ros Hasana alkalmából (2. p.).

2. Magyarországon a Művészetek Palotájában hangzott el először a csehországi Theresienstadt koncentrációs táborában 1943-44-ben keletkezett opera. Viktor Ulmann „Atlantisz császára” című operáját Fischer Iván vezényletével a Budapesti Fesztiválzenekar adta elő, a főbb szerepeket Kiss Noémi, Mester Veronika, Megyesi Zoltán, Molnár Levente, Gábor Géza és Cseh Antal énekelte, a rendező Lukáts Andor volt. Az opera történetéről és a magyarországi bemutató előkészületeiről J. Győri László kérdezte Fischer Iván karmestert az ÉS 2007. szeptember 7-i számában „Atlantisz császára, avagy a Halál nemet mond” című interjújában (3. p.). November 1-3-án a Trafó Kortárs művészetek Házában is előadták a darabot a Magyarországi Holocaust Emlékmúzeum támogatásával.

szeptember 14.

Sándor Iván íróval Várkonyi Benedek készített interjút az ÉS 2007. szeptember 14-i számában „Az „anyagom” a megélt XX. század” címmel (7. p.).

szeptember 15.

1. Báll Dávid adott zongora szólóestet a Páva utcai Holocaust Emlékközpont zsinagóga termében.

2. A Zsidó Újév alkalmából roma – zsidó estet rendezett „Örökségnapok” címmel az Erzsébetvárosi Közösségi Ház és a Bálint Zsidó Közösségi Ház. A Wesselényi u. 22-ben tartott rendezvény keretében bemutatkoztak az Erzsébetvárosi civil szervezetek. A Vodku v Glotku Klezmer zenekar, valamint az Erzsébetvárosi cigányzenekar és a Szilvási Gypsi Band zenélt. Csanya Zsolt és Schaffer László műveiből nyílt kiállítás, a Budapesti Zsidó Színház előadta Molnár Ferenc „Játék a kastélyban” című színművét.

3. A kaliforniai Berkeley zsidó közösség rabbijával, Raj Ferencsel készített interjút a Népszabadság 2007. szeptember 15-i számában Czene Gábor „B betűs helyek jelzik a rabbi életútját” címmel (5. p.). Raj Tamás főrabbi öccse az alakulófélben lévő Bét Orim progresszív irányzatú zsidó szervezet létrehozása miatt jött Budapestre.

4. Kis János „A gárda és az állam” című tanulmányában (Népszabadság, 2007. szeptember 15. Hétféje melléklet 1-2. p.) arra hívja fel a figyelmet, hogy az újnácikat el kell szigetelni. Jogilag pedig

fegyveres szervezet az egyesülési jog alapján nem hozható létre, ezért nem azt kellene módosítani – mint azt többen követelték a baloldalon. Kis János szerint azt kell követelni, hogy az állam szerezzon érvényt erőszak-monopóliumának: csak neki lehessenek fegyveres testületei. Karsai László kapcsolódott Kis János gondolataihoz az ÉS 2007. november 16-i számában megjelent „A múltnak kútja – A mai magyarországi jobboldal történelem szemléletéről. (In memoriam Szabó Miklós)” című cikkével (15-16. p.). Ignácz Károly az ÉS 2007. november 23-i számában vitatkozott Karsai némely megállapításával „Nyilas többség 1939-ben?” című írásával (2. p.). Domokos István Karsai Koszorús Ferenc ezredes történelmi szerepét kétségbevonó megjegyzéseire ingerülten reagált ugyanitt „Tisztelt Szerkesztőség!” című írásával (2. p.). Karsai László az ÉS 2008. januári 4-i számában nem kevésbé indulatos cikke „1944. július 6” címmel jelent meg (14. p.).

5. Az Új Élet 2007. szeptember 15-i számában Szilágyi Iván Péter a Dózsa György úti körzetet mutatta be (2. p.).

szeptember 16.

A felújítás alatt álló Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában a Katlan csoport szervezésében „Shalomfest” címmel több kiállítás is nyílt egyszerre. Az Ottó Wagner építész video installációból készül kiállítás mellett Sylvester Ádám építészprofesszor és Dávid Ferenc művészettörténész tartott előadást, majd kerekasztal-beszélgetést szerveztek. Matinkó József moderátor vezetésével König Tamás, Kalmár Miklós, Kerékgyártó Béla, Bor Ferenc, Gerle János és Ritoók Pál beszélgetett a zsidó építészetéről. A Féner Tamás, Vancsó Zoltán és Halas István fotóművészek tárlatának megnyitóján közreműködött Verő Tamás rabbi. Az Off Társulat kortárs zenei táncelőadását Hóra táncház és Nigun koncert követte. Villányi András fotókiállításáról az ÉS 2007. szeptember 7-i számában Fischer Gábor „Magánképtár” címmel készített riportot (17,22. p.).

szeptember 18.

A Békéscsabai Zsidó Hitközség elnöke, Moskovits Sándor bejelentette, hogy amennyiben a Magyar Gárda a városban tervezett toborzó rendezvényét megtarthatja, a hitközség tagjai mellükre tűzött sárga csillaggal alkotnak élőláncot az esemény színhelyén. A helyi Ipartestületi Székházba tervezett Magyar Gárda fórumra a bérbeadási szerződéskötés aláírása előtt az ipartestület visszalépett az ügylettől.

szeptember 20.

A Magyar Rézkarcoló és Litográfus Művészek Egyesületének meghívására az izraeli Miriam Neiger-Fleischman képeiből nyílt kiállítás a Galéria IX-ben (1092. Bp. Ráday u. 47.) „Jeruzsálem belső tájképei” címmel. A tárlatot Szepes Hédi művészettörténész nyitotta meg, Pusztai Antal gitározott.

szeptember 21.

1. Jom Kippur.
2. Vásárhelyi Mária „Miért hagyták, hogy így legyen?” című cikkében a legújabb felméréseket ismertette az előítéletesség, a rasszizmus és a neofasizmus térnyeréséről az ÉS 2007. szeptember 21-i számában (5-6. p.).
3. „Nyilasavatás után” címmel vitaestet rendezett a Bibó István Közéleti Társaság a Pallas Páholyban (V. Alkotmány u. 10.). A vitavezető Márton László, a meghívott vendégek Monori Áron és Vásárhelyi Mária voltak.

szeptember 25.

A WIZO ülést tartott a Frankel Leó utcai zsinagógában.

szeptember 28.

Frojimovics Kinga történész, a Yad Vasem Arcjives magyar részlegének vezetője „A KEOKH-ról tényszerűen” című írása jelent meg az ÉS 2007. szeptember 28-i számában (15. p.) – pontosítja Szakály Sándor egyes megállapításait, amelyek az ÉS 2007. szeptember 14-i számában jelentek meg

Magyarország második világháborús hadba lépéséről. Szakály 2007. október 17-i „Nyugtázó köszönet” című írásában hibajegyzéket közölt Frojimovics cikkére, a viszontválasz 2007. október 31-én „Súlyos felelősség” címmel jelent meg az ÉS-ben (16. p.)

Szeptember elején váratlanul meghalt a Dózsa György utcai körzet rasekolja, Szalai György.

A Mazsike Hírlevél 2007/szeptemberi és októberi számában a Magyar zsidó nagyjaink sorozatban a Korányi család és Korányi Frigyes című írást közölt Kollányi Irén tollából.

A Budai Sófár 2007/ szeptemberi számában Bíró Eszter musical és klezmer énekest mutatták be Sikeres zsidó fiatalok sorozatban (6. p.)

A Szombat 2007/szeptemberi számában Novák Attila „Félelem és büszkeség avagy a Magyar Gárda és a demokrácia” című írásában úgy véli: „nem félni kell tőlük, hanem dokumentálni kell tetteiket, és ha törvényteleniséget látunk, a jog eszközeivel kell gátat szabni neki”(5-6. p.). Ebben a lapszámban jelent meg Gadó János „Közel-Kelet: a demokratizálás megbukott” (4-5. p.) című írása is. Surányi Vera „Nők a kamera mögött” című összeállítása az Örökmozgóban rendezett 11. Izraeli Filmtavaszcól készült (7-9. p.). Novák Attila beszélgetése Vásárhelyi Máriával „Ha ma fiatal lennék, én is undorodnék” címmel jelent meg (11-14. p.). Csáki Márton Vajda Mihály filozófussal készített interjúja Egy túrhetetlen egzisztencia címmel jelent meg (21-24. p.) Peremiczky Szilvia: Mahler és a zsidóság című tanulmánya (29-30. p.).

A Levéltári Szemle 2007/3-as számában jelent meg Toronyi Zsuzsa tanulmánya „A magyarországi zsidóság múltjának kutatástörténete” címmel.

Megjelent a Magyar Zsidó Szemle füzetek 2007/4. száma Lichtmann Tamás sorozatszerkesztő munkája nyomán.

október hónap

október 5.

Cs. Gyimesi Éva „Meditáció egy enciklopédiáról – Hatások, korlátok” című írásában (ÉS 2007. október 5. 14-15. p.) a Randolp L. Braham és Tibori Szabó Zoltán által szerkesztett „A magyarországi holocaust földrajzi enciklopédiája” című, három kötetes munkát elemezte.

október 6.

Király László „Ünnepnapok” címmel szóló kantátát írt Kiss József verseire. A bemutatóra a Vakok Intézetének Nádor termében került sor (XIV. Ajtósi Dürer sor 39.). Fekete László főkantor énekét a Componenssemble együttes kísérette Serei Zsolt vezényletével.

október 8-15.

A Bálint Zsidó Közösségi Ház Salom Klubja körutat szervezett Izraelbe.

október 10.

Balázs Gábor „Zsidó hagyomány – Lesz-e kulturális háború Izraelben?” címmel tartott előadást a Bálint Zsidó Közösségi Házban a Tagliot Tudáskörök programja keretében.

október 11.

A Király utcában elhelyezett, a társadalmi toleranciát vizsgáló táblákat lakossági tiltakozás miatt az illetékes VI-VII. kerületi önkormányzat eltávolította. Az „Elfogadna-e Ön egy magyart házastársául? „Elfogadna-e Ön egy romát szomszédjával? Elfogadna-e Ön egy zsidót munkatársaként?” kérdés csoporttal 2006-ban Dunaszerdahelyen készített vizsgálatot szeretnék volna Budapesten megismételni Németh Ilona és Mayer Marianna képzőművészek.

október 12-14.

A Merlin Színházban tartották a zsidó színházak első nemzetközi találkozóját „Gólem fesztivál” címmel. A fesztiválon a Bukaresti Állami Zsidó Színház „Az üzletember”; az Osztrák Zsidó Színház: „Pesach/Ramadan”; az izraeli Beautiful Cabaret és a budapesti Gólem Színház „Jazz and Jews” című produkciókkal vett részt. Kísérő programként „In Memoriam Rónai András” felolvasó színház, sólet party, Sunday Brunch a fellépő művészekkel, izraeli DJ-k szolgáltak. A Szombat 2007/decemberi száma „Szép volt lányok!” Impressziók az első zsidó színházi fesztiválról” címmel készített összeállítást (25-27. p.).

október 12.

1. Az ÉS 2007. október 12-i számában Perczel Zita építész írása jelent meg „Veszélyeztetett örökség – Pest régi zsidónegyede – helyzetjelentés” címmel (12. p.).
2. A Pannónia Klezmer Band vezetője, Zsákai Ferenc 42 éves korában meghalt.

október 13.

1. A Népszabadság 2007. október 13-i számában „Lombsátor Libeskindtől – Berlinben ötmillió euróért újították fel Németország legnagyobb zsinagógáját” címmel jelent meg Dési János tudósítása Berlinből (11. p.).
2. „Rabbinak született – A 85 éves Schweitzer József szerint nem szabad lebecsülni a szélsőjobboldali veszélyt” címmel írt köszöntőt Czene Gábor a Népszabadság 2007. október 12-i számában (5. p.) a nyugalmazott országos főrabbi október 13-i születésnapja alkalmából. A Mazsihisz Síp utcai Székházában a hitközség vezetőin kívül Mandur László, az országgyűlés alelnöke is köszöntötte a nyugalmazott országos főrabbit születésnapján.
3. A Népszava 2007. október 13-i Szép Szó mellékletében dr. Kende Péter „A zsidótörvények ma is hatályosak?” című írásában a holocaust idején kötelezően letétbe helyezett zsidó ingó tárgyak, lekötött betétek visszaadása körüli jogi csúsrést-csavarást ismerteti a Legfelsőbb Bíróság vonatkozó ítéletei kapcsán.

október 14.

1. A nyilas puccs évfordulóján civil szervezetek rendeztek demonstrációt a Szent István parkban. A rendezők között volt a Mazsihisz, a Raoul Wallenberg Egyesület, a Measz, a Magyar Antifasiszta Liga, a Nagy Imre Társaság, a MÚOSZ, a Magyar Békeszövetség, a Pallas Páholy, a Bibó István Közéleti Társaság, az Országos Cigány Önkormányzat.
2. A Bálint Zsidó Közösségi Ház „Nytott szemmel Lipóciában” címmel szervezett Újlipótvárosi sétát Róbert Péter kalauzolásával.
3. A német könyvkerekedők Békedíját Saul Friedlandernek adták át Frankfurtban „A harmadik birodalom és a zsidók 1933-1945” című kétkötetes művéért. A Szombat 2007/novemberi számában Berta József „Saul Friedlander holocausttörténete” címmel mutatta be a történetet (27-29. p.).

október 15.

1. Az Andrássy úti egykori nyilas székház mellett a holocaust idején működött Szűz Mária Társasága épületében a szegény sorsú gyermeket tanító rend 50 zsidó kisgyerek életét mentette meg. A megmentettek közül még életben lévő hat egykori kisgyerek, és a két életben lévő nővér: B. Molnár Mária és Piros Julianna is részt vett azon az emléktábla avatáson, amelyet a nyilas hatalomátvétel évfordulóján rendeztek. A Népszabadság 2007. október 15-i számában Rab László

elevenítette fel a történeteket „Ili néni és a rózsaszín fiolák – Az apácák a Hűség Háza melletti épületben bújtatták a zsidó gyerekeket” című cikkében (5. p.).

2. Gusztos Péter SzDSz-es képviselő az országgyűlés plenáris ülésén napirend előtt megemlékezett a nyilas hatalomátvétel évfordulójáról, és figyelmeztetett a Magyar Gárda létének veszélyeire. A Fővárosi Főügyészség lakossági bejelentések alapján már szeptember elején megállapította, hogy a Magyar Gárda alapszabályával ellentétes tevékenységet folytat, azok között nem szerepel rend- és polgári védelmi feladatokban való részvétel. Működése ezért ellentétes az egyesülési törvénnyel is. Vona Gábor, a Jobbik és Magyar Gárda elnöke 2007. október 15-én úgy nyilatkozott, hogy nem kívánnak lemondani a kifogásolt tevékenységekről, de megpróbálják a jogsértőnek tartott helyzetre törvényes megoldást találni.” 2007. október 28-án magyar mintára Prágában is megalakult a Cseh Nemzeti Gárda a Vencel téren. Az amerikai kongresszus Helsinki Bizottsága 2007. november 7-i ülésén tárgyalta az európai diszkriminációból és etnikai gyűlöletből fakadó bűncselekményeket. Az aggodalomra okot adó jelenségek között kiemelten foglalkozott a Magyar Gárda félkatonai, jobboldali szervezettel, amelynek tagsága rövid idő alatt 600 önkéntessel szaporodott.

október 16.

Büchler András „Izrael, Izrael eladó! – országimázs a Közel-Keleten” címmel tartott előadást a Bálint Zsidó Közösségi Házban a Tagliot Tudáskörök programja keretében.

október 19.

Az ÉS 2007. október 19-én megjelent számában Nyerges András „Háború lesipuskások ellen” címmel (12. p.) elevenítette fel azt a vitát, amely a 30-as években feldúlta az irodalmi berkeket a franciául megjelent egyetlen kortárs magyar irodalomtörténetet összeállító Hankiss János és Juhász Géza válogatási szempontjai miatt. A kritikák szerint az összeállítók faji alapon válogattak.

október 21-22.

A kilencedik Kardos Albert Nemzetközi Vers- és Prózamondó Versenyt rendezték meg Debrecenben.

október 21.

1. A Hősök terén 600 új tagot avattak Magyar Gárda taggá, az egyházak ezúttal nem képviseltették magukat. Wittner Mária Fidesz képviselő, egykor halálraítélt 1956-os forradalmár levélben üdvözölte a gárdistákat. Az Andrásy úton sorakozó gárdistákat az MSzP, az SzDSz, a Mazsihisz és az Országos Cigány Önkormányzat plakátkiállítására fogadta „Még visszafordulhattok” felirattal. Három magyar EU parlamenti képviselő – Szent-Iványi István (SzDSz), Tabajdi Csaba (MSzP) és Olajos Péter (MDF) – kezdeményezésére az Európai Parlament nyilatkozatot fogadott el az európai szélsőséges csoportok elleni összefogásért. A félelmet keltő félkatonai szervezetek között névvel szerepel a Magyar Gárda is. A randalírozók a városon keresztül „zsidóztak”, árulták Hitler „Mein Kampf”-ját. 2007. október 24-én a The New York Times és az Európa Parlament is a szélsőjobboldallal szembeni fellépést sürgette.

2. Szegő Dóra vezette a „Múltidéző barangolást a történelmi zsidónegyedben”. A Bálint Zsidó Közösségi Házban a sétát beszélgetés követte. Az „Óvás! Egyesület” Nyílt levében fordult Hiller István oktatási és kulturális miniszterhez a régi zsidónegyed értékeinek védelme érdekében (ÉS 2007. október 26. 11. p.). Ebben annak a hetedik kerületi 22 háznak a védetté nyilvánítását szorgalmazták, amelyeket a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 2006. negyedik negyedében védettségre felterjesztett. Ezek: Damjanich u. 3-5, 35, Akácfa u 8, 30, 38, 43, 61, Csányi u 5, Dob u 18, 51, 53, 55, Kazinczy u 14, Klauzál tér 11, 13, 21, Wesselényi u. 32, 38, 40, Kertész 22, 24-28, 30 számúak.

október 25.

Az Ybl Klubban tartott előadást Robert Aumann, a játékelméleti kutatásaiért a két évvel ezelőtt Nobel-díjjal kitüntetett közgazdász-matematikus. A jeruzsálemi Héber Egyetem professzora

„Nyertes közéleti és gazdasági stratégiák a játékelmélet tükrében” címmel tartott előadást. Munkásságáról Blahó Miklós kérdezte a Népszabadság 2007. október 26-i számában „Háború és béke – játékelméletben” című írásával (15. p.). A professzor ellátogatott a Kidma Klubba, ahol Büchler Andrással beszélgetett, a Vásvári Pál utcai templomban pedig drósét mondott. A Szombat 2007/decemberi számában Gadó János készített interjút a tudóssal „A béke olyan, mint egy nő” címmel (15-16. p).

október 28.

1. A Bálint Zsidó Közösségi Házban bemutatkozott a Bajai Zsidó Hitközség a „Gesher Baja - Budapest program” keretében. A program keretében Molnár János főiskolai docens „A bajai zsidó iskolák története” címmel, Albert Iván publicista „Híres bajai zsidó családok – a Lemberger család története” címmel tartott kivetítőn illusztrált előadást.
2. A Kozma utcai zsidótemetőben búcsúztatták a 71 éve korában elhunyt Deutsch Róbertet.
3. Kispesten a hagyományteremtés szándékával első ízben rendezte meg a methodista Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) a Méltóság Napját az egyházak együttműködésének serkentése végett. A rendezvényen a methodista és a baptista egyház képviselői mellett a Mazsihiszt Darvas István rabbi és Zucker Immánuel kántor képviselték. Ismertették a Nagyfuvaros utcai templom történetét. Markovics Zsolt szegedi főrabbi a szegedi Golda Meir Szalonzenekarral énekelt, Halmágyi Sándor színész mesét, verset adott elő a zsidó irodalom gyöngyszemeiből. Breuer Péter a Közel-Keletről tartott előadást. A rendezvényen megjelentek és közreműködtek a cigányság képviselői is. Az államot Burány Sándor államtitkár, Kispest parlamenti képviselője, valamint Gajda Péter kerületi polgármester képviselte.

Szegeden harmadszor rendezték meg az Őszi Zsidó Fesztivált szeptember 2.– november 10. között. A városban „Biblia és Korán” címmel bibliai konferenciát tartottak. Az egyházak részéről Abdul-Fattah Munif magyar, Eldin Asciric belgrádi muszlim vezető mellett a tanácskozáson részt vett Markovics Zsolt szegedi főrabbi, Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, Benyik György katolikus esperes. Előadást tartott Fodor György, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora, Jutta Hausmann, az evangélikus teológia ószövetség professzora, Georg Hentschel frankfurti katolikus ószövetségi professzor, Stephan Leimgruber müncheni valláspedagógus, Madigen Dávid, a római Pápai Gergely egyetem tanára és Stefan Schreiner thübingeni judaisztika-professzor. Szegeden az Őszi Zsidó Kulturális Fesztiválon 5 hangversenyre, 6 kiállításra és 5 könyvbemutatóra került sor. A rendezvényeken a zsidóság vezetőin kívül megjelentek a város vezetői, országgyűlési képviselők, a helyi tudományos, művészeti és gazdasági élet képviselői.

A Mazsike 2007/októberi Hírlevelében a szegedi újszsinagóga épületét mutatták be (7. p.). A százéves magyar kabaréről Rick Zsófi Tarka Színpad, Bonbonnaiére című írásával emlékeztek (11-12.p.) .

A német pénzügyminisztérium és a holocaust-túlélőket képviselő Jewish Claims Conference megállapodása szerint októbertől 25 euróval havi 200 euróra emelték a mintegy 50 ezer európai holocaust túlélő német nyugdíj-kiegészítését. Magyarországon az emelés mintegy ötezer embert érint. Az Új Élet 2007. november 15-i számának első oldalán adatok olvashatók arról, hogy a New York-i Claims Conference a Kényszermunka Program keretében összesen 7 millió dollárt osztott ki 11693 magyarországi túlélő között.

Október elején a német ARD közszolgálati csatorna „rendkívüli műsorváltozással” vetítette le BMW tulajdonos Quandt család történetéről Eric Friedler és Barbara Siebert által forgatott dokumentumfilmet. A vetítés körüli konspirációra azért volt szükség, mert féltő volt, hogy a befolyásos Quandt familia ügyvédei útján megghiúsítja a háborús bűnökkel terhelt Gönter Quandt (1881-1954), és a nácik együttműködésének nagy nyilvánosság előtti dokumentálását. A film nézettségi mutatója így is 135 százalék volt, s ezzel a feltáratlan múlt újabb estére derült fény.

Októberben Pro Urbe díjjal tüntette ki Vanderstein János, korábbi hitközségi elnököt Hódmezővásárhely Közgyűlése.

Október 11-17-én az orosz filmnapokon levetítették Alekszej German az zsidó orvos perekről készített „Hrusztaljov, a kocsimat!” című, 1998-ban forgatott filmjét. Szilágyi Ákos a Filmvilág 1999/5 számában készített tanulmányt a filmről Alekszej German „Halott Oroszországa – Száz év halál” címmel.

A Dob utcai székház falán az ortodoxia hat egykori jeles vezető képviselőjének – Weisz Mátyásnak, Nemes Mózesnek, Kővári Dezsőnek, Helfer Tibornak és Frank Lászlónak - állítottak emléktáblát. Az ünnepséget Zév Paskesz főtitkár, Kesztenbaum Áron rabbi, Herczeg László elnök és Weiszberger Majse főrabbi vezették.

Az egykor a Szűz Mária Társaság Vörösmarty utca 34-ben működött intézetének falán emléktáblát avattak. A háború alatt 35 zsidó gyereket, 18 felnőttet bújtattak itt Ván Zsuzsanna intézményvezető aktív részvételével. A főnöknő 1991-ben Yad Vasem kitüntetést kapott. Az emléktábla avatáson beszédet mondott Iványi Gábor metodista, és Donáth László evangélikus lelkész, a Mazsihisz részéről pedig Lazarovits Ernő. Az ünnepségen megjelentek túlélők és az intézmény még élő munkatársa.

A NÜB és a Muszoe közös vezetőségválasztó értekezletén továbbra is Sessler Györgyöt választották elnöknek, az elnökhelyettesek Lazarovits Ernő, Szenes Iván és Borsány György lett. A vezetőségi tagok: Adler László, Lebovits Imre, Lónyai Sándor, Drucker Tibor, Benedek István Gábor, Frischmann Edgár és Kertész László.

A Nemzetközi Mauthausen Bizottság fennállása óta először ülésezett Budapesten. A Páva utcai központban 19 ország delegátusát levélben üdvözölte Gyurcsány Ferenc miniszterelnök. A tanácskozás a 2008. évi választásokat készítette elő. Az elnöki teendőket ellátásra Szita Szabolcsot jelölték 2008 tavaszáról.

Ocskay László kalandos embermentő tevékenységéről készített dokumentumfilmet Fonyó Gergely „Az elfelejtett hős” címmel. A rendező családja is a megmentettek közé tartozott. Ocskayt 2002-ben Yad Vasem kitüntetésben részesítették, a róla készített dokumentumfilmet 2008 januárjában mutatták be.

A baranya megyei Bóly zsidótemetőjét a Mazsihisz és a helyi önkormányzat támogatásával, valamint adományok felhasználásával újították fel. Az avatáson Schönberger András pécsi főrabbi és Hárs József polgármester mondott beszédet, bemutatták Rózsás József „Adalékok a németbolyi zsidóság történetéhez” című munkáját.

Az október közepén Esztergomban rendezett „Egyházüldözés Magyarországon a második világháborút követően” című konferencián a Mazsihisz képviseletében Kardos Péter főrabbi tartott előadást „A zsidó vallás helyzete Magyarországon a felszabadulás után” címmel.

A Dohány utcai templom árkádsoránál a MIKÉFE (Magyar Izraelita Kézműves és Földművelési Egyesület) egykori növendékei tartottak találkozót.

A Szombat 2007/októberi számában „Celan, a zsoldár” címmel Uri Asaf tanulmánya jelent meg (25-26. p.). Izrael Állam új budapesti nagykövetét, Aliza Bin-Nuan-t Shiri Zsuzsa mutatta be „A nagykövetség nyitva áll majd mindenki előtt” című írásában (6-8. p.). Szegő Péter „Szólásszabadság és gyűlöletbeszéd” című összeállításában Lomnici Zoltánnal és Tölgyessy Péterrel készített interjút

„A Soá tagadása nem egyszerű történelemhamisítás”, illetve „Rémesen sokat romlott a magyar demokrácia minősége” címmel (8-14. p.). Várnai Pál - Forgách András dramaturg-drámaíróval készült interjúja „Ez nagyon ősi műfaj” címmel olvasható (22-24 p.).

Az Erec 2007/októberi számában szerkesztőségi cikk jelent meg „Hetven éve alapították Birobidzsánt, Sztálin alternatív Izraeljét” címmel (3. p.). Shiti Zsuzsa a jeruzsálemi Zsidó Múzeum zsidó etnográfus részlegének erdélyi származású megalapítójával, Aviva Nuller-Lancettel készített interjút „Aki háromszor alijázott – etnográfus és békeharcos Erdélyből” címmel (4-5. p.).

Az Enigma művészeti folyóirat 2007/októberben megjelent 51-es, és novemberben megjelent 52-es száma Lesznai Anna művészetével foglalkozott. A kiadványt Török Petra és Szilágyi Judit szerkesztette.

november hónap

november 2-4.

Közép-európai fiatalok szemináriumát tartották Szerbiában a Tagliot Tudáskörök programja keretében. Az összejövetel fő témája Izrael költészete, Freud és a zsidóság, valamint a cionizmus spirituális oldala volt. Meghívottként részt vett a szemináriumon Chamutal Bar-Yosef izraeli költőnő.

november 3.

A Micve Klub Zsidó filmek sorozatában az „Ásó, kapa, hüpe” című spanyol filmet vetítették le.

november 4.

A Bálint Zsidó Közösségi Házban lemezbemutatót tartott a Jerusalem Express Klezmer Orchestra. Fellépett Harsányi Gábor színművész.

november 6-27

A Magyar Tudomány Ünnepe hét alkalommal megrendezett előadás sorozattal ünnepelte a 130 éve alapított Rabbiképző és Zsidó Egyetem. A „Zsidó művészet, zsidó művészek” címmel november 6-án rendezett konferencián Hídvégi Máté „Ámos Imre álmai”; Babits Antal „Efrájim Mose LILIENRŐL fehéren-feketén”; Gergely Anna „Székesfehérvári gyökerű zsidó művészek”; Schöner Alfréd „OR-ZSE zsinagógája mozaik ablakainak ikonográfiája”; Toronyi Zsuzsa „A judaika gyűjtés értelmezési lehetőségei 1895-1945”; Beer Iván „Magyarországi zsidó kisgrafikák (ex librisek)”; Toronyi Zsuzsanna „Művészet és Múzeum. A judaika gyűjtés értelmezési lehetőségei, 1895-1945”; Gábor Anna „Perlmutter Izsák”; Halász Tamás „A héder és Thália szentélye - a purimspíltől a panteonig, avagy: adalékok a zsidóság és színház történetéhez”; Oláh János „Vajda Lajos és a 'Felmutató ikonos önarckép'”; Róna Tamás „A kecskeméti rabbi fia, Fényes Adolf” című előadásai hangzottak el. A november 12-13-án a „Rabbiképző 130 és tudományai” című kétnapos rendezvényen Staller Tamás „Kell-e nekünk egy Goldziher szeminárium?”; Borsányi-Schmidt Ferenc „A hászkálá gyökerei és virágba borulása”; Gábor György „Az otthon idegenségei - az idegenbeliség otthonossága (Alexandriai Philon: Az idegenségről)”; Szántóné Balázs Edit „Privilegizált zsidó közösségek”; Oláh János „Zsidó néprajzi írások a Magyar Zsidó Szemlében”; Haraszi György „Juden kralva in Pressburg”; Róbert Péter „Magyar zsidó orvoslás”; Kiss Endre „Néhány észrevétel Komlós Aladár zsidó művelődéstörténeti munkásságához”; Rathmann János „Moses Mendelssohn hatástörténete”; Pelle János „Molnár Ferenc recepciója Magyarországon”; Babits Antal „Blau Lajos az ÍRÁS történésze - héber írásművészet - zsidó képzőművészet”; Finta Szilvia „Targumok és az újszövetség”; Iványi Gábor „Holocaust Teológia - Teológia a Holocaust után”; Gleszer Norbert „Ortodox kóser turizmus a XIX. sz. végén és a XX. sz. első felében, magyarországi fürdőélet és

hegyvidéki turizmus az ortodox sajtóban”; Saphier Mária „Baruch Spinoza korszerűsége”; Hrotkó Latissza „Egy bölcsészeti értekezés nyomán az alexandriai zsidókról”; Kozma György „Zsidó-roma kölcsönhatások”, Szöllősi Tibor „A keresztény cionizmus néhány teológiai problémája”; Róna Tamás „Fényes Adolf - eszkatológia a képzőművészetben”; Kárpáti Judit „A szombathelyi neológ zsinagóga bejárati felirata” című előadások hangzottak el. November 20-án „A Tízparancsolatról” rendezett konferencián Komoróczy Géza „A Tízparancsolat, az ókori kelet felől”; Zsengellér József, egyetemi tanár - Pápai Református Teológiai Akadémia „A Tízparancsolat samaritánus olvasata”; Oláh János, egyetemi docens - Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem „A Tízparancsolat aggádikus magyarázataiból”; Marjovszky Tibor, tanszékvezető egyetemi docens - Debreceni Református Hittudományi Egyetem „A Baal Hatturim az Exodus XX-hoz”; Karasszon István, egyetemi tanár - Károli Gáspár Református Egyetem: A Tízparancsolat redakciókritikája; Szécsi József: Deka logos a Septuagintában, Baán István, egyetemi tanár - Miskolci Egyetem „A Tízparancsolat Origenésznél”; Szabó Ferenc Evangélikus Hittudományi Egyetem „A Tízparancsolat biblikus és keresztény aspektusai” címmel tartottak előadást. November 20-án az „Azonosságtudat és zsidóság a mai Magyarországon” szekcióban László Klára „A meg nem kötött szövetség”; Popper Péter „Te mitől vagy zsidó? (a zsidó azonosságtudat)”; Hábermann Zoltán „A zsidó szociális gondolat története”; Ungárné Komoly Judit „A képzés hatása végzett szociális munkás hallgatóink zsidó azonosságtudatának alakulására” címmel tartott előadást. November 25-én az Or-Zse Goldmark Károly kórus tartott bemutató koncertet a zsinagógában. 2007. november 27-én „Emléklést” tartottak a Rabbiképző volt kántora és komponistája, Feleki Rezső tiszteletére. A konferenciákról Borsányi Schmidt Ferenc számolt be az Új Élet 2007. december 1-i számában „A Magyar Tudomány Ünnepe” címmel (4. p.). Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi pedig „130 éves az egyetemi rangra emelt Rabbiképző” című írásában áttekintette az intézmény vezetőinek, hallgatóinak történetét (4. p.).

november 7.

Balázs Gábor A Rabin - gyilkosság megítélése a zsidó jogban” címmel tartott előadást a Bálint Zsidó Közösségi Házban a Tagliot Tudáskörök programja keretében.

november 10.

1. Prágában összecsapásra került sor a Cseh Nemzeti Gárda és a rendőrség között. A Kristályéjszaka alkalmával cseh, szlovák és német a neonáci szervezetek tagjai engedély nélkül masíroztak a prágai zsidónegyed utcáin. Négyszáz személyt előállítottak, neves baloldali politikusok és Prága római érseke a felújított zsinagóga és a zsidótemető előtt álltak őrt. Prága főpolgármestere és az ellenzék vezére is elismerően szólt a határozott rendőri intézkedésekről.

2. A Népszabadság 2007. november 10-i számának Hétvége mellékletében jelent meg Bächer Iván interjúja egy zalaegerszegi holocaust túlélővel „Szomszédorság” címmel (11. p.). Szászi Júlia pedig „Reichnitz 62 és fél évvel azután” címmel riportot készített az ausztriai településen (6-7. p.). Itt 1945. március 24-én éjszaka csaknem 200 magyarországi zsidó kényszermunkást mészároltak le szórakozásból a vendégek Batthyány a kastélyban. A grófné – született Margit Thyssen-Bornemisza – családja szoros kapcsolatot ápolt a Harmadik Birodalom hadi vezetőivel.

3. 84 éves korában meghalt Norman Mailer. A dél-afrikai zsidó származású világhírű amerikai író Ungvári Tamás méltatta az ÉS 2007. november 16-i számában (12. p.)

november 11.

A Scheiber Sándor Gimnáziumban rendezték meg a Balázs Pál vallásversenyt, amelynek fő témája a zsidó ünnepek volt. A versenyen részt vett a Benjámín óvoda 80 növendéke, 97 általános iskolás, 5 középiskolás és 4 egyetemista. A pályaművek közül kiemelkedett Balogh István „A csanádi zsidóság története” című munkája (Or-Zse). A zsűri tagjai voltak Eliezer Slomovits haifai vendég professzor (Or-Zse), Borsányi-Schmidt Ferenc docens, Róbert Péter docens, Balázs Gábor igazgató, (Scheiber Iskola), Róna Arthurné, a Balázs Pál Alapítvány Kuratóriumának elnöke, Streit Sándor, a Bzsh elnöke, Markovits István templomkörzeti elnök (Or-Zse). A 81 éves Balázs Pált szeptember végi

születésnapján az Or-Zse zsinagógájában köszöntötte Schőner Alfréd főrabbi, a körzet, valamint az Újpesti Idősek Otthonának képviselői.

november 12.

1. „Egy nemzet születése” címmel mutatták be a Bécsi Zsidó Múzeum vándor fotókiállítását a Bálint Zsidó Közösségi Házban. A Paul Goldman és David Rubinger izraeli fotóművészek tárlatát Karl Albrecht-Weinberger, a Bécsi Múzeum igazgatója nyitotta meg.

2. A Népszabadság 2007. november 12.i számában Czene Gábor készített interjút (2. p.) Kati Martonnal „Nincs annyi időm, hogy politikus legyek” címmel. Az ismert amerikai diplomata, Richard Holbrooke felesége abból az alkalomból jött Magyarországra, hogy „Kilenc magyar” címmel 2008-ban megjelenik Robert Capa, Alexander Korda, André Kertész, Michael Curtiz, John von Neumann, Leo Szilárd, Edward Teller, Eugen Wigner és Arthur Koestler történetét feldolgozó könyve.

november 14.

Büchler András „Izrael, Branding Israel” címmel tartott előadást a Bálint Zsidó Közösségi Házban a Tagliot Tudáskörök programja keretében.

november 17.

1. 72 éves korában meghalt Ember Judit dokumentumfilm rendező. Herskó János gyászbeszéde megjelent a Beszélő 2008/1 számában (55. p.)

2. A Népszabadság 2007. november 17-én megjelent számának Hétvége mellékletében „A nemzeti képzelet fogságában – Beszélgetés Ágoston Vilmos íróval Wass Albertről és Doru Munteanuról” címmel jelent meg Hovanyecz László írása. Az interjú időszerűségét Ágoston Vilmos „A kisajátított tér – A nemzeti képzelet Doru Minteanu és Wass Albert műveiben” címmel az Európai Összehasonlító Kisebbségkutatási Közalapítvány kiadásában megjelent könyve adta. Cs. Gyimesi Éva az ÉS 2008. február elsejei számában „Irodalomnak öltözött ideológia” címmel foglalta össze a Wass Albert – Doru Munteanu jelenséget (16. p.)

november 18.

Az Élet Menete Alapítvány javára jótékonysági koncertet rendeztek a Dohány utcai zsinagógában. Fellépett Illényi Katica, Szulák Andrea, Haumann Péter, Demjén Ferenc. Műsorvezető Csonka András volt, a zenei kíséretet Bolba Tamás és zenekara adta.

november 19.

A Népszabadság 2007. november 19-i számában Fekete György „Kettős (magyar-zsidó) önazonosság és az antiszemitizmus” című cikke jelent meg.

november 20.

1. A Nagydíófa utcában lengyel-zsidó könyvesboltot nyitott a krakkói székhelyű Austeria könyvesbolt hálózat.

2. A Magyar Nemzeti Múzeumba szállították Nagykovácsiból azt a zsidó sírkövet, amelyet a Hilton Szálló építését megelőző ásások során találtak, és utoljára 1959-ben látták. A kő az 1641. december 15-én ismeretlen körülmények között meggyilkolt R. Sámuelnek állított emléket. A Szombat 2007. decemberi számában Rózsa T. Endre „A közömbösség botránya?” címmel ismertette a kő megtalálásának történetét (17-18. p.).

november 21.

A Dohány utcai zsinagóga falán emléktáblát avattak 1956 zsidó hősinek. Az avató ünnepségen jelen volt Aliza Bin-Noun izraeli nagykövet, Suchman Tamás és Mécs Imre országgyűlési képviselők, Jeffrey Levin helyettes amerikai nagykövet. Az ünnepség szónoka Heller Ágnes filozófus volt. Az emléktáblát állító Mazsihisz nevében Darvas István rabbi mondott avató beszédet. Felolvasták Göncz Árpád egykori fogoly levelét.

november 23.

Az ÉS 2007. november 23-i számában közölte Tatár György „A jebuzeus-jelenség” címmel a Jeruzsálem birtoklásáért folyó palesztin-zsidó ellentétéről írt tanulmányát (10-11. p.). A lapban megjelent Kálmán László „A Gój Motorosok elnevezéséről” című szakvéleménye (4. p.), amit a nyelvész egy peres eljáráshoz készített. Geecső Tamás, az ELTE Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékének vezetője az ÉS 2008 január 4-i számában fűzött kiegészítést „A Gój Motorosok esete a kék halakkal” címmel (14. p.).

november 23-24.

A Magyar Szociológiai Társaság „A klímaváltozás társadalmi hatásai” címmel a Zsigmond Király Főiskolán rendezett konferenciáján szekcióülés keretében hangzott el Csapody Tamás „A bori munkaszolgálat szerbiai helyszínei”; Lakk Norbert – Németh Krisztina „Ami megmaradt – Sárbogárd zsidó öröksége”; és Orbánné Szegő Ágnes „Zsidók és zsinagógák Szolnok megyében” című előadása.

november 24.

1. Maraton klezmer estet rendeztek a Bálint Zsidó Közösségi Házban a Z, mirim diák klezmer zenekar, az Anavim Klezmer Band, a Klezmer R,s zenekar, Klein Judit és zenekara valamint a Jud-Rom klezmer zenekar.
2. A Népszabadság 2007. november 24-i számának Hétvége mellékletében Csapody Tamás cikke jelent meg „Felmagasztosult keretlegények – Öt sír nyomában a Rákoskeresztúri új köztemető 298-as parcellájában” címmel.

november 25.

1. A „Korunk nagy gondolkodói” sorozat vendége Tölgyessy Péter volt a Bálint Zsidó Közösségi Házban. Az alkotmányjogással Perlaki Tamás beszélgetett.
2. A magyar szélsőjobbról forgatott „Dübörög a nemzeti rock” című dokumentumfilmet mutatták be a Bálint Zsidó Közösségi Házban. A vetítés után Novák Attila beszélgetett a film rendezőjével, Kriza Borival és Kovács András szociológussal. A Szombat 2007/novemberi számában Novák Attila írása jelent meg a filmről „Gyűlöllek Dohány utca, gyűlöllek” címmel (29-30. p.).

november 26.

1. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök fogadta Ronald S. Laudert, a ZSVK nyáron megválasztott elnökét. A ZsvK küldöttsége egy napos villámlátogatásra érkezett Magyarországra, ahol a magyarországi zsidók helyzetéről, a Magyar Gárdáról és az Egyesült Államokban rendezett Közel-Keleti békekonferenciáról cseréltek eszmét. Medgyessy Péter korábbi miniszterelnök hivatalában fogadta a ZsvK és a Mazsihisz képviselőit.
2. A Nüb közgyűlésén döntöttek arról, hogy levélben tiltakoznak Sólyom László köztársasági elnöknel, amiért az elnök normakontrollra az Alkotmánybírósághoz küldte a gyűlöletbeszéd büntethetőségének törvénytervezetét. A döntést sürgető levelet 2007. december 3-án küldték el.

„Szabad Zsidó Tanház” címmel indult mintegy kétéves program a Bálint Zsidó Közösségi Házban. A szervezők Franz Rosenzweig és Martin Buber nyomdokait, az 1920-as évek Frankfurtjában tartott népfőiskolai mozgalmat, az 1930-as években a Pesti Izraelit Hitközség Szabadegyetemét, illetve a 90-es évek Yahalom Zsidó Szabadegyetemét vallották elődjüknek. Az előadássorozat főbb témakörei: Hány zsidó vallás van? Zsidóság és népiség; Zsidóság és erotika; Zsidó filozófiai dilemmák; Zsidó – nem-zsidó disputák; Egy város arcai: térfoglalás és térteremtés; Érték- és érdekképviselés; Zsidó irodalom; Zsidó demográfia; Pszichoanalízis – zsidó világnézet? Zsidó oktatásügy.

A Kossuth Rádióban Róbert László öt részes „Zsidónak lenni” című rádiójátékát közvetítették a szerző előadásában.

A Keresztény – Zsidó Szimpózium 2007 címmel Debrecenben tartott tanácskozáson Csukás Judit, a KLTE oktatója „Futó csillagok fényüket rám szórták” címmel Dénes (Deutsch) Zsófia és Ady Endre kapcsolatáról beszélt. Róbert Péter, az Or-Zse docense a zsidók első világháborús szerepét elemezte. Szécsi József titkár a vallásközi párbeszéd fontosságáról tartott előadást.

A Hunyadi téri templomkörzetben köszöntötték Domán István főrabbit 85 születésnapja alkalmából a Bzsh, a Mazsihisz vezetői és a rabbikar.

A Pécssett rendezett Tanulás Szabadsága Konferencián a zsidóságot Sommer László oktatási osztályvezető képviselte. A „Hit és vallás” szekcióban elmondott előadásában felvetette, hogy 2010-ig - amikor Pécs Európa Kulturális Fővárosa lesz – létesüljön egy több funkciót is betöltő Zsidó Múzeum a városban.

A NÜB novemberi közgyűlésén Szenes Iván elnök fűzött szóbeli kiegészítést a 2007-es évi tevékenységről készült írásos beszámolóhoz. A beszámolót a nemzetközi táborcsoportok (Dachau, Auschwitz, Sachsenhausen, Buchenwald, Lichtenwörth, Neuegamme, Bergen-Belsen, Mauthausen, budapesti gettó-csoport) beszámolóival együtt elfogadta a közgyűlés. A felügyelő bizottság elnöki tisztében Szemes Györgyné váltotta fel Bernáth Lászlót, alelnöknek Kende Jánost, új tagnak Lantos Péternét választották meg.

A „Magyarországi Zsidókért” kitüntetést Kerti Katalinnak, Tata város polgármesterének a Komárom-Esztergom megyei zsidóság emlékeinek megmentéséért végzett munkája elismeréséül, Iványi Gábornak, a Wesley János Lelkészképző Főiskola rektorának, és Mose Sanbarnak, a Claims Conference igazgatótanácsa korábbi elnökének, a magyar ajkú zsidóság érdekképviselétéért ítélte oda. A Mazsihisz Dísztermében rendezett átadáson a Mazsihisz és a Bzsh vezetőin kívül jelen volt David Admon, Izrael Állam korábbi, és Aliza Bin-Noum jelenlegi nagykövete és Gulyás Kálmán korábbi egyházügyi államtitkár is.

Novemberben a zsidó oktatási intézmények oktatói két tanulmányúton vettek részt a Mazsöknél elnyert pályázatnak köszönhetően. Prágában 8 fő, Berlinben 10 fő ismerkedett a helyi zsidó szervezetek intézményiben folyó munkával.

November folyamán a Fészek Művészklubban „Vallomások és remények” címmel Kriszt László zsidó irodalmi összeállítását három előadásban mutatta be a Kazán István Kamaraszínház.

A Szombat 2006/novemberi számában Biró Andrással, az alternatív Nobel-díjassal beszélgetett Várnai Pál „Tulajdonképpen kommunista jezsuita voltam” című írásában (14-15. p.). Biró Tamás „Fekete kabát és háromszögletű kalap – Budapesti és amszterdami minihágok” című írásában foglalkozott a tradíciók változásával (16-18. p.); Gadó János a 75 éves korában szeptemberben elhunyt Lovász Ferencre, a hetvenes-nyolcvanas években működő egyik zsidó lakásklub tulajdonosára emlékezett „Pesti maranneusok a nyolcvanas években” című írásával (23. p.); Várnai Pál „Kóborlásaim és botlásaim Kelet-Európában” című írásában ugyancsak említi Lovász Ferenc és Antalffy Mária zsidó lakásklubjáról (24-26. p.); Szegő Péter Geszti Péterrel készített interjút „Mindig mások csináltak belőlem zsidót” címmel (31-33. p.).

A Múltunk 2007/novemberi számában jelent meg Pihurik Judit tanulmánya „Magyar katonák és zsidók a keleti hadszíntéren 1941-1943” címmel.

Féner Tamás „Fény/törések” című fotó kiállítását Sándor Iván író nyitotta meg a hónap elején a Dohány utcai zsinagógában. A megnyitón elhangzott beszéd olvasható a Szombat 2007/decemberi számában (21. p.) Féner Tamás a 2007-évi Prima Primissima második helyezettje lett.

Az Egyházfórum 2007/5 számában jelent meg Török Csaba tanulmánya „Az ókeresztény kor zsidószemlélete. Szövetség és szakadás” címmel (8-16. p.).

december hónap

december 1.

1. Nemzetközi kulturális kapcsolatokról beszélgetett Bogyay Katalin szakállamtikkárral Kovács Gábor a Bálint Zsidó Közösségi Házban.

2. A Budai Mikve Klubban a kortárs irodalom bemutatását célul tűző sorozat kezdeteként Szántó T. Gábor irodalmi estjére került sor „Görögnek zsidó, zsidónak görög” címmel, Az íróval, a Szombat főszerkesztőjével Képes Gábor beszélgetett.

3. Az Új Élet 2007. december elsejei számában „Interjú Feldmájer Péterrel zsidóságról, vidékről, jobb és baloldali szövetségekről” címmel jelent meg egész oldalas összeállítás (5. p.) Benedek István Gábort 70-ik születésnapján Deutsch Gábor köszöntötte (3. p.). A lap 6-ik oldalán közzétették a Mazsók nyertes pályázatainak listáját a 2007-es évre. Ezek szerint Hitközségek és intézményeik 6,7 millió forint, a hitközségen kívüli szervezetek 8,1 millió forint pályázati támogatást kaptak. A nyertes pályázók között a Bzsh 1,45 millió, a Debreceni Hitközség 0,5 millió, a Frankel körzet 0,4 millió, a Nagyfuváros körzet 0,6 millió, az Or-Zse 0,75 millió, a Remény folyóirat a 10 éves jubileumra 0,5 millióm a Soproni hitközség 0,2 millió, a Szegedi hitközség 0,85 millió forint támogatást kapott. A nem hitközségi szervezetek a pályázatok túlnyomó részét könyvek, folyóiratok, kiadványok költségeire kapták. A 8,1 millió forintból 5,6 milliót kiadványokra fordítanak.

december 5-12. Hanuka

1. A Mazsihisz vezetői nem vettek részt Sólyom László köztársasági elnök ebédjén, amelyet szokásosan az év vége közeledtével adott a történelmi egyházak vezetőinek. A Mazsihisz vezetői a köztársasági elnöknek címzett nyílt levelükben – amelyet Zoltai Gusztáv, Schweitzer József és Feldmájer Péter írt alá – a gyűlöletkeltés törvényi büntetésének késedelmével indokolták a távolmaradást. Noha a parlament elfogadta, hogy polgári jogi perek indulhassanak a gyűlöletkeltők ellen, Sólyom László 2007. november 13-án ismételten alkotmánybírói állásfoglalásra küldte vissza a törvénytervezetet. (Donáth Ferenc jogvédő erről „Az Elnök napja” címmel írt publicisztikát a Népszava 2007. november 21-i számában.) Az Európa Parlament pedig már 2002 decemberében elfogadott egy olyan ajánlást, hogy a büntetőjog eszközeivel kell fellépni a rasszizmus és az idegengyűlölet ellen. Az Új Élet 2007. december 15-i számának címlapján olvasható a Mazsihisz és Köztársasági Elnöki Hivatal levelezése „Egy elmaradt ebéd dokumentumai” címmel. Egyes zsidó szervezetek – köztük az EMIH - helytelenítették, hogy a Mazsihisz nem fogadta el a köztársasági elnök meghívását. Az EMIH nevében Köves Slomó rabbi a Népszabadságnak úgy nyilatkozott, hogy tisztelik Sólyom László szakmai felkészültségét, ezért jó lenne, ha a köztársasági elnök ismertetné elképzeléseit a nyilvánossággal: hogyan lehet a szólásszabadság aránytalan sérelme nélkül gátat szabni a gyűlöletbeszédnek. Köves sérelmezte, hogy más zsidó szervezet nem kapott meghívást a történelmi egyházak számára rendezett ebédre, ezzel továbbra is az a helyzet merevedik, hogy a Mazsihisz a teljes magyarországi zsidóságot képviseli („Bírálat a Mazsihisznek és az államfőnek” 2007. december 6. 3. p.). Zsidó magánszemélyek egy csoportja, a judapest.org zsidó online közösség flódnit küldött a történelmi egyházak várbeli ebédjére. Az ajándékhoz mellékelte levélben kifejtették, hogy a zsidóság plurális alapokon áll. Az ajándékot a köztársasági elnök levélben köszönte meg a judapest.org főszerkesztőjének. Az elnök tudatta, hogy a süteményt felszeleteltette, s az ebéden elfogyasztották. Az elnök családjának is vitt belőle. A HVG 2007.

december 4-én „Flódni Sólýomnak – füge a Mazsihisznak” címmel jelentett meg tudósítást az esetről, Nagy Ákos, a Kidma Zsidó Diákszervezet elnökének írása „Amikor a flódni fityiszt mutat” címmel jelent meg a Népszabadság 2007. december 15-i számában (11. p.). Vári György a Népszabadság 2008. január 6-i számában „Fel kéne szabadulni már” címmel szólott hozzá a gyűlöletbeszéd kontra flódni témához (13. p.). A Szombat 2008/Januári számában Gadó János „Gyűlöletbeszédéről, Mazsihisztről” című írásában tekintett át a történeteket (4-5. p.). Az Új Élet 2008. január 15-i számában „Az ebédlemondók üzenete az őket bírálóknak” címmel Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi és Feldmájer Péter Mazsihisz elnök véleménye olvasható (2. p.).

2. A hanuka első napján Lomnici Zoltán Legfőbb Ügyész gyűjtötte meg az első hanuka gyertyát a Nyugati téren a Chabad által felállított menórán. Az ünnepséget szirénahanggal megzavaró három személyt- köztük az újfasiszta nézeteiről ismert Tomcat-Polgár Tamás bloggert a rendőrség előállította. Az ünnep többi napján is vezető közéleti személyiségek – Steiner Pál, a Fővárosi Közgyűlés frakcióvezetője, Aliza Bin-Noun izraeli nagykövet, Kóka János, az SZDSZ elnöke, Takács Albert igazságügyi és rendészeti miniszter, Tarlós István, a Fővárosi közgyűlés Fideszes frakcióvezetője, Eran El-Bar, a Szochnut elnöke, Horváth Ágnes egészségügyi miniszter és Arató Gergely kulturális politikai államtitkár - gyűjtötte meg a gyertyát. Gyurcsány Ferenc levélben küldött üdvözlést, Solyó László egyéb programjára hivatkozva közölte, hogy nem tud élni a felkínált lehetőséggel. A vidéki hitközségekben is bensőséges ünnep keretében, jeles meghívott vendégek társaságában ünnepelte. Győrben például jelen volt Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát és Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi. Mindketten az ugyancsak ott ünneplő pozsonyi hitközség Ferdinand Martinengo emlékermét vehették át.

december 8.

1. Kertész Imrével jelent meg interjú a Népszabadság 2007. december 8-i számának Hétvége mellékletében abból az alkalomból, hogy öt éve vehette át az irodalmi Nobel díjat. Papp Sándor Zsigmond „Addig él egy könyv, amíg titka van” című írásában (9. p.) megkérdezte az író, hogy eljutott-e hozzá az a szélsőséges vélekedés, hogy Magyarországnak még nincs magyar irodalmi Nobel-díjasa. Kertész Imre válasza: Azt, hogy lezsidóztak, nem is nagyon értették Stockholmban. A svéd akadémia állandó titkára elmesélte, hogy egymás után kapták a faxokat, miszerint megsértették a magyar kultúrát. Ezek a vélemények nem érdekelnek, túl vagyok rajtuk...”

2. A Príma Primisszima 2007-ben alapított Junior Príma Díjával tüntették ki Pasqualini Évát, a Scheiber Sándor Iskola tanítóját. Az Új Élet 2008. január 1-i számában részlet olvasható a laudációból (6. p.).

december 9.

1. A Mazsike a Gundel étteremben rendezte meg hagyományos hanuka bálját, ahol átadták a Magyar Zsidó Kultúráért és a Várhegyi György díjakat. 2007-ben a „Magyar Zsidó Kultúráért Díjat” Glatz Ferenc akadémikus, a Várhegyi György díjat Heller Ágnes filozófus és Gyárfás Katalin, a Lauder Javne Iskola tanára kapta.

2. A Budai Micve Klubban a Sabbatsong adott koncertet hanuka alkalmából. Részletek hangzottak fel az Eszter könyve alapján készült „A Láthatatlan kéz” című musicalből, amelyet az együttes a Ruttkai Éva Színházban (VI. Teréz krt. 62/ december 2. 15, 16-án mutatott be.

3. „Zsidó jelképek” címmel sorozatot indított az M2 televíziós csatorna.

4. A Magyar Gárda a Pest megyei Tatárszentgyörgyön mintegy 300 gárdistával kifejezetten cigányellenes erődemonstrációt tartott. Mindhárom ombudsman a köztársasági elnökhöz fordult állásfoglalásért. Sólýom László 2007. december 11-i állásfoglalásában úgy fogalmazott, hogy a „radikális jobb látványos és botrányos megmozdulásokkal jelent meg a közéletben”. A köztársasági elnök Kállai Ernő kisebbségi ombudsmannak írt levele olvasható a Népszabadság 2007. december 12-i számában „Az államfő a Jobbik náci ideológiája ellen” címmel (4. p.). Napokon belül egyre többen csatlakoztak a köztársasági elnök állásfoglalásához - köztük Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, és Balogh Zoltán, az országgyűlés emberjogi bizottság Fideszes elnöke is. A

Népszabadság 2007. december 13-i számában Nyusztai Máté „Tűréshatáron” című összeállításában véleményformáló értelmiségieket kérdezett a Magyar Gárda Ügyről (3. p.) Kis János filozófus szerint „a gárdát fel kell oszlatni”. Karsai László történész úgy fogalmazott, hogy „a médiának is észre kellene vennie: ők csinálnak politikai erőt a gárdából”. Koltay Gábor filmrendező „túldimenzionálnak” tartotta a gárda-jelenség kezelését. Donáth László evangélikus lelkész, MSZP-s parlamenti képviselő arra mutatott rá, hogy „A történelem gyakran képes ismétlési kényszerekre”. Az ÉS 2007. december 14-i számában Megyesi Gusztáv „Korpa között”, György Péter „Rettentő vasárnap (8. p.)”, Kovács Zoltán „Ugocsa” (6.p.) című írásai foglalkoztak a gárdával, és Solyóms László késedelmes és körülményes reakcióival. A Fővárosi Főügyészség 2007. december 17-én a gárda feloszlását kezdeményezte.

5. Az EMIH éves rendes közgyűlésén elismerő oklevelet kapott Polgár Ernő író az iskolai oktatás, Klár András a könyvkiadás, Szemenyei Mariann pedig az óvodai oktatás terén nyújtott teljesítményéért. Az okleveleket Overlander Baruch és Köves Slomo rabbik, valamint Sarkadi Sándor elnök adták át.

december 11.

A nagy közös hanuka bált a Papp László Sportarénában rendezték meg, a zenét Boban Markovic és a Klezmetics adta. Deutsch Róbert főrabbi gyújtott gyertyát, a „zsidó nő” témakörében Heller Ágnes filozófussal és Pető Andrea történész-szociológussal Lancz Éva, a WIZO elnöke beszélgetett. A magyar külpolitika és Izrael kapcsolatáról Seres László újságíró beszélgetett Németh Zsolttal és Szabó Vilmosmal, a parlament külügyi bizottságának tagjaival. A Frankel zsinagógában hanukakor mutatták be az új kóser tóratekerceset, amelyhez adomány útján jutott a közösség.

december 12.

A Bálint Zsidó Közösségi Ház Szabad Zsidó Tanház sorozatában „Lesz-e neológia a 21. században?” címmel Schönér Alfréd főrabbi tartott előadást.

december 13 és 16.

A Bzsh és a Mazsihisz közgyűlésén a meghirdetett napirend szerint az alapszabály kiegészítéséről, a 2008-as költségvetési irányelvekről és arányszámokról határozott. A számviteli rendszer további korszerűsítéséről, és a hitközség vagyoni helyzetének felméréséről, 2008-ban alapos leltárak készítéséről döntöttek. Elhatározták egy pápai és egy törökszentmiklósi ingatlan elidegenítését is. Feldmájer Péter elnök a Szombatnak nyilatkozva a „flódni akciót” a zsidóság áruelőinak tulajdonította.

december 14.

Az ÉS 2007. december 14-i számában „A zsidó értékek elismerése mellett érvényesíthetők a demokratikus értékek is” címmel Aharon Barakkal, az izraeli Legfelsőbb Bíróság elköszönt elnökével Halmai Gábor és D. Tóth Balázs beszélgetett (12. p.). Komoróczy Géza „A nemzet, könyvtárból nézve” címmel méltatta Gyurgyák János „Ezzé lett magyar hazátok” címmel megjelent kötetét (27. p.)

december 15.

Az Új Élet 2007. december 15-i számában a szerkesztőség a 85 éves Randolph L. Braham-et köszöntő cikk jelent meg az első oldalon. Komoróczy Géza méltatása „Beágyazva a magyar történelembe – Schweitzer József könyve” címmel a 6-ik oldalon olvasható.

december 16.

1. A győri zsinagógában ünnepi koncertet adtak „A fény csodája” címmel. Az est házigazdája Gáti Oszkár színművész volt.

2. A Hilton Budapest Szállodában rendeztek jótékonyági vacsorát a Mazsihisz Szeretetkórháza javára.

december 21.

Ungvári Tamás az ÉS 2007. december 21-i számában közölt „Tetszetek volna...” című cikkében foglalta össze az 1989 óta dívó kettős beszéd markánsabb állomásait (14-15. p.). „Tetszetek volna jóhiszemű rendszerváltást csinálni, olyat, amelyikben senki sem csempészi vissza a célzatos beszédet, s annak örven a „zsidókérdést” – zárta sorait a szerző.

december 26-30.

Ismét Zánkán rendezte meg hagyományos Téli Táborát a Somer.

december 27.

A Népszabadságban Böhm Ágnes készített interjút Simon Peresz izraeli államelnökkel az izraeli palesztin tárgyalások állásáról „Uniót a Közel-Keleten is!” címmel.

Decemberben ünnepelte ötödik születésnapját a Jewish Meeting Point közösségi portál az MKA Szentháromság téri székházában. Kürthi Csaba igazgató beszámolója után az ünnepségen a Zmirim és a Vodku együttes szolgáltatta a zenét.

A Magyar zsidó nagyjaink sorozatban Oesterreicher Manes József orvos érdemeiről írt Róbert Péter a Mazsike Hírlevél 2007/decemberi számában (13. p.). Rick Zsófi pedig A legszebb kávéház címmel a Centrál Kávéház történetéről írt (12. p.).

A Szombat 2007/decemberi számában Eperjesi Ildikó „Keresztény cionisták” című írása jelent meg (7-9. p.). Szegő Péter Fónagy Jánossal, a Fővárosi Önkormányzat Fideszes frakcióvezetőjével (9-11. p.), Gadó János pedig Lévai Katalin szocialista EU parlamenti képviselővel (14-16. p.) készített interjút. Békés Pál íróval Várnai Pál beszélgetett „Minden írásomban van önéletrajzi elem” címmel (22-24. p.)

A fővárosban 21 zsinagógában volt rendszeres istentisztelet péntek esténként, szombaton reggel 19 templomban imádkoztak. 15 vidéki településen tartottak pénteki istentiszteletet (Hódmezővásárhelyen, Vácon, Kecskeméten, Győrben, Székesfehérváron, Szegeden, Debrecenben, Nyíregyházán, Miskolcon, Pécsen, Kiskunhalason, Szombathelyen, Kaposváron, Nagykanizsán és Keszthelyen). Szombaton Szegeden, Debrecenben, Nyíregyházán, Miskolcon és Pécsen jött össze rendszeresen a minjen.

Az éve elejétől a Mazsihisz megállapodott David Goldberg németországi moléllal, aki elvállalta zsidó fiúgyerekek körülmetélését.

A Budapesti Kamaraszínház a Tivoli moziban mutatta be Hubay Miklós – Vas István – Ránki György „Egy szerelem három éjszakája” című musicaljének felújítását Makk Károly rendezésében.

2007-ben a személyi jövedelemadó egy százalékából az egyházak 4.742 millió forint felajánláshoz jutottak 813914 fő adománya nyomán. Zsidó vallási szervezeteket összesen 6990 fő támogatta 82,5 millió forinttal. Ebből a Mazsihiszt 5528-an összesen 65,2 millió forinttal, ezzel a magyarországi egyházak közül az ötödik legnagyobb támogatást nyerte el. Az Emih 1011 támogatója 11 millió forint, a Maoih 202 támogatója 3,2 millió forint, a Szim Salom pedig 249 felajánlással 3,1 millió forint támogatáshoz jutott.

